

zał. do uchwały Zarządu Województwa Opolskiego nr 1152/2015 z dnia 22.09.2015r.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO
NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ
NA LATA 2019-2022**

ul. Niemodlińska 79 pok. 22
45-864 Opole
tel./fax. 77/454-07-10, 77/474-24-57
kom. 605-26-24-27
e-mail: albeko@poczta.fm

Wykonawcą
Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Namysłowskiego
na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022
był zespół firmy ALBEKO z siedzibą w Opolu
w składzie:

mgr inż. Beata Podgórska
mgr inż. Paweł Synowiec
mgr inż. Jarosław Górniak

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	8
2. METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU.....	8
3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO	10
3.1. INFORMACJE OGÓLNE.....	10
3.2. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I ADMINISTRACYJNE	12
3.3. ANALIZA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO.	12
3.3.1. <i>Struktura zagospodarowania przestrzennego</i>	12
3.3.2. <i>Formy użytkowania terenów</i>	14
3.4. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	15
4. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU	18
4.1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OPRACOWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO.....	18
4.1.1. <i>Zasady realizacji programu</i>	18
4.1.2. <i>Polityka Ekologiczna Państwa</i>	18
4.1.3. <i>Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku.</i>	19
5. REALIZACJA POLITYKI EKOLOGICZNEJ POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO.....	20
6. ZAŁOŻENIA OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022.....	22
6.1. CELE EKOLOGICZNE	22
6.1.1. <i>Kryteria o charakterze organizacyjnym</i>	22
6.1.2. <i>Kryteria o charakterze środowiskowym</i>	22
6.1.3. <i>Cele ekologiczne dla Powiatu Namysłowskiego.</i>	22
7. KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH.....	24
7.1. UWZGLĘDNIENIE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA W STRATEGIACH SEKTOROWYCH	24
7.1.1. <i>Cel średniookresowy do 2022 r.</i>	24
7.2. ASPEKT EKOLOGICZNY W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM.....	24
7.2.1. <i>Cel średniookresowy do 2022 r.</i>	25
7.3. EDUKACJA EKOLOGICZNA SPOŁECZEŃSTWA	25
7.3.1. <i>Cel średniookresowy do 2022 r.</i>	25
7.4. INNOWACYJNOŚĆ PROŚRODOWISKOWA.....	26
7.4.1. <i>Cel średniookresowy do 2022 r.</i>	27
8. OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH.....	28
8.1. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU.....	28
8.1.1. <i>Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA</i>	34
8.1.2. <i>Proponowane obszary do ochrony prawnej</i>	34
8.1.3. <i>Flora i fauna:</i>	35
8.1.5. <i>Cel średniookresowy do 2022 r.</i>	36
8.2. OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW	37
8.3. RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODNYMI.....	40
8.3.1. <i>Cel średniookresowy do 2022 r.</i>	41
8.4. KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH I OCHRONA PRZED POWODZIĄ	41
8.4.1. <i>Cel średniookresowy do 2022 r.</i>	46
8.5. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	46
8.5.1. <i>Cel średniookresowy do 2022 r.</i>	51
8.6. GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI.....	52
8.6.1. <i>Cel średniookresowy do 2022 r.</i>	55
9. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO.....	56
9.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	56
9.1.1. <i>WARUNKI KLIMATYCZNE</i>	56
9.1.2. <i>JAKOŚĆ POWIETRZA</i>	56
9.1.3. <i>PRZYCZYNY ZMIAN I OBECNEGO STANU JAKOŚCI POWIETRZA.</i>	64

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

9.1.4. Cel średniookresowy do 2022 r.	67
9.2. OCHRONA WÓD.....	69
9.2.1. Wody powierzchniowe	69
9.2.2. Wody podziemne	72
9.2.3. Gospodarka wodno – ściekowa	75
Zaopatrzenie w wodę	75
9.2.4. Cel średniookresowy do 2022 r.	81
9.3. GOSPODARKA ODPADAMI	83
9.3.1. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów komunalnych	83
9.3.2. Ilości odebranych/zebranych odpadów komunalnych oraz organizacja selektywnej zbiórki	84
9.3.3. System gospodarowania odpadami komunalnymi	86
9.3.4. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów innych niż komunalne	89
9.3.5. Rodzaj i ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku	91
9.3.6. Rodzaj i ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku	92
9.3.7. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	93
9.3.8. Odpady zawierające azbest	96
9.3.9. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami	97
9.3.10. Cele w gospodarce odpadami	98
9.4. ODDZIAŁYWANIE HAŁASU	101
9.4.1. Cel średniookresowy do 2022 r.	105
9.5. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	106
9.5.1. Zagrożenia polami elektromagnetycznymi	107
9.5.2. Cel średniookresowy do 2022 r.	108
9.6. ŚRODOWISKO A ZDROWIE	109
9.6.1. Cel średniookresowy do 2022 r.	109
9.7. ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM	109
9.7.1. Cel średniookresowy do 2022 r.	112
9.8. WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII	113
9.8.1. Cel średniookresowy do 2022 r.	116
10. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2015 – 2018.....	117
11. SPOSÓB KONTROLI ORAZ DOKUMENTOWANIA REALIZACJI PROGRAMU	122
12. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA	125
13. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU	127
14. LITERATURA	130

Spis rysunków:

Rysunek 1. Powiat Namysłowski na tle podziału administracyjnego województwa opolskiego	11
Rysunek 2. Wstępna ocena ryzyka powodziowego - mapa orientacyjna obszarów na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne.	45
Rysunek 3. Rozkład średniorocznych stężeń dwutlenku azotu w województwie opolskim na podstawie pomiarów pasywnych.	60
Rysunek 4. Schemat zarządzania programem ochrony środowiska.	125

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba ludności w Powiecie Namysłowskim	11
Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Namysłowskim.	14
Tabela 3. Podział podmiotów gospodarki narodowej w Powiecie Namysłowskim	15
Tabela 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Powiecie Namysłowskim w latach 2010-2014.	15
Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Powiatu Namysłowskiego wg wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2013r.	16
Tabela 6. Udział procentowy powierzchni obszarów chronionych w powiatach województwa opolskiego. ...	29
Tabela 7. Udział powierzchni obszarów chronionych w gminach Powiatu Namysłowskiego	29
Tabela 8. Wykaz pomników przyrody na terenie Powiatu Namysłowskiego	32
Tabela 9. Wykaz parków pałacowych i dworskich na terenie Powiatu Namysłowskiego.	33
Tabela 10. Udział procentowy powierzchni lasów w powiatach województwa opolskiego.	38
Tabela 11. Wskaźnik lesistości poszczególnych gmin Powiatu Namysłowskiego.	39

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Tabela 12. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Powiatu Namysłowskiego	47
Tabela 13. Struktura głównych zasiewów w Powiecie Namysłowskim.	47
Tabela 14. Bonitacja gruntów w Powiecie Namysłowskim - stan na 01.2007r.	47
Tabela 15. Oznaczone parametry w glebach Powiatu Namysłowskiego.	50
Tabela 16. Zasobność gleb Powiatu Namysłowskiego w makroelementy.	51
Tabela 17. Zawartość metali ciężkich gleb Powiatu Namysłowskiego.	51
Tabela 18. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie Powiatu Namysłowskiego znajdujące się w bazie zasobów geologicznych PIG.	54
Tabela 19. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.	57
Tabela 20. Wyniki pomiarów na stacjach pomiarowych w Powiecie Namysłowskim w 2014 roku.	59
Tabela 21. Wartości stężeń średniorocznych dwutlenku azotu w latach 2010-2014 w Powiecie Namysłowskim.	59
Tabela 22. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2014.	61
Tabela 23. Działania naprawcze na terenie Powiatu Namysłowskiego umieszczone w POP dla strefy opolskiej.	62
Tabela 24. Źródła o mocy powyżej 5 MW _t w Powiecie Namysłowskim:	65
Tabela 25. Średni dobowy ruch (SDR) na drogach w obrębie Powiatu Namysłowskiego.	66
Tabela 26. Struktura pokrycia potrzeb cieplnych poszczególnych gmin w Powiecie Namysłowskim w [%]. ..	67
Tabela 27. Wyniki oceny wykonanej dla punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu zlokalizowanych na terenie Powiatu Namysłowskiego.	71
Tabela 28. Ocena ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Odry.	71
Tabela 29. Charakterystyka GZWP na terenie Powiatu Namysłowskiego.	72
Tabela 30. Charakterystyka punktu pomiarowego w miejscowości Wojciechów (Gmina Wilków)	73
Tabela 31. Obszarowa ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenach gmin Powiatu Namysłowskiego w 2014 roku.	74
Tabela 32. Wskaźnik zwodociągowania powiatów województwa opolskiego w 2013 roku wg GUS.	75
Tabela 33. Zwodociągowanie i skanalizowanie gmin w Powiecie Namysłowskim w 2013 roku wg GUS [%]. ..	75
Tabela 34. Sieć wodociągowa w Powiecie Namysłowskim w 2013 roku (wg GUS).	75
Tabela 35. Wskaźnik skanalizowania powiatów województwa opolskiego w 2013 roku wg GUS.	77
Tabela 36. Miejscowości obsługiwane przez Oczyszczalnię Ścieków Namysłów:	78
Tabela 37. Sieć kanalizacyjna w gminach Powiatu Namysłowskiego w 2013 roku.	79
Tabela 38. Dane odnośnie gospodarki ściekowej w Powiecie Namysłowskim.	79
Tabela 39. Oczyszczalnie ścieków na terenie Powiatu Namysłowskiego.	79
Tabela 40. Wykonanie KPOSK w aglomeracjach na terenie Powiatu Namysłowskiego (2013).	81
Tabela 41. Ilość odpadów komunalnych, w tym ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie powiatu namysłowskiego w 2014 r.	83
Tabela 42. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu powiatu namysłowskiego w latach 2011-2014.	84
Tabela 43. Zestawienie informacji na temat funkcjonujących systemów odbierania/zbierania odpadów komunalnych na terenie poszczególnych gmin powiatu namysłowskiego	85
Tabela 44. Obszar Północnego RGOK	87
Tabela 45. Wykaz instalacji regionalnych oraz zastępczych na terenie Północnego RGOK.	88
Tabela 46. Ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne wytworzonych na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013 z podziałem na grupy odpadów.	89
Tabela 47. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne wytworzonych na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013 z podziałem na grupy odpadów.	90
Tabela 48. Ilość odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013.	91
Tabela 49. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddanych procesom odzysku na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013	92
Tabela 50. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddanych procesom unieszkodliwiania na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013	93
Tabela 51. Zestawienie składowisk odpadów zlokalizowanych na terenie powiatu namysłowskiego - stan na maj 2015 r.	93
Tabela 52. Zestawienie informacji na temat instalacji do odzysku oraz innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów znajdujących się na terenie powiatu namysłowskiego	94
Tabela 53. Ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych gminach Powiatu Namysłowskiego - stan na maj 2015 r.	97
Tabela 54. Lokalizacja i wyniki pomiarów poziomów hałasu krótkookresowego w Namysłowie w 2010 r. ..	102
Tabela 55. Wyniki okresowych pomiarów hałasu w wybranych punktach na terenie Powiatu Namysłowskiego.	103

Tabela 56. Punkty pomiarowe PEM na terenie Powiatu Namysłowskiego w 2012 roku.	107
Tabela 57. Powierzchnie upraw roślin energetycznych w Powiecie Namysłowskim.	113
Tabela 58. Potencjał techniczny biopaliw stałych na terenie Powiatu Namysłowskiego.	113
Tabela 59. Potencjał produkcji biogazu z odchodów zwierzęcych w gospodarstwach powyżej 200DJP na terenie Powiatu Namysłowskiego.	114
Tabela 60. Potencjał teoretyczny energii wód powierzchniowych na terenie Powiatu Namysłowskiego.	115
Tabela 61. Przedsięwzięcia na terenie Powiatu Namysłowskiego w latach 2015-2018.	117
Tabela 62. Wskaźniki efektywności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska Powiatu Namysłowskiego.	122
Tabela 63. Najważniejsze działania w ramach zarządzania środowiskiem.	126

WYKAZ SKRÓTÓW

ARiMR	<i>Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa</i>
DRLP	<i>Dyrekcja Regionalna Lasów Państwowych</i>
ECONET	<i>Krajowa Sieć Ekologiczna</i>
EFRROW	<i>Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich</i>
EMAS	<i>Eco Management and Audit Scheme Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu</i>
GDDKiA	<i>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad</i>
GPZ	<i>Główny Punkt Zasilania</i>
GSM	<i>Global System for Mobile Communication - standard telefonii komórkowej</i>
GUGiK	<i>Główny Urząd Geodezji i Kartografii</i>
GUS	<i>Główny Urząd Statystyczny</i>
GZWP	<i>Główny Zbiornik Wód Podziemnych</i>
IOŚ	<i>Instytut Ochrony Środowiska</i>
IUNG	<i>Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa</i>
JCW	<i>Jednolite Części Wód Podziemnych</i>
KAG	<i>Kategorie Agronomiczne Gleb</i>
KPGO	<i>Krajowy Program Gospodarki Odpadami</i>
KPOŚK	<i>Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych</i>
KSE	<i>Krajowy System Energetyczny</i>
KSRG	<i>Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy</i>
KZGW	<i>Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej</i>
MBP	<i>Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie</i>
MEW	<i>Małe Elektrownie Wodne</i>
MŚ	<i>Minister Środowiska</i>
OCHK	<i>Obszar Chronionego Krajobrazu</i>
OCK	<i>Obrona Cywilna Kraju</i>
OODR	<i>Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego</i>
OSO	<i>Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków</i>
OSP	<i>Ochotnicza Straż Pożarna</i>
OZE	<i>Odnawialne źródła energii</i>
PCK	<i>Polska Czerwona Księga</i>
PEM	<i>Promieniowanie elektromagnetyczne</i>
PEP	<i>Polityka Ekologiczna Państwa</i>
PGR	<i>Państwowe Gospodarstwa Rolne</i>
PIG	<i>Państwowy Instytut Geologiczny</i>
PIP	<i>Państwowa Inspekcja Pracy</i>
PIS	<i>Państwowa Inspekcja Sanitarna</i>
PKB	<i>Produkt krajowy brutto</i>
PKD	<i>Polska Klasyfikacja Działalności</i>
PKP	<i>Polskie Koleje Państwowe</i>

PN	<i>Polska Norma</i>
PONE	<i>Program Ograniczenia Niskiej Emisji</i>
POP	<i>Program Ochrony Powietrza</i>
ppk	<i>Punkt pomiarowo kontrolny</i>
PSE	<i>Polskie Sieci Energetyczne</i>
PSP	<i>Państwowa Straż Pożarna</i>
PSSE	<i>Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna</i>
PZO	<i>Plany Zadań Ochronnych</i>
PZRP	<i>Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym</i>
RCB	<i>Rządowe Centrum Bezpieczeństwa</i>
RDOŚ	<i>Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska</i>
RGOK	<i>Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi</i>
RIPOK	<i>Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych</i>
RLM	<i>Równoważna liczba mieszkańców</i>
RPO WO	<i>Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego</i>
RZGW	<i>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej</i>
SDR	<i>Średni dobowy ruch</i>
SOO	<i>Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk</i>
SRP	<i>Stacja redukcyjno-pomiarowa</i>
SZŚ	<i>System Zarządzania Środowiskowego</i>
THM	<i>Trihalometanol</i>
TŚP	<i>Toksyczne Środki Przemysłowe</i>
UE	<i>Unia Europejska</i>
UMTS	<i>Universal Mobile Telecommunication System – Uniwersalny System Telekomunikacji Ruchomej</i>
WFOŚiGW	<i>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</i>
WHO	<i>World Health Organization - Światowa Organizacja Zdrowia</i>
WIOŚ	<i>Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska</i>
WORP	<i>Wstępna Ocena Ryzyka Powodziowego</i>
WPGOWO	<i>Wojewódzki Program Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego</i>
WSO	<i>Wojewódzki System Odpadowy</i>
WWA	<i>Węglowodory aromatyczne</i>
WUS	<i>Wojewódzki Urząd Statystyczny</i>
WSSE	<i>Wojewódzka Stacja Sanitarno Epidemiologiczna</i>
WZMiUW	<i>Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych</i>
ZOPK	<i>Zarząd Opolskich Parków Krajobrazowych</i>
ZDR	<i>Zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej</i>
ZZR	<i>Zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej</i>

1. WPROWADZENIE

Rozwój cywilizacyjny i wielokierunkowa ekspansja człowieka spowodowały zanieczyszczenie jego poszczególnych komponentów, wyczerpywanie się zasobów surowcowych, giniecie gatunków zwierząt i roślin, a także pogorszenie stanu zdrowia ludności na terenach przeobrażonych na niespotykaną dotychczas skalę. Dlatego przyjmuje się, że jednym z najważniejszych praw człowieka jest prawo do życia w czystym środowisku. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku stanowi, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zrównoważony rozwój to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Istota rozwoju zrównoważonego polega więc na tym, aby zapewnić zaspokojenie obecnych potrzeb bez ograniczania przyszłym generacjom możliwości rozwoju.

Wskazane zostało również, że ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych, które poprzez swoją politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne. Powiaty należą do władz publicznych, zatem na nich również spoczywa obowiązek wykonywania zadań z zakresu ochrony środowiska oraz odpowiedzialność za jakość życia mieszkańców. Dodatkowym wyzwaniem stało się członkostwo w Unii Europejskiej oraz związane z nim wymogi. Trudnym zadaniem, czekającym samorządy jest wdrożenie tych przepisów i osiągnięcie standardów UE w zakresie m.in. ochrony środowiska.

Efektywność działań w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego zależy przede wszystkim od polityki i rozwiązań przyjętych na szczeblu lokalnym oraz pozyskania zainteresowania i zrozumienia ze strony społeczności lokalnych. Działania takie, aby były skuteczne, muszą być prowadzone zgodnie z opracowanym uprzednio programem, sporządzonym na podstawie wnikliwej analizy sytuacji w danym rejonie. Zadanie takie ma spełniać wieloletni program ochrony środowiska. Program jest dokumentem planowania strategicznego, wyrażającym cele i kierunki polityki ekologicznej samorządu Powiatu Namysłowskiego i określającym wynikające z niej działania. Tak ujęty Program będzie wykorzystywany jako główny instrument strategicznego zarządzania powiatem w zakresie ochrony środowiska, podstawa tworzenia programów operacyjnych i zawierania kontraktów z innymi jednostkami administracyjnymi i podmiotami gospodarczymi, przesłanka konstruowania budżetu powiatu, płaszczyzna koordynacji i układ odniesienia dla innych podmiotów polityki ekologicznej, podstawa do ubiegania się o fundusze celowe. Cele i działania proponowane w Programie ochrony środowiska posłużą do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa Powiatu Namysłowskiego, które służyć będą poprawie stanu środowiska przyrodniczego. Realizacja celów wytyczonych w programie powinna spowodować polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie powiatu.

Program ochrony środowiska przedstawia aktualny stan środowiska, określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu, umożliwia koordynację decyzji administracyjnych oraz wybór decyzji inwestycyjnych podejmowanych przez różne podmioty i instytucje. Sam program nie jest dokumentem stanowiącym, ingerującym w uprawnienia poszczególnych jednostek administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotów użytkujących środowisko. Należy jednak oczekiwać, że poszczególne jego wytyczne i postanowienia będą respektowane i uwzględniane w planach szczegółowych i działaniach inwestycyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Zakłada się, że kształtowanie polityki ekologicznej w Powiecie Namysłowskim będzie miało charakter procesu ciągłego, z jednoczesnym zastosowaniem metody programowania "kroczącego", polegającej na cyklicznym weryfikowaniu perspektywicznych celów w przekrojach etapowych i wydłużaniu horyzontu czasowego Programu w jego kolejnych edycjach.

2. METODYKA OPRACOWANIA PROGRAMU I GŁÓWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU

Sposób opracowania Programu został podporządkowany metodologii właściwej dla planowania strategicznego, polegającej na:

- **określeniu diagnozy stanu środowiska przyrodniczego** dla Powiatu Namysłowskiego, zawierającej charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska wraz z oceną stanu;
- **określeniu kreatywnej części Programu** poprzez konkretyzację (uszczegółowienie) celów głównych oraz ich operacjonalizację w postaci sformułowania listy działań;
- **scharakteryzowaniu uwarunkowań realizacyjnych Programu** w zakresie rozwiązań prawno-instytucjonalnych, źródeł finansowania, ocen oddziaływania na środowisko planowania przestrzennego;
- **określeniu zasad monitorowania.**

Źródłami informacji dla Programu były materiały uzyskane ze Starostwa Powiatowego w Namysłowie, Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, urzędów gmin Powiatu Namysłowskiego, a także prace instytutów i placówek naukowo – badawczych z zakresu ochrony środowiska oraz gospodarki odpadami, jak również dostępna literatura fachowa.

Jako punkt odniesienia dla programu ochrony środowiska przyjęto aktualny stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2014.

Program oparty jest na zapisach następujących dokumentów:

- *Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 roku* (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.). Definiuje ono ogólne wymagania w odniesieniu do programów ochrony środowiska opracowywanych dla potrzeb województw, powiatów i gmin.

- *Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016*”. – Warszawa 2008 r. Zgodnie z zapisami tego dokumentu Program winien definiować:

- stan wyjściowy,
- cele średniookresowe do 2016 roku,
- kierunki działań w latach 2009 – 2012,
- monitoring realizacji Programu,
- nakłady finansowe na wdrożenie Programu

- Cele i zadania ujęte w kilku blokach tematycznych, a mianowicie:

- kierunki działań systemowych,
- ochrona zasobów naturalnych,
- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

- *Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019.*

W dokumentach tych określono długoterminową politykę ochrony środowiska odpowiednio dla województwa opolskiego oraz Powiatu Namysłowskiego, przedstawiono cele krótkoterminowe i sposób ich realizacji, określono sposoby zarządzania środowiskiem i aspekty finansowe realizacji programu.

- *Wytyczne do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym*, które podają sposób i zakres uwzględniania polityki ekologicznej państwa w programach ochrony środowiska oraz wskazówki, co do zawartości programów. W powiatowym programie powinny być uwzględnione:

- *zadania własne powiatu* (pod zadaniami własnymi należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków budżetowych i pozabudżetowych będących w dyspozycji powiatu),
- *zadania koordynowane* (pod zadaniami koordynowanymi należy rozumieć pozostałe zadania związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla centralnego, bądź instytucji działających na terenie powiatu, ale podległych bezpośrednio organom centralnym)

3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO

3.1. Informacje ogólne

W wyniku reformy administracyjnej 1 stycznia 1999 roku Namysłów stał się stolicą powiatu Namysłowskiego. Stanowi siedzibę administracji lokalnej zapewniając dla pięciu pozostałych gmin powiatu Namysłowskiego obsługę w zakresie oświaty ponadpodstawowej, ochrony zdrowia, bankowo-finansową, skarbową, urzędu pracy oraz ubezpieczeń społecznych, a także obsługę dróg publicznych, ochronę pożarową, sanitarno-epidemiologiczną i geodezyjną. W skład powiatu wchodzi:

- gminy wiejskie: Domaszowice, Pokój, Świerczów, Wilków,
- gminy miejsko-wiejskie: Namysłów,
- miasto: Namysłów.

Powiat, a w szczególności Namysłów, mają wszelkie atuty położenia poza strefą wielkomiejskiej uciążliwości i większość zalet obszaru mogącego korzystać z dobrodziejstw stolic regionów: Wrocławia i Opola.

Rozwinięty układ dróg zapewnia doskonałe połączenie z Brzegiem, Oławą (autostrada A-4), Oleśnicą, Sycowem, Kępem (trasa Wrocław-Warszawa) oraz Kluczborkiem (trasa Poznań-Katowice).

Namysłów jest miastem, w którym dobrze się mieszka. Wrażenie architektonicznego ładu podkreśla czystość, wszechobecna zieleń skwerów, alei, parków i nadwidawskich błoni oraz sprawnie funkcjonujący układ komunikacyjny. Mieszkańcy i goście mają do dyspozycji liczne tereny rekreacyjne i obiekty sportowe. Miła atmosfera miasta, dobra oferta edukacyjna oraz obecność urzędów i instytucji sprawiają, iż przybywający na dłużej nie mają problemów z osiedleniem się i zapewnieniem rodzinie dobrych warunków życia.

Wioski zdobią kościołki - jak ten drewniany w Michalicach z ludowymi polichromiami z XVII w. lub czternastowieczny kościół w Strzelcach będący przykładem warownego gotyku śląskiego. W Smogorzowie, jeżeli wierzyć legendzie, w podziemiach nie istniejącej już drewnianej katedry, spoczywają prochy pierwszych wrocławskich biskupów, którzy właśnie tam mieli tymczasową siedzibę. W Gręboszowie i Pokoju zostały pamiątki po rezydujących rodach Henckel von Donnersmarck i Württemberg (z rodziny tej wywodziła się m.in. cesarzowa Rosji - Maria Fiedorowna, żona cara Pawła I), np. piękny przykościelny cmentarz w Gręboszowie z przełomu XVIII i XIX wieku, czy klasycystyczne rzeźby i budowle olbrzymiego zespołu parkowego w Pokoju.

Ozdobą powiatu jest płynąca przez Namysłów rzeka Widawa, na tyle czysta, że osiedliły się nad nią bobry i wydry oraz rzeka Stobrawa, która przecina Stobrawski Park Krajobrazowy, gdzie występują m.in.: orły bieliki, czarne bociany i zimorodki. Wśród lasów, łąk i pól rozpościerają się atrakcyjne tereny łowieckie, a gospodarstwa agroturystyczne oferują noclegi i posiłki.

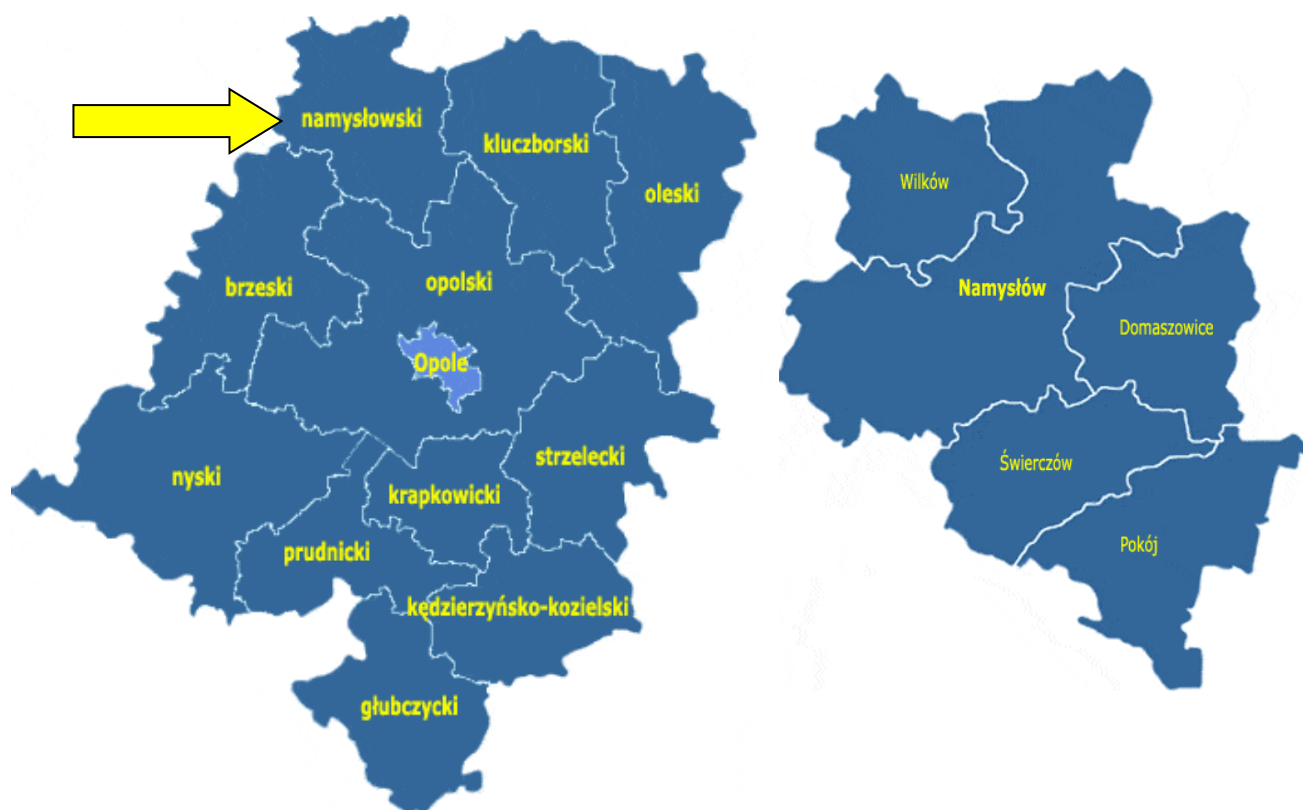
Na Widawie, w Michalicach, powstał malowniczy zbiornik retencyjny. Akwen o długości 3 km, powierzchni 100 ha - doskonale nadaje się do uprawiania windsurfingu.

Dzięki tym wszystkim przymiotom powiat ma ofertę dla turystów pieszych, rowerzystów, zmotoryzowanych, myśliwych, wędkarzy, miłośników przyrody i jazdy konnej.

Inwestorzy docenili miejscowe walory lokując tu siedziby swoich firm. W Namysłowie obecne są firmy niemieckie: producent lodów Nestle S.A. oraz producent wkładów grzejnych do kuchni elektrycznych i programatorów sprzętu AGD - Diehl Control Polska; zakład obróbki szkła Glaspol Sp. z o.o.; w Browarze Namysłów ulokował się kapitał amerykańskiej Polonii; kapitał duński reprezentuje Velux - producent okien. Powiat i gminy dysponują szeroką ofertą terenów inwestycyjnych, a administracje gmin oraz powiatu pomagają firmom w realizacji planów.

Miarą aktywności samorządów gmin i powiatu jest współpraca z partnerami zagranicznymi: z gminą Nebelschütz w Saksonii, miastem Jaremcze na Ukrainie, miastem Linz w Nadrenii-Palatynacie, a także z czeskim Hlučinem. Partnerem dla Pokoju jest gmina Hochspeyer w Nadrenii-Palatynacie. Również w tym landzie powiat namysłowski ma partnera - powiat Neuwied.

Rysunek 1. Powiat Namysłowski na tle podziału administracyjnego województwa opolskiego

Źródło: www.gminy.pl

Sytuacja demograficzna

Według danych pozyskanych z urzędów gmin - liczba mieszkańców w powiecie namysłowskim na koniec 2014 r. wynosiła 42 972 osoby, z czego w mieście Namysłów zamieszkiwało 16 218 osób (ok. 37,74 %), a na terenach wiejskich 26 754 osoby (ok. 62,26 %). W porównaniu z 2011 r. nastąpił spadek liczby mieszkańców ogółem o 468 osób (ok. 1,08 %).

Liczba mieszkańców w mieście (w analizowanych latach) wzrosła o 15 osób (ok. 0,09 %), natomiast na terenach wiejskich liczba mieszkańców spadła o 483 osoby (ok. 1,77 %).

Ilość mieszkańców w poszczególnych gminach jest zróżnicowana (tabela nr 1). Średnia gęstość zaludnienia w powiecie namysłowskim na koniec 2014 r. wyniosła ok. 57,48 osoby/km².

Szacuje się, że w kolejnych latach będzie następował dalszy spadek liczby ludności Powiatu.

Tabela 1. Liczba ludności w Powiecie Namysłowskim

Gmina	M/W	Liczba ludności w roku:							
		2011	2012	2013	2014	Szacunkowo			
						2016	2018	2020	2022
Domaszowice	W	3 795	3 759	3 698	3 672	3 621	3 570	3 520	3 471
Namysłów	M	16 203	16 196	16 182	16 218	16 283	16 348	16 414	16 479
	W	9 769	9 732	9 703	9 756	9 795	9 834	9 874	9 913
Pokój	W	5 384	5 348	5 285	5 226	5 122	5 020	4 920	4 822
Świerczów	W	3 628	3 595	3 574	3 503	3 433	3 365	3 298	3 232
Wilków	W	4 661	4 639	4 630	4 597	4 551	4 506	4 461	4 416
RAZEM	M	16 203	16 196	16 182	16 218	16 283	16 348	16 414	16 479
RAZEM	W	27 237	27 073	26 890	26 754	26 522	26 295	26 073	25 854
SUMA	M+W	43 440	43 269	43 072	42 972	42 805	42 643	42 487	42 333

M - miasto, W - tereny wiejskie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z urzędów gmin

3.2. Położenie geograficzne i administracyjne

Powiat Namysłowski to obszar leżący w północno-zachodniej części województwa opolskiego, obejmujący: Gminę miejsko-wiejską Namysłów, Gminę wiejską Wilków, Gminę wiejską Domaszowice, Gminę wiejską Świerczów, Gminę wiejską Pokój. Powiat Namysłowski jest jednym z dwunastu powiatów Opolszczyzny. W strukturze osadniczej przeważają miejscowości wiejskie. Powierzchnia powiatu wynosi 748,18 km², w województwie opolskim Powiat Namysłowski stanowi ok. 8 % pod względem powierzchni i ok. 5 % pod względem zaludnienia.

Powiat graniczy od północy z powiatem kępińskim (woj. wielkopolskie), od wschodu z powiatem kluczborskim, od południowego-wschodu i południa z powiatem opolskim, od południowego-zachodu z powiatem brzeskim i od północnego-zachodu z powiatem oleśnickim (woj. dolnośląskie).

Według regionalizacji fizycznogeograficznej (Kondracki, 2002r.) Powiat Namysłowski położony jest w:

- Prowincji – Niż Środkowoeuropejski
- Podprowincji – Niziny Środkowopolskie
- Makroregionie – Nizina Śląska
- Mezoregionie:
 - Równina Oleśnicka – północna i środkowa część powiatu
 - Równina Opolska – południowa część powiatu

Równina Oleśnicka położona jest na północny zachód od Równiny Opolskiej. Jej wschodnią granicę stanowi rzeka Stobrawa. Pod względem geologicznym jest to obszar monokliny śląsko-krakowskiej i monokliny przedsudeckiej, pokryty osadami plejstoceniowymi i holoceniowymi - łąkami, piaskami, żwirami, glinami oraz lessami. Duże obszary w północnej części pokryte są piaszczystymi osadami sandrowymi. W części południowej przeważają gliny zlodowaceń środkowopolskich. Z kolei podłoże Równiny Opolskiej stanowi monoklina śląsko-krakowskiej, pokryta osadami plejstoceniowymi i holoceniowymi - łąkami, piaskami, żwirami, glinami oraz lessami. Duże obszary pokryte są osadami piaszczystymi. Północna granica Równiny Opolskiej przebiega przez środkową część Powiatu Namysłowskiego w kierunku północny-zachód – południowy-wschód.

3.3. Analiza zagospodarowania przestrzennego Powiatu Namysłowskiego.

3.3.1. Struktura zagospodarowania przestrzennego

Strukturę przestrzenną Powiatu Namysłowskiego charakteryzują:

- występujący obszar zabudowy miejskiej (miasto Namysłów),
- średni stopień zalesienia,
- przebieg dróg kolejowych i drogowych o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym.

Struktura przestrzenna powiatu wynika z jej rozwoju oraz działań antropogenicznych współczesnych. Szkielet struktury przestrzennej powiatu wyznaczają:

- układ komunikacyjny (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne),
- linie kolejowe,
- doliny rzek,
- przebiegające sieci elektroenergetyczne i gazowe, które ze względu na strefy techniczne i zagrożenia wyłączają znaczne ilości terenów z zabudowy (tereny wyznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

Między rozwojem społeczno-gospodarczym danego regionu a zagospodarowaniem przestrzennym istnieje wysoki stopień współzależności. Sposób gospodarowania przestrzenią może zarówno stymulować jak również ograniczać rozwój regionalny. Zgodnie z oceną zagospodarowania przestrzennego zawartą w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2000-2015, w województwie opolskim można wyróżnić trzy strefy funkcjonalne:

- **strefa centralna** - aglomeracja opolska związana z węzłowym układem miejsko-przemysłowym Opola, charakteryzująca się licznymi funkcjami metropolitalnymi;

- **strefa wschodnia** z czterema rejonami intensywnej produkcji przemysłowej (kędzierzyńsko-kozielskim, strzelecko-zawadzkim, olesko-praskim i kluczborskim);
- **strefa zachodnia** obejmująca zachodnie i południowe obszary województwa o bardzo korzystnych warunkach przyrodniczych dla intensywnej produkcji rolnej i przetwórstwa rolnospożywczego oraz znacznych walorach wypoczynkowo-turystycznych (m.in. rejon Gór Opawskich, Jezioro Nyskie i Jezioro Otmuchowskie oraz **Powiat Namysłowski**)

W układzie hierarchiczno-funkcjonalnym Powiat Namysłowski jest powiatowym ośrodkiem obsługi ponadlokalnej.

Dla Powiatu Namysłowskiego typowe są wsie będące niewielkimi jednostkami osadniczymi. W stosunku do tradycyjnej wsi chłopskiej jednostki wiejskie stały się miejscem zamieszkania także ludności związanej z gospodarką miejską.

Miasto Namysłów jest siedzibą władz gminnych i powiatowych i poza funkcją administracyjną pełni również funkcję usługową, przemysłową i mieszkaniową. Jako ośrodek usługowy oddziałuje również na sąsiednie gminy powiatu: Domaszowice, Wilków, Świerczów i Pokój w zakresie obsługi administracyjnej ludności, usług szkolnictwa, służby zdrowia, handlu oraz usług na rzecz rolnictwa. Miasto stanowi węzeł komunikacyjny. Powiązania funkcjonalne poszczególnych gmin z otaczającą siecią osiedleńczą wynikają z ich położenia w regionie opolskim, w szczególności zaś z sąsiedztwa zespołów mieszkaniowo – usługowych i przemysłowych, a także obsługujących rolnictwo Namysłowa. Ma to istotne znaczenie w funkcjonalnym powiązaniu gmin wiejskich oraz miasta powiatowego, wpływając na wzmożone kontakty poprzez oddziaływanie gospodarcze, kulturowe i środowiskowe. Tereny wiejskie pełnią funkcję usługowo-rolniczą lub typowo rolniczą, stwarzając korzystne warunki do rozwoju przemysłu przetwórstwa rolno-spożywczego, gospodarki rybackiej, leśnictwa, turystyki i rekreacji, rehabilitacji.

Większość miejscowości powiatu ma zabudowę zwartą, czasami liniową, a tylko w niewielkim stopniu rozproszoną. Miejscowość Pokój wyróżnia się układem urbanistycznym (objęty ochroną konserwatorską), rozciągającym się pajęczyną wokół położonego w części centralnej ronda.

W Powiecie Namysłowskim występują wszelkie formy własności nieruchomości. Nieruchomości rolne w większości stanowią własność indywidualną rolników (gospodarstwa rodzinne), aczkolwiek duży areal zajmują także spółdzielnie produkcyjne, czy spółki powstałe po przejęciu dawnych PGR-ów.

Zasoby mieszkaniowe należą do właścicieli prywatnych, spółdzielni mieszkaniowych, zasobów komunalnych gmin. Zauważalny jest przyrost mieszkań prywatnych ze względu na udogodnienia stosowane przez gminy przy ich sprzedaży dotychczasowym najemcom.

Zakłady przemysłowe i zakłady usługowe w większej części są sprywatyzowane i prowadzone w formach spółek prawa handlowego, pewną rolę odgrywają także spółdzielnie, spółki pracownicze, spółki komunalne i przedsiębiorstwa państwowe. W Powiecie Namysłowskim występują zatem wszelkie formy własności nieruchomości, jakkolwiek dominuje własność prywatna.

Do mocnych stron Powiatu Namysłowskiego pod względem struktury zagospodarowania przestrzennego należy m.in.:

- wolne tereny pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne i jednorodzinne,
- korzystne ukształtowanie przestrzeni osadniczej miasta Namysłowa,
- znaczne walory turystyczne,
- położenie na obszarze Stobrawskiego Parku Krajobrazowego,
- duży potencjał rolny,
- sieć telekomunikacyjna,
- infrastruktura techniczna w Namysłowie, umożliwiająca lokalizację dużych inwestycji (sieć elektryczna, wodno-kanalizacyjna i ciepłownicza),
- rozwinięta sieć drogowa,
- tereny pod inwestycje.

3.3.2 Formy użytkowania terenów

W Powiecie Namysłowskim znaczną część obszaru zajmują użytki rolne – 49 622 ha, co stanowi 66,3 % ogólnej powierzchni powiatu. Grunty leśne, zadrzewienia i zakrzewienia zajmują 21 367 ha tj. 27,6 % ogólnej powierzchni powiatu. Wskaźnik ten jest zbliżony do wskaźnika lesistości dla województwa opolskiego, który wynosi 26,6 % i dla kraju 29,4 %.

Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, które stanowią 51,2% powierzchni powiatu, reszta użytków to łąki – 8,9% i pastwiska – 2,1%. Znikomy udział w zagospodarowaniu użytków rolnych mają sady – 0,2% powierzchni powiatu.

Tabela 2. Struktura użytkowania gruntów w Powiecie Namysłowskim.

L.p.	Rodzaj	Powierzchnia [ha]
1.	Użytki rolne	49 166
	Grunty orne	38 099
	Sady	127
	Łąki trwałe	6 440
	Pastwiska trwałe	1 543
	Grunty rolne zabudowane	1 243
	Grunty pod stawami	1 267
	Grunty pod rowami	447
2.	Grunty leśne	21 562
	Lasy	21 355
	Grunty zadrzewione i zakrzewione	207
3.	Grunty zabudowane	3 295
	Tereny mieszkalne	371
	Tereny przemysłowe	144
	Inne tereny zabudowane	142
	Tereny niezabudowane	55
	Tereny rekreacyjne	383
	Tereny komunikacyjne:	
	drogowe	1 984
	kolejowe	193
	inne	12
	Użytki kopalne	11
4.	Grunty pod wodami	310
	wody płynące	294
	wody stojące	16
5.	Inne	
	użytki ekologiczne	48
	nieużytki	202
	tereny różne	24

Źródło: Opracowanie na podstawie danych pozyskanych ze Starostwa Powiatowego w Namysłowie, stan na dzień 01.01.2015r.

Cechą szczególną jest mały areal większości indywidualnych gospodarstw rolnych. Utrzymanie rolnictwa na obszarze gminy oraz zwiększenie dochodowości gospodarstw rolnych w powiązaniu z przetwórstwem i rynkiem regionalnym wymaga wzmocnienia w polu strategicznym „Rolnictwo i przetwórstwo” następujących procesów: uporządkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez koncentrację gruntów rolnych, ochrony gruntów rolnych i leśnych, zalesienia nieprzydatnych użytków rolnych; wzrostu liczby dużych gospodarstw rolnych, rozwoju gospodarstw rolnych nastawionych na działy specjalne produkcji rolnej (ogrodnictwo, warzywnictwo i hodowla ryb); rozwoju i modernizacji bazy przetwórczej w powiązaniu z regionalnym rynkiem zbytu; rozwoju

specjalistycznych usług dla gospodarstw rolnych oraz zwiększenia specjalistycznych szkoleń dla rolników.

3.4. Sytuacja gospodarcza

W Powiecie Namysłowskim zlokalizowanych jest około ponad 4 264 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, z czego blisko połowa zlokalizowana jest w mieście Namysłów. W przeważającej większości podmioty te reprezentują sektor prywatny (około 96 % wszystkich podmiotów gospodarczych ogółem) i należą do właścicieli krajowych. Ponad ¼ podmiotów gospodarczych to zakłady osób fizycznych. Pozostałe podmioty gospodarcze to według ilości: spółki prawa handlowego, fundacje stowarzyszenia i organizacje społeczne, spółki z udziałem kapitału zagranicznego i spółdzielnie.

Mimo usytuowania Powiatu Namysłowskiego w rolnej i rolno-leśnej strefie funkcjonalnej województwa opolskiego istnieją atrakcyjne tereny, na których możliwa jest lokalizacja nawet dużych inwestycji. Do miejsc takich należą przede wszystkim tereny wyznaczonych stref ekonomicznych:

- Teren nr 1 - ul. Oleśnicka, Podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK. Położenie: Namysłów, ul. Oleśnicka, powierzchnia całkowita nieruchomości - 6,3110 ha,
- Teren nr 2 - ul. Łączańska. Położenie: Namysłów, ul. Łączańska, powierzchnia całkowita nieruchomości - 55,7701 ha.

W ostatnich latach liczba przedsiębiorstw rośnie, wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców wynosi dla Powiatu Namysłowskiego 993 i jest bliska średniej wojewódzkiej wynoszącej 996 (wg GUS 2013).

Dominującymi gałęziami przemysłu w Powiecie Namysłowskim są:

- przemysł lekki,
- przemysł spożywczy.

Tabela 3. Podział podmiotów gospodarki narodowej w Powiecie Namysłowskim.

w sektorze publicznym:	Powiat Namysłowski
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	173
- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	96
- spółki handlowe	6
w sektorze prywatnym:	
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	4 090
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	3 219
- spółki prawa handlowego	209
- spółki z udziałem kapitału zagranicznego	34
- spółdzielnie	28
- fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	124

Źródło www.stat.gov.pl

Tabela 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Powiecie Namysłowskim w latach 2010-2014.

Lp.	Rok	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
1.	2010	4 213	170	4 043
2.	2011	4 084	165	3 919
3.	2012	4 179	168	4 011
4.	2013	4 256	170	4 086
5.	2014	4 264	173	4 090

Źródło www.stat.gov.pl

W sektorze publicznym w 2014 roku zarejestrowano: 173 podmioty (**4 %**), natomiast w sektorze prywatnym 4 090 (**96 %**).

Na terenie Powiatu do ewidencji działalności gospodarczej wpisana jest następująca ilość podmiotów gospodarczych w podziale na poszczególne sektory:

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Powiatu Namysłowskiego wg wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2013r.

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2014 roku
A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	228
B. Górnictwo i wydobywanie	0
C. Przetwórstwo przemysłowe	384
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4
E. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	16
F. Budownictwo	653
G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 057
H. Transport, gospodarka magazynowa	218
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	124
J. Informacja i komunikacja	52
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	105
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	294
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	305
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	98
O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	52
P. Edukacja	148
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	200
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	77
SiT. Pozostała działalność usługowa	249

Źródło: www.stat.gov.pl

Namysłowski rynek pracy jest też jednym z mniejszych w województwie. Ościenne rynki pracy są od niego większe. Zdecydowanie wyższy poziom reprezentuje rynek opolski i rynki pracy w województwach dolnośląskim i wielkopolskim. Wszystkie one leżą w bezpośrednim sąsiedztwie Namysłowa.

Gospodarka Powiatu Namysłowskiego to przede wszystkim:

- rozwijający się przemysł, w tym jest przetwórstwo artykułów rolnych – 31,3 % zatrudnionych,
- ochrona zdrowia i opieka społeczna – 13,8 % zatrudnionych,
- edukacja - 13,8 % zatrudnionych,
- rolnictwo - 13,6 % zatrudnionych,
- handel i naprawy – 6,2 % zatrudnionych,
- budownictwo – 6,0 % zatrudnionych,
- transport, gospodarka magazynowa i łączność – 5,5 % zatrudnionych.

Do największych zakładów działających na terenie Powiatu Namysłowskiego należą:

- „Browar Namysłów” Sp. z o.o.,
- NB Polska Sp. z o.o. Namysłów Manufacturing - Zakład Produkcyjny w Namysłowie,
- Nestlé Polska S.A. – Oddział w Namysłowie,

- Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Namysłowie,
- Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD” Sp. z o.o. w Namysłowie,
- Glaspol Sp. z o.o. – Zakład w Namysłowie,
- Diehl Controls Polska Sp. z o.o. w Namysłowie,
- Zakład Sprzętu Elektrotechnicznego Sp. z o.o. w Namysłowie,
- Rzeźnictwo – Wędliniarstwo, Józef, Sylwester i Jolanta Maryniak Spółka Jawna – Zakład Produkcyjny w Namysłowie,
- Zakład Pracy Chronionej Spółdzielnia Inwalidów „METALOWIEC” w Namysłowie,
- BABUD Sp. z o. o. – Betoniarnia w Namysłowie,
- "Dziedzic " Sp. z o.o. w Namysłowie,
- Zakład Mięsny PAWLISZYN (skup żywca, ubój, sprzedaż) w Świerczowie,
- PPHU Mopex His w Pokoju,
- F.M. Rotox Sp. z o.o. w Zieleńcu.

Obecni i przyszli przedsiębiorcy mają do swojej dyspozycji instytucje ułatwiające działalność biznesową, takie jak: oddziały banków: Bank Spółdzielczy, Bank Zachodni WBK S.A., Bank Śląski S.A., PKO BP S.A., notariaty, ZUS, KRUS. Biznesmeni znajdują tu również partnerów dla wspólnych przedsięwzięć w Cechu Rzemiosł Różnych, Stowarzyszeniu Kupców i Przedsiębiorców oraz Zrzeszeniu Producentów Rolnych.

W ramach Programu Inicjatyw Wiejskich „Wieś Aktywna”, Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności, powstaje „Atlas Inicjatyw Wiejskich”. Zbierane są informacje o organizacjach pozarządowych z terenów wiejskich i ich inicjatywach w siedmiu województwach, w tym w opolskim. Przedsięwzięcie prowadzi Fundacja Wspomagania Wsi, a na terenie województwa opolskiego, w jej imieniu Namysłowskie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych.

4. ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU

Jako założenia wyjściowe do Programu ochrony środowiska Powiatu Namysłowskiego przyjęto uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, wynikające z obowiązujących aktów prawnych, programów wyższego rzędu oraz dokumentów planistycznych uwzględniających problematykę ochrony środowiska. Niezbędne było również uwzględnienie zamierzeń rozwojowych powiatu zarówno w zakresie gospodarczym i przestrzennym, jak i społecznym.

Uwarunkowania te, w powiązaniu z aktualnym stanem środowiska w powiecie były podstawą do zdefiniowania priorytetów i celów w zakresie ochrony środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych.

4.1. Uwarunkowania zewnętrzne opracowania Programu Ochrony Środowiska Powiatu Namysłowskiego.

Zasady ochrony środowiska wymuszają zachowanie kompleksowego, a zarazem sektorowego podejścia. Powiat nie jest układem zamkniętym, a poszczególne elementy środowiska zachowują ciągłość bez względu na granice terytorialne. Z tego względu, konieczne jest przyjęcie uwarunkowań wynikających z programów, planów i strategii zewnętrznych wyższego rzędu, umożliwiających szersze spojrzenie na poszczególne dziedziny ochrony środowiska.

Główne uwarunkowania zewnętrzne dla Powiatu Namysłowskiego w zakresie ochrony środowiska wynikają z następujących dokumentów:

- strategii trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju i województwa opolskiego,
- strategii rozwoju regionalnego kraju,
- koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju i województwa opolskiego,
- polityki ekologicznej państwa wraz z programem wykonawczym,
- systemu prawa ochrony środowiska w Polsce, w tym projektowanych aktów prawnych,
- międzynarodowych zobowiązań Polski w zakresie ochrony środowiska,
- zobowiązań Polski przyjętych w zakresie ochrony środowiska w ramach procesu akcesji do Unii Europejskiej,
- programu ochrony środowiska dla województwa opolskiego,
- strategii i polityk sektorowych (zwłaszcza w zakresie energetyki, energetyki odnawialnej, rolnictwa i obszarów wiejskich, rozwoju regionalnego, edukacji ekologicznej, transportu, leśnictwa).

4.1.1. Zasady realizacji programu

Zasady realizacji polityki ekologicznej, cele i zadania ujęte w "Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016", „Programie Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku” oraz w dostosowanej do wymagań ustawy Prawo ochrony środowiska, zostały przyjęte jako podstawa niniejszego programu.

W świetle priorytetów aktualnej polityki ekologicznej Państwa, planowane działania w obszarze ochrony środowiska w Polsce wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6 Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Zgodnie z ostatnim przeglądem wspólnotowej polityki ochrony środowiska do najważniejszych wyzwań należy zaliczyć:

- działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju,
- przystosowanie do zmian klimatu,
- ochrona różnorodności biologicznej.

4.1.2. Polityka Ekologiczna Państwa

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego.

Realizacja tego celu osiągnana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych

obszarach ochrony środowiska. W ten sposób realizacja krajowej polityki ekologicznej wpisywać się będzie w osiągnięcie celów tej polityki na poziomie całej Wspólnoty.

Osiąganiu powyższych celów służyć będzie realizacja następujących priorytetów i zadań:

1. Kierunki działań systemowych polegające na:

- uwzględnianiu zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
- aktywizacji rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzaniu środowiskowym,
- udziale społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- rozwoju badań i postępie technicznym,
- odpowiedzialności za szkody w środowisku,
- uwzględnianiu aspektu ekologicznego w planowaniu przestrzennym.

2. Ochrona zasobów naturalnych polegająca na:

- ochronie przyrody,
- ochronie i zrównoważonym rozwoju lasów,
- racjonalnym gospodarowaniu zasobami wodnymi,
- ochronie powierzchni ziemi,
- gospodarowaniu zasobami geologicznymi.

3. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego polegające na działaniach w obszarach:

- środowisko a zdrowie,
- jakość powietrza,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- substancje chemiczne w środowisku.

4.1.3 Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku.

Program podkreśla pierwszorzędną potrzebę zachowania dobrego stanu środowiska, jako podstawowego warunku zrównoważonego i harmonijnego rozwoju.

Cele perspektywiczne, nawiązują do Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

W Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Opolskiego określono wojewódzkie priorytety ochrony środowiska:

- ochrona wód i gospodarka wodna - pomimo pewnej poprawy jakości wód powierzchniowych, ich stan jest wciąż niezadowalający; ochrona wód przed zanieczyszczeniami i nadmierną eksploatacją oraz zabezpieczenie środowiska przed zagrożeniami związanymi z wodą (powódź, susza), wymagają realizacji szeregu przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych.,
- ochrona powierzchni ziemi przed odpadami – ukierunkowanie na zapobieganie powstawaniu odpadów oraz zwiększenie gospodarczego wykorzystania odpadów wytworzonych, a także stworzenie systemowych rozwiązań w zakresie zagospodarowania odpadów; w związku ze zmianą przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie oraz ustawy o odpadach, rozwiązanie tego problemu będzie polegało przez wszystkim na opracowaniu przez samorządy gminne szeregu dokumentów, które pozwolą na właściwe zagospodarowanie odpadów, a także zarządzanie systemem i jego monitorowanie.,
- ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami i środowiska człowieka przed hałasem - kontynuacja działań realizowanych dotychczas dla poprawy jakości powietrza, zwłaszcza intensyfikacji działań ukierunkowanych na proekologiczne rozwiązania systemu transportu,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody - dotyczy to przede wszystkim nowego podejścia do ochrony przyrody, uwzględniającego europejskie wymogi w tym zakresie; istotnymi zagadnieniami jest również ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
- ochrona powierzchni ziemi i środowiska glebowego – działania rekultywacyjne i rewitalizacyjne na obszarach zdegradowanych wskutek eksploatacji surowców mineralnych oraz ochrona gleb.

5. REALIZACJA POLITYKI EKOLOGICZNEJ POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Namysłowskiego została przyjęta Uchwałą Nr XLIV/406/2010 Rady Powiatu Namysłowskiego z dnia 10 listopada 2010 r. Przyjęty dokument nie jest aktem prawa miejscowego, ma jedynie charakter kierunkowy, wyznaczone i opisane w nim zadania są wytyczną dla realizowania Polityki Ekologicznej na terenie powiatu, stawiając jednocześnie szereg zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych do wykonania w ciągu 4 kolejnych lat. Wytyczone zadania mają w sposób optymalny pomagać kształtować ład przestrzenny, zgodny z bieżącymi wymogami ochrony środowiska. Realizacja części zadań wymaga dużych nakładów finansowych i współdziałania – tak urzędów administracji publicznej, jak i przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych. Efekty realizacji wytyczonych zadań obserwowane są zwykle w długim horyzoncie czasowym, przy założonej ciągłości realizacji zadań poprawy i utrzymania stanu środowiska.

Przygotowywane (w formie osobnych dokumentów) „Raporty z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Namysłowskiego” wykonywane były:

- za lata 2008-2009,
- za lata 2010-2012.

wskazują na systematyczną realizację zadań poprawiających stan środowiska naturalnego we wszystkich jego komponentach przez administrację samorządową i przedsiębiorstwa (w zakresie m.in. edukacji ekologicznej, gospodarki odpadami, ochrony powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony przeciwpowodziowej, ochrony powierzchni ziemi, ochrony przed hałasem, ochrony przyrody i krajobrazu).

Ocena stopnia realizacji zadań wytyczonych w przyjętym Programie Ochrony Środowiska:

Przyjęty Program Ochrony Środowiska formułował zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne tak dla Powiatu Namysłowskiego, jak również dla szeregu instytucji i przedsiębiorstw uczestniczących w wywieraniu wpływu na stan środowiska na terenie Powiatu. Określenie stanu ich realizacji nie jest sprawą oczywistą i prostą ze względu na szereg elementów wpływających na realizację zadań, w tym m.in.:

- zmiany sytuacji ekonomiczno – gospodarczej kraju, województwa, powiatu i gmin,
- zmiany priorytetów realizacyjnych w okresie obowiązywania programu,
- zmiany celów i priorytetów w Polityce Ekologicznej Państwa (uległa w międzyczasie zmianie).

Ochrona przyrody:

Realizowane zadania dotyczyły głównie bieżącego utrzymania, pielęgnacji terenów zieleni, parków, skwerów, zieleni przyulicznej i zieleni izolacyjno – osłonowej wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Promowano walory przyrodniczo – krajobrazowe powiatu – Stobrawski Park Krajobrazowy. Zrealizowano centrum rekreacji w Pągowie. Wykonano inwentaryzację lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa. Kształtowano tereny zieleni ogólnodostępnej, dokonano zakupu nasadzeń oraz sprzętu do utrzymania terenów zieleni i parków wiejskich. Prowadzono działania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Namysłowa na lata 2008-2013 oraz Centrum Turystyki i Rekreacji w Namysłowie – II etap – w tym wykonanie kolektorów słonecznych. Szereg zadań realizowany był przez placówki oświatowe z terenu Powiatu oraz Nadleśnictwa.

Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych, gospodarka wodno-ściekowa:

Zadania w tym obszarze, ze względu na posiadane kompetencje realizowane były głównie przez gminy z terenu Powiatu Namysłowskiego oraz przedsiębiorstwa. Zadania realizowane bezpośrednio przez Powiat dotyczyły głównie odbudowy rowów przydrożnych w pasach dróg powiatowych. Zadania realizowane przez gminy i podmioty związane były głównie z porządkowaniem gospodarki ściekowej w gminach: uporządkowaniem gospodarki ściekowej w aglomeracji Namysłów, budową kanalizacji sanitarnej na trasie Namysłów – Wilków i dla wsi Krzyków, budową kanalizacji sanitarnej w Smarchowicach Małych, w Gręboszowie, Świerczowie, w gminie Pokój, uzbrojeniem terenu osiedla domków jednorodzinnych w Wilkowie.

Ochrona przeciwpowodziowa:

Wykonano modernizację Małej Elektrowni Wodnej w Michalicach, zakupiono faszynę do zabezpieczenia brzegów zbiornika retencyjnego „Michalice”.

Ochrona powietrza:

Zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego oraz z poprawą jego jakości realizowane były w zakresie:

- przeprowadzania szeregu działań termomodernizacyjnych obiektów powiatowych, gminnych i prywatnych,
- likwidacji lub modernizacji kotłowni, palenisk, wymiany kotłów, instalacją automatyki w kotłowniach,
- wspierania systemu monitoringu stanu środowiska,
- przebudowy, modernizacji oraz poprawy stanu zaplanowanych odcinków dróg powiatowych, gminnych i gruntowych,
- realizacją programu usuwania wyrobów zawierających azbest w gminach.

Ochrona przed hałasem:

Zadania związane z ochroną przed hałasem realizowane były m.in. przez Powiat Namysłowski, gminy z terenu Powiatu i zarządców dróg. Związane były głównie z modernizacją dróg powiatowych i gminnych oraz prowadzeniem monitoringu hałasu przez WIOŚ w Opolu. Realizowane były również przewidziane działania zawarte w Programie Ochrony Środowiska przed hałasem (na wyznaczonych odcinkach dróg). Na bieżąco działania uwzględniane są na etapie wprowadzania zmian do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (np. określenia wpływu lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych dla środowiska w zakresie hałasu).

Promieniowanie elektromagnetyczne:

Zadania w zakresie ograniczania wpływu, monitorowania i pomiarów wykonuje WIOŚ w Opolu, nie leżą one w kompetencjach Powiatu Namysłowskiego.

Edukacja ekologiczna:

Zadania w dziedzinie edukacji ekologicznej traktowane są priorytetowo, ze względu na świadomość pokładania w tym elemencie ochrony środowiska znacznych nadziei i spodziewanych korzyści w długoterminowym horyzoncie czasu. Realizowane były głównie przez placówki oświatowe z terenu Powiatu Namysłowskiego, Nadleśnictwa oraz przez organizacje pozarządowe. Organizowano wycieczki ekologiczne, akcje „Sprzątanie Świata”, konkurs „Namysłowska Wiosna Ekologiczna”, udzielano dotacji celowych dla podmiotów realizujących zadania publiczne z zakresu ochrony środowiska.

Zarządzanie środowiskowe:

Zgodnie z terminami określonymi w dokumentach nadrzędnych przygotowywane są odpowiednie dokumenty właściwe dla szczebla powiatowego przez Starostwo Powiatowe oraz dla szczebla gminnego przez Urzędy Gmin.

Realizowane zadania przebiegały zgodnie z obowiązującym stanem prawnym. W zarządzaniu środowiskiem wykorzystywane są:

- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,
- Strategie rozwoju,
- Ewidencje zabytków,
- Inwentaryzacje przyrodnicze gmin,
- Programy edukacji ekologicznej,
- Programy rewitalizacji.

6. ZAŁOŻENIA OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022

Cele i działania proponowane w Programie ochrony środowiska powinny posłużyć do tworzenia warunków dla takich zachowań ogółu społeczeństwa, które polegać będą w pierwszej kolejności na niepogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego na danym terenie, a następnie na jego poprawie. Realizacja wytyczonych celów w programie powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie powiatu.

6.1. Cele ekologiczne

Kompleksowość zagadnień ochrony środowiska, a także zakres przeobrażeń na terenie powiatu wymusiła wyznaczenie celów priorytetowych, a także przyjęcie zadań z zakresu wielu sektorów ochrony środowiska. Spośród nich dokonano wyboru najistotniejszych zagadnień, których rozwiązanie przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie Powiatu.

Wyboru priorytetów ekologicznych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie Powiatu Namysłowskiego, uwarunkowania zewnętrzne (obowiązujące akty prawne) i wewnętrzne, a także inne wymagania w zakresie jakości środowiska. Wybór priorytetowych przedsięwzięć ekologicznych na terenie Powiatu Namysłowskiego na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 przeprowadzono przy zastosowaniu następujących kryteriów organizacyjnych i środowiskowych.

6.1.1. Kryteria o charakterze organizacyjnym

- wymiar zadania przedsięwzięcia (ponadlokalny i publiczny),
- konieczność realizacji przedsięwzięcia ze względów prawnych,
- zabezpieczenia środków na realizację lub możliwość uzyskania dodatkowych zewnętrznych środków finansowych (z Unii Europejskiej z innych źródeł zagranicznych lub krajowych),
- efektywność ekologiczna przedsięwzięcia,
- znaczenie przedsięwzięcia w skali regionalnej,
- spełnianie wymogów zrównoważonego rozwoju - zgodność przedsięwzięcia dla rozwoju gospodarczego powiatu.

6.1.2. Kryteria o charakterze środowiskowym

- możliwość likwidacji lub ograniczenia najpoważniejszych zagrożeń środowiska i zdrowia ludzi,
- zgodność z celami ekologicznymi i zasadniczymi kierunkami zadań wynikających ze Strategii rozwoju województwa opolskiego,
- zgodność z celami i priorytetami ekologicznymi określonymi w "Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016" i „Programie Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku”,
- zgodność z międzynarodowymi zobowiązaniami Polski w zakresie ochrony środowiska,
- skala dysproporcji pomiędzy aktualnym i prognozowanym stanem środowiska a stanem wymaganym przez prawo,
- skala efektywności ekologicznej przedsięwzięcia (efekt planowany, tempo jego osiągnięcia),
- wieloaspektowość efektów ekologicznych przedsięwzięcia (możliwość jednoczesnego osiągnięcia poprawy stanu środowiska w zakresie kilku elementów środowiska),
- w odniesieniu do gospodarki odpadami istotnym kryterium była zgodność proponowanych zadań z wymogami kształtowania nowoczesnej gospodarki odpadami poprzez priorytetowe traktowanie tworzenia systemów, działań w zakresie zbiórki i transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

6.1.3. Cele ekologiczne dla Powiatu Namysłowskiego.

Wyznaczono następujące cele dla Powiatu Namysłowskiego (będące kontynuacją celów z poprzedniego Programu) z zakresu ochrony środowiska:

- środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody,
- zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii.

7. KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH

7.1. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych

Wszystkie działania człowieka są prowadzone w środowisku przyrodniczym, mają więc wpływ na jego stan obecny i przyszły. Oznacza to konieczność takiego gospodarowania, aby zachować środowisko w możliwie dobrym stanie dla przyszłych pokoleń. Tak więc kryteria zrównoważonego rozwoju powinny być uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych sektorów gospodarczych. Dokumenty te, zgodnie z art. 46 ustawy z dn. 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, powinny być poddawane tzw. strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko w celu sprawdzenia, czy rozwiązania w nich zawarte nie przyniosą zagrożenia dla środowiska teraz i w przyszłości.¹

7.1.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Doprowadzenie do sytuacji, aby projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki były, zgodnie z obowiązującym prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny były uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Wprowadzanie do strategii, polityk i programów sektorowych zagadnień ochrony środowiska, a w tym bioróżnorodności poprzez m.in. opracowania analityczno-studialne z zakresu ochrony środowiska służące opracowywaniu tych dokumentów	Gminy Powiatu Namysłowskiego, Marszałek
Objęcie strategii, polityk i programów sektorowych strategicznymi ocenami oddziaływania na środowisko zgodnie z wymaganiami ustawy	Gminy Powiatu Namysłowskiego
Monitoring włączania celów środowiskowych do dokumentów strategicznych oraz wdrażania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (m.in. w ramach raportów z POŚ)	Marszałek, Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego

7.2. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

Miejscowy plan, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r., jest podstawowym instrumentem kształtowania ładu przestrzennego pozwalającym gminom na racjonalną gospodarkę terenami. Poza planem miejscowym w systemie planowania przestrzennego występują instrumenty pomocnicze, w postaci decyzji lokalizacyjnych. Pomimo istnienia ustawy oraz ustaw określających kompetencje w tym zakresie samorządów wszystkich szczebli znaczna powierzchnia kraju nie jest objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W gminach Powiatu Namysłowskiego funkcjonują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ww. dokumenty są w głównej mierze podstawą do podejmowania najbardziej racjonalnych decyzji dot. kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony środowiska. biorących pod uwagę długofalowe potrzeby zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniające treść opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska o zasięgu lokalnym.

¹ Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 – Warszawa 2008

7.2.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, biorących pod uwagę długofalowe potrzeby zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniających treść opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska o zasięgu regionalnym i lokalnym

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności wynikających z obowiązujących przepisów prawnych, strategii, polityk, planów i programów, w tym programów ochrony środowiska, a przede wszystkim treści opracowań ekofizjograficznych	Gminy Powiatu Namysłowskiego, Marszałek
Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wyników monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, wód i hałasu	Gminy Powiatu Namysłowskiego

7.3. Edukacja ekologiczna społeczeństwa

Rola edukacji ekologicznej w procesie realizacji polityki środowiskowej, a więc i obowiązków ekologicznych, jest szczególnie istotna. Problem niedostatków w zakresie ochrony środowiska jest widoczny nie tylko z punktu widzenia stosowanych przez przedsiębiorców technologii (a raczej ich niestosowania, braku polityki segregacji odpadów, braku odpowiedniej ilości odpowiednich jakościowo składowisk odpadów itp.), jak i wyrobienia w społeczeństwie szacunku do otaczającej przyrody. Nie chodzi również tylko o edukację w ścisłym tego słowa znaczeniu, czyli proces nauczania, świadczony w ramach systemu oświaty, ale o kształtowanie świadomości ekologicznej w każdej dziedzinie życia, mającej jakikolwiek związek z ochroną środowiska.

Na terenie Powiatu Namysłowskiego prowadzone były działania (realizowane tak przez powiat jak i przez gminy), stanowiące kontynuację realizacji działalności edukacyjnej obejmującej mieszkańców gmin w zakresie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów i ograniczenia ich powstawania, propagowania postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody, uświadomienia problemu ochrony powietrza (propagowanie informacji o możliwościach stosowania proekologicznych źródeł ciepła, termomodernizacji i działalności funduszy proekologicznych). Realizowano promocję działań i inicjatyw proekologicznych, często w sposób cykliczny.

7.3.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą: „myśl globalnie, działaj lokalnie”

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Realizacja intensywnych szkoleń dla rolników, w szczególności w ramach programów rolno-środowiskowych	OODR, ARiMR, organizacje pozarządowe
Rozwój szkoleń obejmujących zagadnienia środowiskowe, w tym przyrodnicze dla urzędników państwowych i samorządowych, nauczycieli oraz specjalistów	Jednostki oświatowe, placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli, Marszałek, Wojewoda, organizacje pozarządowe

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Organizacja konkursów i akcji edukacyjnych	OODR, ZOPK, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe, Powiat Namysłowski
Opracowanie i wydanie folderów, broszur o treściach ekologicznych, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji dotyczących ochrony środowiska i edukacji ekologicznej	OODR, ZOPK, organizacje pozarządowe, Powiat Namysłowski
Opracowanie i wdrożenie projektów chroniących obiekty i obszary cenne przyrodniczo wraz z ich wykorzystaniem dla rozwoju wsi lub gminy	Organizacje pozarządowe, Gminy Powiatu Namysłowskiego, ZOPK, podmioty gospodarcze
Współpraca z pozarządowymi organizacjami ekologicznymi	Powiat Namysłowski, organizacje pozarządowe
Rozwój sieci przyrodniczych ścieżek dydaktycznych oraz muzeów i izb przyrodniczych wraz z ośrodkami edukacji ekologicznej	Nadleśnictwa, ZOPK, Gminy Powiatu Namysłowskiego, organizacje pozarządowe
Organizowanie programów, wystaw, imprez o tematyce związanej z ochroną środowiska	Marszałek, Instytucje kultury, oświaty i sportu, lokalne media, Gminy Powiatu Namysłowskiego, organizacje pozarządowe
Utrzymywanie systemu informowania społeczeństwa o zagrożeniach w środowisku	Powiat Namysłowski (w ramach Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego)

7.4. Innowacyjność prośrodowiskowa

Polityka ekologiczna państwa zakłada aktywizację mechanizmów rynkowych do wspierania działań w zakresie ochrony środowiska. Powinno zapewnić to rozwój produkcji towarów i usług mniej obciążających środowisko, prowadzących do bardziej zrównoważonej konsumpcji, zachowanie i tworzenie miejsc pracy (tzw. zielonych miejsc pracy) w dziedzinach mniej obciążających środowisko oraz prowadzenie tzw. zielonych zamówień publicznych.

Jednymi z głównych priorytetów polityki władz Samorządu Województwa Opolskiego są innowacje i przedsiębiorczość. Najwięcej projektów innowacyjnych dofinansowanych było ze środków RPO WO 2007-2013, w ramach których realizowane są „twarde” projekty inwestycyjne instytucji otoczenia biznesu i badawczo-rozwojowych oraz inwestycje w rozwój technologii w przedsiębiorstwach. Znaczne kwoty pochodziły także z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka – w latach 2008-2010 opolscy przedsiębiorcy realizowali 74 projekty.

Województwo przyjęło także *Regionalną Strategię Innowacji Województwa Opolskiego*, a w 2010 r. przeprowadzono analizę wdrażania powyższej Strategii. Opracowany dokument jest podstawą do tworzenia trwałych powiązań między jednostkami naukowo-badawczymi, przemysłem, samorządem oraz administracją rządową, w celu podnoszenia konkurencyjności całego regionu.

Systemy Zarządzania Środowiskowego (SZŚ) zapewniają włączenie środowiska i jego ochrony do celów strategicznych firmy i przypisanie zagadnień do kompetencji jej zarządu. Systemy te są dobrowolnym zobowiązaniem się organizacji w postaci przedsiębiorstwa, placówki sektora

finansów, szkolnictwa, zdrowia, jednostki administracji publicznej i innej do podejmowania działań mających na celu zmniejszanie oddziaływań na środowisko, związanych z prowadzoną działalnością. Posiadanie przez daną firmę prawidłowo funkcjonującego SZŚ gwarantuje, iż firma ta działa zgodnie ze wszystkimi przepisami ochrony środowiska.

Wspólnotowy System Ekozarządzania i Audytu (EMAS) (ang. *Eco-Management and Audit Scheme*) to system zarządzania środowiskowego, w którym dobrowolnie mogą uczestniczyć organizacje (przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje, urzędy). Głównym założeniem systemu jest wyróżnienie tych organizacji, które wychodzą poza zakres minimalnej zgodności z przepisami i ciągle doskonalą efekty swojej działalności środowiskowej.

Podstawowe zasady systemu określa rozporządzenie 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczające dobrowolny udział organizacji we wspólnotowym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS). Rozporządzenie z dniem 1 maja 2004 r. zaczęło obowiązywać w Polsce.

Na terenie Powiatu Namysłowskiego działają przedsiębiorstwa posiadające certyfikowane Systemy Zarządzania Jakością.

7.4.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Wprowadzanie innowacyjności pro środowiskowej i upowszechnianie idei systemów zarządzania środowiskowego

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Promocja programów szkoleniowo-informacyjnych dotyczących EMAS	Organizacje pozarządowe
Preferowanie systemu „zielonych zamówień”	Ministerstwo Środowiska Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego, Wojewoda
Wprowadzanie komunikacji elektronicznej wewnątrz urzędów, a następnie z petentami	Marszałek, Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego

8. OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH

8.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

Dominujące zbiorowiska roślinne

Szata roślinna Ziemi Namysłowskiej ukształtowana została po okresie zlodowaceń. Naturalną formacją roślinną są lasy, głównie liściaste (grądy i buczyny oraz olsy i łągi) i mieszane. Jedynie w miejscach o wysokim poziomie wód gruntowych i powierzchniowych występowała roślinność bagienna (torfowiskowa). Wraz z rozwojem cywilizacyjnym nasilał się proces wylesiania i osuszania obszaru Ziemi Namysłowskiej, co spowodowało zmianę składu gatunkowego drzewostanów i niemal kompletny zanik torfowisk. Obecnie tereny leśne Ziemi Namysłowskiej w sposób daleki odbiegają składem gatunkowym od lasów naturalnych. Przeważają drzewostany zdominowane przez gatunki iglaste, głównie sosnę. Charakterystyczną cechą Ziemi Namysłowskiej jest duża liczba niewielkich drzewostanów, często poniżej 20 ha powierzchni. Większe kompleksy leśne znajdują się w południowej części Gminy Namysłów i we wschodniej części Gminy Domaszowice, a także w gminach Pokój i Świerczów.

Roślinność torfowiskowa przetrwała głównie w obniżeniu Widawy powyżej Namysłowa, gdzie dzięki zaprzestaniu w ostatnich latach rolniczego użytkowania łąk, nastąpił proces wtórnego zabagnienia terenu, a tym samym regeneracja flory bagiennej. Mimo zmian o charakterze antropogennym, zachowało się kilka powierzchni leśnych o znacznym stopniu naturalności - grądy i olsy w okolicach wsi Grodziec (Gmina Świerczów), Krzemieniec, Minkowskie i Żaba (Gmina Namysłów), Dąbrowy pod wsią Pawłowice (Gmina Namysłów) oraz olsy w okolicach wsi Bielice (Gmina Świerczów) oraz łąg na jednej z wysp na rzece Widawie w Namysłowie. Na uwagę zasługuje również bór mieszany z dużym udziałem jodły koło wsi Niwki (gmina Namysłów).

Dominującym typem zbiorowisk roślinnych na terenie Stobrawskiego Parku Krajobrazowego są zbiorowiska leśne, z których największą powierzchnię zajmują bory sosnowe. Na licznych, sięgających 20m wysokości wydmach występuje suboceaniczny bór świeży, natomiast wzdłuż cieków wodnych i na dawnych torfowiskach – niewielkie płyty wilgotnego boru trzęślicowego oraz kontynentalnego boru bagiennego. Choć znaczną powierzchnię parku zajmują monokultury sosnowe, trafiają się niewielkie fragmenty wiekowych, dochodzących do 200 lat starodrzewi. Lasy liściaste występują głównie w dolinie Odry, Stobrawy i Smortawy. Są to przede wszystkim grądy o charakterze przejściowym pomiędzy grądem środkowoeuropejskim a subkontynentalnym, a także łągi: jesionowo – olszowe, jesionowo – wiązowe oraz bardzo rzadki i cenny przyrodniczo łąg wierzbowo – topolowy. Na podmokłych siedliskach dolin rzek, np. w okolicach Rybnej, Popielowa, Zieleńca i Pieczysk występuje ols, a w okolicach Lubszy żyzna buczyna niżowa. Bardzo ciekawe są również zbiorowiska wodne Stobrawskiego Parku Krajobrazowego, spośród których najbardziej warte zachowania i przyrodniczo najcenniejsze są zbiorowiska z kotewką orzechem wodnym i salwinią pływającą

Ziemia Namysłowska obfituje w podworskie i wiejskie parki. Najlepiej zachowane znajdują się w Biestrzykowicach (Gmina Świerczów), Mikowicach i Minkowskim (Gmina Namysłów) oraz w Staroście (Gmina Świerczów). W ostatnich latach utworzono na terenie Gminy Namysłów dwa użytki ekologiczne ("Młyńskie Stawy" i "Bagno Młynki"), chroniące biocenozy wodno-błotne, zaś w samym Namysłowie zespół przyrodniczo-krajobrazowy "Wyspa na rzece Widawie", obejmujący rozlewisko rzeki Widawy z wyspą porośniętą drzewostanem łągowym.

Na wzmiankę zasługuje sąsiadujący bezpośrednio od północy z Ziemią Namysłowską tzw. Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Rychtaleskie. Obejmuje on swoim zasięgiem m.in. południową część Nadleśnictwa Syców w gminie Rychtal (woj. wielkopolskie, powiat kępiński), a więc lasy w okolicach Darnowca i Zgorzelca, czyli tereny należące niegdyś do powiatu namysłowskiego. Niedaleko wsi Sadogóra znajduje się interesujący rezerwat leśny Studnica, chroniący naturalny las mieszany z udziałem świerka.

Na obszarze Ziemi Namysłowskiej stwierdzono szereg rzadkich i zanikających gatunków roślin. Z drzew i krzewów należy wymienić kalinę koralową i wawrzynka wilczelyko. Stosunkowo często występuje bluszcz i to nie tylko w różnego typu zadrzewieniach, jak cmentarze i parki, ale również w lasach np. w okolicach Krzemieńca i Żaby (Gmina Namysłów). Do ciekawych roślin łąkowych należy m.in. centuria pospolita, goździk pyszny i ostrożeń łąkowy. Na resztkach terenów podmokłych spotkać można takie gatunki jak bobrek trójlistny, kosaciec syberyjski i wełnianka wąskolistna. Spośród roślin wodnych warto wymienić grązel żółty i salwinię pływającą. Z grzybów najrzadszym stwierdzonym gatunkiem jest sromotnik bezwstydy. Na terenie Ziemi Namysłowskiej

występuje (głównie w parkach) szereg introdukowanych (aklimatyzowanych) gatunków drzew i krzewów. Do najczęściej spotykanych należy pochodzący z Bałkanów kasztanowiec biały oraz trzy gatunki północnoamerykańskie - dąb czerwony, czeremcha późna i robinia biała (tzw. akacja). Poza tym spotyka się m.in. choinę kanadyjską, daglezień, jodłę kalifornijską i świerk srebrny oraz ailant gruczołkowany, katalpę okazałą, lipę amerykańską i platan klonolistny.

Do najważniejszych potrzeb i problemów ochrony przyrody w powiecie zaliczyć należy:

- zabezpieczenie cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów,
- stworzenie takich warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju osadnictwa, aby różnorodność biologiczna i krajobrazowa ulegała stopniowemu wzbogaceniu,
- zabezpieczenie właściwej konserwacji i pielęgnacji parków podworskich, w celu zachowania ich wartości przyrodniczej i architektonicznej,
- utrzymanie wartości przyrodniczych i naturalnego krajobrazu wsi,
- konieczność zapewnienia warunków do ochrony zasobów przyrodniczych, walorów kulturowych i krajobrazowych, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców i turystów, aby na terenie powiatu rekreacja i turystyka mogły przebiegać w sposób zorganizowany, a obiekty będą spełniać wymogi ochrony środowiska,
- brak inwentaryzacji przyrodniczych terenów i obiektów cennych przyrodniczo oraz miejsc zagrożonych.

Obszary prawnie chronione

Powierzchnia obszarów chronionych na terenie Powiatu Namysłowskiego wynosi 34 873,5 ha (wg. GUS, 2013 r.) co stanowi ok. 46,6 % powierzchni powiatu, jest to wartość większa od średniej wartości dla województwa opolskiego wynoszącej 27,2 %. Porównanie z wartościami dla pozostałymi powiatami województwa opolskiego przedstawia tabela:

Tabela 6. Udział procentowy powierzchni obszarów chronionych w powiatach województwa opolskiego.

Lp.	Powiat	Powierzchnia obszarów chronionych w [%]
1.	opolski	55,6
2.	namysłowski	46,6
3.	strzelecki	43,1
4.	kluczborski	36,3
5.	krapkowicki	21,2
6.	nyski	18,8
7.	brzeski	16,2
8.	głubczycki	12,5
9.	oleski	9,0
10.	kędzierzyńsko – kozielski	7,5
11.	prudnicki	2,9
12.	m. Opole	0,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

Udział powierzchni obszarów chronionych w poszczególnych gminach Powiatu Namysłowskiego przedstawia tabela poniżej (wg. GUS, 2013 r.):

Tabela 7. Udział powierzchni obszarów chronionych w gminach Powiatu Namysłowskiego

Lp.	Gmina	Powierzchnia obszarów chronionych w [%]
1.	Pokój	91,3
2.	Domaszowice	50,4
3.	Namysłów	42,7
4.	Świerczów	41,5
5.	Wilków	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

Obszary NATURA 2000

Obszar Natura 2000 to nowa forma ochrony przyrody (obok istniejących parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, czy innych) wprowadzana w naszym kraju od czasu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Za obszary Natura 2000 uznaje się tereny najważniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy charakterystycznych siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych Europy. Na terenie Powiatu Namysłowskiego znajduje się obszar NATURA 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty - Lasy Barucickie (PLH160009.)

Lasy Barucickie PLH160009 (częściowo na obszarze gmin Świerczów i Namysłów).

POWIERZCHNIA ogółem: 4 589,5 ha

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU:

<u>Klasy siedlisk</u>	<u>% pokrycia</u>
Lasy iglaste	14%
Lasy liściaste	50%
Lasy mieszane	30%
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	4%
Siedliska rolnicze (ogólnie)	1%
Wody śródlądowe (stojące i płynące)	1%

OPIS OBSZARU

Kompleks lasu mieszanego przylegający do doliny Odry, z fragmentami starych drzewostanów, np. w rezerwacie Lubsza niektóre okazy dębów liczą nawet do 400 lat. Obszar zalegania glin zwałowych i piasków wodnolodowcowych zlodowacenia odrzańskiego. Obszar obejmuje najstarszy w województwie opolskim (do 400 lat) drzewostan bukowo-dębowy ze stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków bezkręgowców (m.in. *Lucanus cervus*, *Cerambyx cerdo*).

WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE:

Kluczowy dla zachowania stanowisk jelonka i kozioroga, zasiedlających kompleks starych drzewostanów dębowych.

Rezerwat przyrody jest obszarem obejmującym zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, w tym siedliska przyrodnicze, a także określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych.

Obecnie na terenie Powiatu Namysłowskiego nie ma zlokalizowanych rezerwatów przyrody.

Parki Krajobrazowe:

Na terenie Powiatu Namysłowskiego znajduje się część **Stobrowskiego Parku Krajobrazowego** (gminy Pokój i Świerczów). Cały park położony jest na terenie 12 gmin w północnej części woj. opolskiego (Dobrzeń Wielki, Dąbrowa, Kluczbork, Lasowice Wielkie, Lewin Brzeski, Lubsza, Łubniany, Murów, Pokój, Popielów, Świerczów i Wołczyn). Jego powierzchnia to 52,6 tys. ha. Większą część Parku zajmują lasy (ok. 80% jego powierzchni). Park Stobrowski pod względem powierzchni jest parkiem bardzo dużym, o charakterze nizinnym, chroniącym obszary szczególnego nagromadzenia walorów przyrodniczych. Wśród walorów przyrodniczych występuje 38 gatunków roślin chronionych i 38 gatunków roślin rzadkich, z których 11 zagrożonych jest w Polsce, a 3 zagrożone są wyginięciem w Europie. Oprócz tego na terenie parku występuje wiele chronionych, ginących i rzadkich ptaków i chronionych zwierząt.

Obszary Chronionego Krajobrazu tworzone są w celu zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów o różnych typach ekosystemów. Zwyczajowo przyjęto się, że obejmują tereny większe od parku krajobrazowego o walorach przyrodniczo-krajobrazowych charakterystycznych dla danego regionu. Działalność gospodarcza na takim obszarze nie ulega poważniejszym ograniczeniom, lecz powinna być prowadzona w sposób nie naruszający stanu względnej równowagi ekologicznej. Szczególnymi celami ochrony obszarów jest zachowanie terenów o walorach przyrodniczych i kulturowych oraz stabilizacja środowiska przyrodniczego przez tworzenie tzw. korytarzy ekologicznych. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu

następuje w drodze rozporządzenia wojewody, które określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów.

Na terenie Powiatu Namysłowskiego znajduje się część obszaru chronionego krajobrazu **Lasów Stobrawsko – Turawskie** (teren gmin: Pokój, Namysłów, Świerczów i Domaszowice). Obszar ten, o powierzchni 179 tys. ha został powołany w 1988 roku w centralnej i zachodniej części województwa opolskiego. W 1999 roku w jego zachodniej i centralnej części utworzono Stobrawski Park Krajobrazowy. W granicach Lasów Stobrawsko - Turawskich znalazło się kilka zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kilkadziesiąt użytków ekologicznych i pomników przyrody. Niezliczona ilość cieków, stawy hodowlane, źródła, polodowcowe moreny i wydmy stanowią o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych tego terenu. Na obszarze Lasów Stobrawsko -Turawskich stwierdzono występowanie wielu chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Zespoły przyrodniczo – krajobrazowe - wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego:

- "Wyspa na rzece Widawie" - wyspa w rozwidleniu rzeki Widawy (teren gminy Namysłów) o powierzchni 4,28 ha. „Wyspa” stanowi naturalny, nie przekształcony fizjograficznie i przyrodniczo fragment miasta Namysłów, co już w swojej istocie stanowi ewenement godny ochrony jako unikalne we współczesnej dobie zjawisko. W okalającej wyspę rzece Widawie żyją między innymi leszcze, liny, szczupaki, jazie okonie. Jest też to miejsce tarła płoci. Licznie występują tu żaby, ropuchy, obserwowany jest zaskroniec, zachodzi wydra, w przeszłości notowany był tu żółw błotny. Sama wyspa porośnięta jest drzewostanem olchowym z pojedynczą domieszką wierzby i brzozy. Spośród krzewów występuje bez czarna a ponadto rosną czeremcha zwyczajna, porzeczka czarna, kalina koralowa. W runie dominuje pokrzywa, zawilce, konwalia majowe. Żyją i gnieźdzą się tu między innymi łabędź niemy, bażant łowny, gołąb grzywacz, słowik, remiz, spotykany jest zimorodek i dudek a spośród ssaków sarna i zając.

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”.

Na terenie Powiatu Namysłowskiego zlokalizowane są następujące użytki ekologiczne:

- użytek ekologiczny "Młyńskie Stawy" - ogroblowane łąki w dolinie Potoku Biestrzykowickiego z licznymi stanowiskami łągowymi ptactwa wodno-błotnego (teren gminy Namysłów), użytek o powierzchni 5,83 ha, położony w obrębie ewidencyjnym Żaba (Nadleśnictwo Namysłów, Leśnictwo Ziemielowice). Są to położone w otoczonej lasami dolinie Potoku Biestrzykowickiego, dawne ogroblowane, zalewane wiosną łąki. Użytek położony jest w strefie ochronnej gniazda bociana czarnego. Około połowy powierzchni zarośniętej jest roślinnością wodną stanowiąc doskonałe miejsce łągowe ptactwa wodnego. Na jednej z wysp założył gniazdo łabędź niemy.
- użytek ekologiczny "Bagno Młynki" - podmokłe łąki z licznymi oczkami wodnymi i stanowiskami łągowymi ptactwa wodno-błotnego (teren gminy Namysłów), użytek położony jest w obrębie ewidencyjnym: Smarchowice Wielkie, Smarchowice Nowe, Smarchowice Śląskie. Całkowita powierzchnia użytku wynosi 18,87 ha. Jest to powierzchnia dawnych łąk, zabagniona na skutek wieloletniego nieużytkowania i zaniechania konserwacji urządzeń melioracyjnych. Cały teren użytku otoczony jest lasami. Na powierzchni występuje kilka „oczek wodnych”. W pobliżu gnieździ się bocian czarny. Znajdują się stanowiska łągowe ptactwa wodnego (kaczki, łyski, czajki). Wiosną na teren ten zalatują żurawie.
- użytek ekologiczny "Jagienieckie Łąki" - łąki ze stanowiskami chronionych gatunków roślin. Żerowiska ptaków drapieżnych (teren gminy Pokój). Całkowita powierzchnia użytku wynosi 22,9 ha.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska, o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (Ustawa o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 r., Dz. U. 2004 r., Nr 92, poz. 880).

Na terenie Powiatu Namysłowskiego znajduje się obecnie 28 pomników przyrody. 27 z nich zostało utworzonych przez Wojewodę Opolskiego, a jeden przez uchwałę Rady Gminy.

Tabela 8. Wykaz pomników przyrody na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Lp	Nr rejestru wojewódzkiego	Obiekt	Gmina	Podstawa prawna
Pomniki utworzone Rozporządzeniem Wojewody Opolskiego				
1.	68	grupa drzew z gatunku: lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) - 2 szt., dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Domaszowice	Dz. Urz.Woj.Opolskiego z dnia 7 listopada 2005r. Nr 72, poz. 2231
2.	72	pojedynczy okaz z gatunku sosna pospolita (<i>Pinus sylvestris</i>)	Domaszowice	
3.	81	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Namysłów	
4.	83	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Namysłów	
5.	85	pojedynczy okaz z gatunku buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	Namysłów	
6.	86	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Namysłów	
7.	87	grupa drzew z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) -2 szt.	Namysłów	
8.	102	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Namysłów	
9.	104	pojedynczy okaz z gatunku buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	Namysłów	
10.	109	aleja lip drobnolistnych (<i>Tilia cordata</i>)	Domaszowice	
11.	134	grupa drzew z gatunku lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>) - 4 szt.	Świerczów	Dz. Urz.Woj.Opolskiego z dnia 7 listopada 2005r. Nr 72, poz. 2231
12.	139	aleja lip drobnolistnych (<i>Tilia cordata</i>) - 88 szt.	Domaszowice	
13.	155	grupa drzew z gatunku: dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - 2 szt. i jesion wyniosły (<i>Fraxinus exelsior</i>)	Pokój	
14.	242	pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	Namysłów	
15.	281	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Pokój	
16.	312	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Namysłów	
17.	313	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Namysłów	
18.	356	pojedynczy okaz z gatunku buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	Świerczów	
19.	372	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Świerczów	
20.	373	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Domaszowice	
21.	506	pojedynczy okaz z gatunku sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i>)	Pokój	

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

22.	902	pojedynczy okaz z gatunku sosna zwyczajna (Pinus sylvestris)	Namysłów	Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 28 lutego 2008r. Nr 15, poz. 427, zm. Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 30 grudnia 2008r. Nr 106, poz. 2448
23.	903	pojedynczy okaz z gatunku daglezja zielona (Pseudotsuga taxifolia)	Namysłów	
24.	904	pojedynczy okaz z gatunku sosna zwyczajna (Pinus sylvestris)	Namysłów	
25.	905	pojedynczy okaz z gatunku wiąz szypułkowy (Ulmus laevis)	Namysłów	
26.	906	pojedynczy okaz z gatunku jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	Świerczów	
27.	907	pojedynczy okaz z gatunku klon jawor (Acer pseudoplatanus)	Świerczów	
28.	908	pojedynczy okaz z gatunku czereśnia dzika (Cerasus avium)	Domaszowice	
Pomniki nie publikowane w Dzienniku Urzędowym				
29.	931	pojedynczy okaz z gatunku dąb szypułkowy (Qercus robur)	Świerczów	Uchwała Rady Gminy Świerczów Nr XXIV/177/2009 z dnia 27 kwietnia 2009r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z dnia 10.06.2009 r. Nr 38, poz. 699)

Źródło: Rejestr form ochrony przyrody, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska Opole 2010

Na terenie Powiatu Namysłowskiego znajduje się również szereg parków pałacowych i dworskich (podlegających ochronie konserwatorskiej):

Tabela 9. Wykaz parków pałacowych i dworskich na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Lp	Rodzaj parku	Gmina
1.	Park Miejski w Namysłowie	Namysłów
2.	Park pałacowy w Baldwinowicach	Namysłów
3.	Park pałacowy w Kamiennej	Namysłów
4.	Park w Mikowicach	Namysłów
5.	Park pałacowy w Minkowskim	Namysłów
6.	Park dworski w Gręboszowie	Domaszowice
7.	Park dworski w Strzelcach	Domaszowice
8.	Park podworski w Domaszowicach	Domaszowice
9.	Park podworski w Siemysłowie	Domaszowice
10.	Park podworski w Woskowicach Grn.	Domaszowice
11.	Park dworski w Staroście	Świerczów
12.	Park dworski w Dąbrowie	Świerczów
13.	Park dworski w Biestrzykowicach	Świerczów
14.	Park dworski w Bąkowicach	Świerczów
15.	Parki pałacowe w Pokoju	Pokój
16.	Park pałacowy w Krzykowie	Wilków
17.	Park pałacowy w Jakubowicach	Wilków
18.	Park dworski w Idzikowicach	Wilków
19.	Park pałacowy w Pągowie	Wilków
20.	Park typu swobodnego w Wilkowie	Wilków
21.	Park dworski w Bukowej Śląskiej	Namysłów
22.	Park dworski w Głuszynie	Namysłów
23.	Park dworski w Jastrzębiu	Namysłów
24.	Park dworski w Kowalowicach	Namysłów
25.	Park dworski w Łączanach	Namysłów

Lp	Rodzaj parku	Gmina
26.	Park dworski w Pawłowicach	Namysłów
27.	Park dworski w Przeczowie	Namysłów
28.	Park dworski w Rychnowie	Namysłów
29.	Park dworski w Smarchowicach Wielkich	Namysłów
30.	Park dworski w Woskowicach Małych	Namysłów
31.	Park dworski w Ziemiłowicach	Namysłów

Źródło: na podstawie „Parki podworskie w województwie opolskim”

8.1.1. Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET-POLSKA

Sieć Econet-Polska obejmuje obszary o zachowanych walorach przyrodniczych, posiadające zdolność utrzymania równowagi ekologicznej oraz tereny pomocne w zachowaniu tych cech na obszarach sąsiednich. Sieć Econet składa się z trzech podstawowych struktur: obszarów węzłowych, korytarzy ekologicznych i obszarów wymagających unaturalnienia.

W ramach sieci ECONET Polska na terenie Powiatu Namysłowskiego znajduje się

- obszar węzłowy:
 - znaczeniu międzynarodowym- 17M Dolina Odry
 - znaczeniu krajowym- 10K Bory Stobrawskie
- korytarz ekologiczny:
 - znaczeniu międzynarodowym- 19M Dolina Odry
 - znaczeniu krajowym- 35K Dolina Nysy Kłodzkiej.

8.1.2. Proponowane obszary do ochrony prawnej.

Rezerваты:

- „Żaba” – zachowany fragment lasu liściastego (gmina Namysłów),
- „Niwki” – duży udział stanowisk jodły (gmina Namysłów),

Zespoły przyrodniczo krajobrazowe:

- „Dolina Stobrawy” - fragment doliny rzeki Stobrawy od Domaradza do Bielic, na granicy gmin Pokój i Świerczów, wraz z położonymi w dolinie kompleksami stawów hodowlanych,
- „Leśne Stawy” – ekosystem leśno – wodny na południe od Pokoju (gmina Pokój),
- „Siołkowickie Łąki” (fragment doliny Budkowiczanki od Kuźnicy Katowskiej do Krzywej Góry) - (gmina Pokój).

Użytki ekologiczne:

- „Krzywa Góra” – wilgotne, okresowo podtapiane łąki oraz dwa trwałe podtopione niewielkie bagna w dolinie rzeki Budkowiczanki (gmina Pokój),
- „Szubiennik” – podmokłe łąki (w dużej części podtopione) położone przy stawach w Szubienniku (gmina Pokój),
- „Zalew w dolinie Widawy” – siedlisko ptactwa wodnego i wodno – błotnego (gmina Wilków),
- „Kowalowice” – występowanie roślinności bagiennej oraz bobrów (gmina Namysłów),
- „Smogorzów” – siedliska bobrów (gmina Namysłów),
- „Kamienna – Stare Miasto” – siedliska bobrów (gmina Namysłów).
- „Śródleśne Błota” – częściowo zmeliorowane podmokłe łąki (w dużej części podtopione) położone wewnątrz kompleksu leśnego przy stawach w Szubieniku (gmina Pokój)

Obszar Chronionego Krajobrazu:

- „Dolina Widawy”.

Pomniki przyrody:

- Dęby szypułkowe (5 szt. *Quercus robur*) – w okolicy stawów hodowlanych na południe od Dąbrowy Niemodlińskiej, nad rzeką Stobrawą.

8.1.3. Flora i fauna:

Fauna Ziemi Namysłowskiej zachowała znaczną różnorodność, mimo wielowiekowej - i w znacznej mierze destrukcyjnej - działalności człowieka. Aktualnie największym zwierzęciem Ziemi Namysłowskiej jest łoś, sporadycznie zachodzący z lasów Nadleśnictwa Brzeg i Oława, w których utrzymuje się od blisko 10 lat populacja złożona z kilku osobników. Z pozostałych ssaków kopytnych spotyka się jelenia, sarnę oraz dziką. Na terenie Ziemi Namysłowskiej stwierdzono występowanie 10 gatunków ssaków drapieżnych, m.in. wydry, borsuka, norki amerykańskiej i jenota. Z gryzoni wymienić należy bobra, reintrodukowanego w latach 1996-97 oraz mysz zielną, której północna granica zasięgu przebiega przez obszar Ziemi Namysłowskiej.

Bogata jest awifauna tego terenu - w sumie na obszarze Ziemi Namysłowskiej stwierdzono ponad 200 gatunków ptaków. Do najciekawszych gatunków lęgowych należy bielik i orlik krzykliwy. W ostatnim 10-leciu odnotowano gnieźdzenie się kormorana czarnego. Do niedawna regularnie gnieździła się we wschodniej części Ziemi Namysłowskiej podgorzałka, obecnie prawdopodobnie już tylko sporadycznie lęgowa. W okresie lęgowym notowano również hełmiatkę, błotniaka - łąkowego i zbożowego, rybołowa oraz siewczkę obrożną. Z pozostałych gatunków lęgowych należy wymienić perkozy - rdzawoszyjego i zausznika, czaple - bąka i bączka, bociana czarnego, gęś gęgawę, krakwę, kanię rudą i czarną, żurawia, mewę śmieszkę, gołębia siniaka, dzięcioły - średniego i zielonosiwego, pliszkę górską, muchołówki - białoszyją i małą oraz zniczka, remiza, gila, dziwonię i ortolana. W okresie wiosennych i jesiennych przelotów notowano na Ziemi Namysłowskiej takie rzadkości jak pelikan różowy, czernica amerykańska (pierwsze stwierdzenie w Polsce), edredon, myszołów kurhannik i płatkonóg płaskodzioby. Poza tym stwierdzono szereg innych ciekawych gatunków - perkoza rogatego, czaplę białą i ślepowrona, łabędzia krzykliwego, kaczkę lodówkę, mewy - małą i srebrzystą oraz rybitwy - białoczelną, wielkodziobą, białoskrzydłą i białowąsą. Dość regularnie notowane są podczas przelotów takie gatunki jak gęś zbożowa, z kaczek - świstun i rożeniec, z siewkowców - kwokacz, łączak i batalion, a także rybitwa czarna oraz zięba jer.

Herpetofaunę reprezentują takie gatunki, jak np: rzekotka drzewna, zaskroniec, żmija zygzakowata i jaszczurka zwinka. Osobliwością jest stanowisko traszki górskiej w obniżeniu rzeki Widawy, jako jedno z nielicznych w niżowej części kraju.

Ichtiofauna wyróżnia się od większości przyległych obszarów występowaniem minoga strumieniowego i pstrąga potokowego. Najpospolitsze są drobne gatunki - kiełb, ślíz i ciernik. Z pozostałych gatunków liczna jest m.in. płoć, leszcz, okoń i szczupak. W stawach rybnych hodowany jest głównie karp. Fauna bezkręgowców reprezentowana jest przez tysiące różnych gatunków. Do najciekawszych przedstawicieli mięczaków należy szklarka, której wschodnia granica zasięgu przebiega przez Ziemię Namysłowską. Ze skorupiaków należy wymienić raka szlachetnego, występującego w Widawie - ze względu na duże wymagania środowiskowe jest on uważany za tzw. gatunek wskaźnikowy. Jego obecność świadczy o czystości wód tej rzeki. Spośród owadów na wymienienie zasługuje trzmieł tajgowy oraz jelonok rogacz.

Na terenie Gminy Wilków, w dolinie rzeki Widawy, znajduje się zalew ekologiczny Koła Łowieckiego „Łoś” w Namysłowie, wykonany w latach 1993-2000. Zalew zasilany jest z potoku Jaskółka, posiada trzy wyspy i cały jest ogroblowany. Całkowita powierzchnia zalewu wynosi 11,93 ha. Po wybudowaniu obiektu stwierdzono wzrost liczebności ptactwa wodnego i wodno-błotnego. Na stałe zaakceptował te tereny żuraw. Inne ptaki, które pojawiły się w obrębie zalewu to trzciniak, kulik, gągoł i czernica. Odwiedzają też zbiornik ptaki drapieżne. Zbiornik został zarybiony różnymi gatunkami ryb: karp, lin, płoć, karaś, amur, tołpyga, sum, szczupak, okoń, a ponadto w chwili obecnej wodę zasiedlają: jazgrza, kiełb, stynka, ciernik, leszcz. Ponadto żyje tu kilka gatunków ślimaków wodnych oraz małż słodkowodnych szczeżuja. Stwierdzono też, że wzrosła liczba różnego rodzaju żab.

Dużą wartość przyrodniczą posiada także górny odcinek Smortawy (Gmina Świerczów) - ze względu na dobrze zachowaną faunę drobnych gatunków ryb, postulowane jest przez ichtiologów powołanie rezerwatu chroniącego rzekę i jej bezpośrednie otoczenie. Na uwagę zasługują również kompleksy stawowe we wschodniej części Ziemi Namysłowskiej (Gmina Świerczów), które dzięki bogatej awifaunie kwalifikują się do nadania im rangi ważnych ostoi ptaków w Polsce.

Do najważniejszych potrzeb i problemów ochrony przyrody w Powiecie zaliczyć należy:

- zabezpieczenie cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów poprzez objęcie ich różnymi

- formami ochrony przyrody,
- stworzenie takich warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju osadnictwa, aby różnorodność biologiczna i krajobrazowa ulegała stopniowemu wzbogaceniu, w szczególności dla ochrony lub przywrócenia bioróżnorodności obszarów wodno – błotnych.
 - zabezpieczenie właściwej konserwacji i pielęgnacji parków podworskich, w celu zachowania ich wartości przyrodniczej i architektonicznej,
 - konieczność pełniejszego wykorzystywania funkcji krajobrazowych zadrzewień zapewniających przesłanianie obiektów dysharmonijnych w „otwartym krajobrazie” np.: budynków, których przekształcenie nie jest zasadne ze względów funkcjonalnych i ekonomicznych,
 - utrzymanie wartości przyrodniczych i naturalnego krajobrazu wsi,
 - konieczność zapewnienia warunków do ochrony zasobów przyrodniczych, walorów kulturowych i krajobrazowych, przy jednoczesnym zapewnieniu możliwości wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców i turystów, aby na terenie powiatu rekreacja i turystyka mogły przebiegać w sposób zorganizowany, a obiekty będą spełniać wymogi ochrony środowiska,
 - brak szczegółowych inwentaryzacji przyrodniczych terenów i obiektów cennych przyrodniczo oraz miejsc zagrożonych (obecnie dokumentację przyrodniczą posiada jedynie gmina Pokój, pozostałe gminy Powiatu Namysłowskiego posiadają dokumentacje częściowe, wykonywane na potrzeby zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).
- Obecnie – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 działanie 5.1. Ochrona różnorodności biologicznej możliwe jest staranie się o środki na wykonanie inwentaryzacji przyrodniczych (m.in. gmina Pokój Uchwałą nr VI/65/2015 z dn. 30 kwietnia 2015 roku wyraziła zgodę na realizację w partnerstwie projektu pn. „Inwentaryzacje przyrodnicze kluczem do edukacji ekologicznej i ochrony bioróżnorodności”.

8.1.5. Cel średniookresowy do 2022 r.

Zachowanie bogatej różnorodności biologicznej

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Objęcie ochroną prawną nowych obiektów i obszarów cennych przyrodniczo o znaczeniu regionalnym i lokalnym	Gminy Powiatu Namysłowskiego, Marszałek, ZOPK, nadleśnictwa
Opracowanie planów ochrony dla istniejących obszarów prawnie chronionych	Gminy Powiatu Namysłowskiego
Opracowanie dokumentacji przyrodniczych istniejących i proponowanych form ochrony prawnej	ZOPK, organizacje pozarządowe
Ochrona dolin rzecznych oraz innych korytarzy ekologicznych, a także obszarów wodno-błotnych	Marszałek, Gminy Powiatu Namysłowskiego, organizacje pozarządowe
Prowadzenie ochrony czynnej siedlisk chronionych, w szczególności muraw kserotermicznych i łąk wilgotnych, a także restytucja, translokacja, ochrona <i>ex situ</i> , eksterminacja gatunków obcego pochodzenia	ZOPK, Gminy Powiatu Namysłowskiego, nadleśnictwa
Pełna inwentaryzacja przyrodnicza terenów gmin Powiatu Namysłowskiego	Gminy Powiatu Namysłowskiego
Wdrożenie priorytetowych zadań sformułowanych w „Krajowej strategii ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej” na lata 2007 – 2013 oraz "Strategii ochrony obszarów	Gminy Powiatu Namysłowskiego, nadleśnictwa,

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

wodno-błotnych w Polsce” wraz z planem działań na lata 2006-2013.	Marszałek
Doradztwo dla rolników i promocja wdrażanego programu rolnośrodowiskowego	Marszałek, ARiMR OODR, Gminy Powiatu Namysłowskiego, organizacje pozarządowe
Objęcie ochroną prawną miejsc występowania gatunków zagrożonych wyginięciem oraz wsparcie ochrony ex situ	Marszałek, Gminy Powiatu Namysłowskiego, organizacje pozarządowe
Ochrona i renaturalizacja ekosystemów wodno-błotnych o kluczowym znaczeniu dla ochrony bioróżnorodności	Gminy Powiatu Namysłowskiego, WZMiUW, organizacje pozarządowe
Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych	Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego, nadleśnictwa
Ochrona terenów przyrodniczo cennych przed niewłaściwym sposobem użytkowania	Nadleśnictwo, Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego
Rewaloryzacja parków, w tym podworskich i przypałacowych	Marszałek, Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego, właściciele parków
Wzmacnianie znaczenia ochrony krajobrazu w planowaniu przestrzennym	Marszałek, Gminy Powiatu Namysłowskiego
Wzmocnienie roli rekreacyjnej zieleni	Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego, organizacje pozarządowe
Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo	Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego, nadleśnictwo, organizacje pozarządowe
Utrzymanie zieleni przydrożnej – nasadzenia drzew przy drogach powiatowych	Powiat Namysłowski, Zarząd Dróg Powiatowych

8.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Lasy spełniają istotną rolę w odniesieniu do hydrosfery i atmosfery. Oprócz tego posiadają funkcje produkcyjne i społeczne, przede wszystkim rekreacyjne. W Powiecie Namysłowskim lasy zajmują 27,6 %. Wskaźnik lesistości powiatu jest zbliżony do przeciętnej lesistości dla województwa (26,6 %) kraju (29,4 %). Rozmieszczenie lasów w powiecie jest nierównomierne.

Lasy państwowe powiatu namysłowskiego (98,85 %) należą administracyjnie do Nadleśnictw Namysłów, Nadleśnictwa Kup, Nadleśnictwa Kluczbork oraz Nadleśnictwa Brzeg. Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa zajmują 1,15% powierzchni leśnych.

Nad powierzchnią lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, nadzór sprawuje Starosta Powiatu Namysłowskiego.

Na terenie Powiatu przeprowadzono inwentaryzację:

- cz. I – w roku 2008 (z aneksami)
- cz. II – w roku 2013.

Obecnie trwają prace nad uproszczonymi planami urządzenia lasów, które będą obowiązywać od 2016 roku.

Porównanie udziału procentowego lasów w powierzchni Powiatu Namysłowskiego z wartościami dla pozostałych powiatów województwa opolskiego przedstawia tabela:

Tabela 10. Udział procentowy powierzchni lasów w powiatach województwa opolskiego.

Lp.	Powiat	Udział powierzchni lasów w [%]
1.	opolski	44,6
2.	strzelecki	40,6
3.	oleski	35,2
4.	kluczborski	29,9
5.	namysłowski	27,6
6.	krapkowicki	23,8
7.	kędzierzyńsko – kozielski	23,4
8.	brzeski	18,8
9.	nyski	12,5
10.	prudnicki	11,3
11.	m. Opole	9,5
12.	głubczycki	6,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

Terytorialny zasięg Nadleśnictwa Kup w powiecie namysłowskim wynosi około 11 516 ha. W powiecie namysłowskim Nadleśnictwo Kup zarządza na 5 952 ha gruntów w Gminie Pokój, lasy zajmują 5 443 ha w tym:

- grunty zalesione – 5 233 ha,
- grunty nie zalesione – 71 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną (linie podziału przestrzennego, drogi i rowy leśne) – 139 ha.

Powierzchnia lasów i zadrzewień w Gminie Pokój wynosi 6 646 ha. Lasy położone w obszarze Gminy Pokój należą do rozległego kompleksu objętego ochroną - Lasów Stobrawsko-Turawskich, które występują tu w postaci dużych powierzchni leśnych poprzedzielanych terenami rolniczymi. Najbardziej zalesiona jest środkowa część gminy. Można się w nich natknąć na ciekawe i rzadko występujące okazy fauny takie jak czapla siwa, bocian czarny, kormoran, orzeł bielik, żuraw, stada dzikich kaczek, gęsi i łabędzi, można tu również spotkać wydrę czy łosia. Na terenie tym rosną również duże ilości rzadkich drzew i krzewów jak np. platan, tulipanowiec, kasztan jadalny, praorzech, jodła kanadyjska, klon pensylwański, rododendron, dąglezja, oraz najstarsza w Polsce sosna wejmutka, która ma przeszło 210 lat.

Powierzchnia gruntów w powiecie namysłowskim zarządzanych przez Nadleśnictwo Namysłów wynosi 13 334,44 ha; lasy zajmują 12 986 ha w tym:

- grunty zalesione - 12 429,19 ha,
- grunty nie zalesione - 143,37 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 413,90 ha.

Powierzchnia lasów ochronnych w powiecie namysłowskim zarządzanych przez Nadleśnictwo Namysłów wynosi 4440,38 ha.

Nadleśnictwo Namysłów obręb Namysłów działa w obrębie gmin: Namysłów, Świerczów, Wilków i Domaszowice. Skład siedlisk leśnych na tym obszarze to: bory 5%, bory mieszane 39%, lasy mieszane 39% lasy liściaste 13%, olsy 4%. Główne gatunki lasotwórcze: sosna 69%, świerk 3%, modrzew 2%, dąb 9% olcha 9%, brzoza 5%, buk, jesion, topola po 1%.

Zróżnicowane gleby pozwalają na hodowlę drzewostanów z dużą domieszką gatunków liściastych, stosunkowo bardziej odpornych na negatywne oddziaływanie ze strony przyrody ożywionej i nieożywionej. Część południowa stanowi północno-zachodni kraniec Borów Stobrawskich.

Na terenie całego Nadleśnictwa Namysłów przeciętny wiek drzewostanów wynosi 56 lat.

Najstarsze drzewostany występują:

- 168 lat (3,17 ha - buk, dąb) - Leśnictwo Polkowskie,
- 158 lat (1,62 ha - sosna) - Leśnictwo Polkowskie,
- 180 lat (2,01 ha - 30% dąb) - Leśnictwo Wierzbica.

Najwyższe drzewostany:

- 35 m (2,54 ha - 30% lipy - 125 lat) - Leśnictwo Gręboszów,
- 33 m (1,36 ha - 30% lipy - 120 lat) - Leśnictwo Gręboszów,
- 32 m (2,39 ha - 20% modrzewia - 91 lat) - Leśnictwo Gręboszów,
- 32 m (4,99 ha - 20% buka - 150 lat) - Leśnictwo Siemysłów,
- 32 m (0,90 ha - 20% wiąza - 135 lat) - Leśnictwo Polkowskie.

Na terenach leśnych w obrębie gminy Domaszowice występują rzadkie rośliny, między innymi - widłaki, bluszcz pospolity, kopytnik pospolity, konwalia majowa, wawrzynek wilczełyko, porzeczka czarna, kosaciec, zawilec narcyzowy oraz ostnice. Występują również rzadkie gatunki zwierząt – w Leśnictwie Polkowskie zlokalizowano gniazdo orlika krzykliwego oraz bociana czarnego.

W dolinach Stobrawy i Smortawy (gmina Świerczów) miejscami dominują lasy liściaste. Natomiast na pozostałym terenie występują lasy iglaste. Lasy o charakterze borów mieszanych i monokultury sosnowe zajmują na terenie gminy największą powierzchnię. Wszystkie niemal w całości zostały zaliczone do lasów ochronnych, a ich znaczne obszary są wyłączone z powszechnej dostępności tzn. lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych, ostoje zwierząt i obszary z zadrzewieniami poniżej 20 lat. Większe kompleksy leśne przydatne dla rekreacji znajdują się na zachód od Miodar i na południowy-zachód od Świerczowa.

Tabela 11. Wskaźnik lesistości poszczególnych gmin Powiatu Namysłowskiego.

Gmina	Grunty leśne
	Wskaźnik lesistości gminy [%]
Pokój	48,7
Domaszowice	29,3
Świerczów	27,5
Namysłów	25,9
Wilków	2,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Zagrożenia

Głównymi zagrożeniami dla lasów są: nielegalna wycinka, umyślne podkładanie ognia, pożary powstające w wyniku nieostrożności lub wskutek przerzutów ognia z gruntów nieleśnych (wynik wypalania ściernisk, traw na łąkach, w przydrożnych rowach czy nieużytkach), niekontrolowany ruch turystyczny. Na kondycję lasów niekorzystnie oddziałują stałe czynniki (abiotyczne) kształtujące bilans wodny, takie jak deficyt opadów czy powtarzające się długotrwałe susze podczas sezonu wegetacyjnego, prowadzące do obniżania się poziomu wód gruntowych.

Zagrożenia biotyczne wywołują masowe pojawianie się szkodników owadzych (szczególnie owadów liściożernych w drzewostanach iglastych oraz szkodników wtórnych sosny i świerka), a także chorób infekcyjnych.

Uszkodzenia wskutek oddziaływania emisji przemysłowych - zagrożenia antropogeniczne - powodują, że drzewostany ulegają prześwietleniu, powstają łatwo zachwaszczające się luki, w których następuje intensywny rozwój traw i wrzosów, oraz zwiększa się masa posuszu (materiałów palnych), co potęguje zagrożenie pożarowe. Emisja amoniaku jest związana z intensywnością produkcji rolnej - nawożeniem upraw i plantacji oraz dużymi gospodarstwami hodowli zwierząt. Rosnąca penetracja i dostępność lasów w celach rekreacyjnych również wpływa na wzrost zagrożenia, zwłaszcza pożarowego lasu. Istotnym czynnikiem może być również zły stan sanitarny spowodowany przez niewykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-hodowlanych, co dotyczy w szczególności lasów prywatnych.

8.2.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Aktualizacja granicy rolno-leśnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Gminy Powiatu Namysłowskiego
Zalesianie gruntów z poszanowaniem ochrony bioróżnorodności i terenów nieleśnych cennych przyrodniczo	Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego, Nadleśnictwa właściciele gruntów, ARiMR
Przebudowa monokultur iglastych w kierunku zgodności z roślinnością potencjalną	Nadleśnictwa
Zmiana struktury wiekowej i składu gatunkowego drzewostanów w celu zwiększenia różnorodności genetycznej i biologicznej	Nadleśnictwa
Ochrona zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym oraz śródleśnych zbiorników, torfowisk, podmokłości i cieków wodnych	Nadleśnictwa
Wykonywanie pasów przeciwwietrznych. zakładanie zadrzewień i zakrzaceń śródpolnych	Gminy Powiatu Namysłowskiego, Właściciele gruntów Nadleśnictwa
Stały nadzór nad gospodarką leśną i sporządzanie dokumentacji urzędzeniowej w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa	Starosta Namysłowski
Doradztwo dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem	OODR, ARiMR, Starosta Namysłowski, Nadleśnictwa
Renaturalizacja obszarów leśnych gatunkami rodzimymi	Nadleśnictwa
Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi	Nadleśnictwa, właściciele gruntów
Prowadzenie ciągłej kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Nadleśnictwa, Gminy Powiatu Namysłowski
Inwentaryzacja zasobów leśnych pod kątem ich stanu zdrowotnego	Nadleśnictwa
Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)	Nadleśnictwa
Wykonanie uproszczonych planów urządzania lasu i inwentaryzacje stanu lasów	Powiat Namysłowski

8.3. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi

W ramach tego zagadnienia pod uwagę należy wziąć przede wszystkim zmniejszenie materiałochłonności, odpadowości, wodochłonności i energochłonności produkcji przemysłowej.

Jest to podejście korzystne zarówno ze względów ochrony zasobów środowiska, jak też ekonomii prowadzonych procesów technologicznych w poszczególnych zakładach. Oprócz minimalizacji oddziaływania na środowisko, poprzez pobór wody, surowców naturalnych i energii, wytwórcy z sektora gospodarczego mają szansę ponosić niższe opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska oraz redukować koszty energii i surowców stosowanych w produkcji.

Z uwagi na wprowadzanie nowych technologii oraz uwarunkowania ekonomiczne większość przedsiębiorstw, instytucji oraz spółdzielni realizuje zadania w celu osiągnięcia zrównoważonego wykorzystania surowców, materiałów, wody i energii m.in. poprzez:

- wymianę starych odcinków sieci wodociągowej z zastosowaniem nowych technologii oraz stosowanie doszczelniaczy przy usuwaniu awarii,
- stosowanie w miarę możliwości zamkniętych układów obiegu wody,
- zarządy spółdzielni, zarządcy budynków sukcesywnie wprowadzają w każdym budynku liczniki na ciepłą i zimną wodę.

8.3.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę od deficytów wody

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Wprowadzenie zamkniętych obiegów wody w przemyśle, wodoszczędnych technologii produkcji, w szczególności stosowanie BAT (najlepszej dostępnej techniki)	Eksploatujący instalacje, użytkownicy
Realizacja przedsięwzięć modernizacyjnych w systemach zaopatrzenia w wodę, ukierunkowanych na zmniejszenie własnych strat wody	Przedsiębiorstwa wodnokanalizacyjne, podmioty gospodarcze
Spowalnianie odpływu wód poprzez odtwarzanie mikroretencji, renaturyzację rzek, budowę i remont zastawek w systemie melioracji szczegółowej	WZMiUW, RZGW, Marszałek, spółki wodne, rolnicy, nadleśnictwa
Przeciwdziałanie odprowadzaniu ścieków nieoczyszczonych z miast i zakładów przemysłowych, przeciwdziałanie nieprawidłowościom oraz przeglądy pozwoleń wodnoprawnych	Starosta Namysłowski, Marszałek, zakłady przemysłowe, WIOŚ

8.4. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią

Zagrożeniem powodziowym w powiecie jest rzeka Stobrawa (płynąca przez gminy Świerczów i Pokój). Sytuację ewentualnego zagrożenia zdecydowanie poprawiło oddanie do użytku w 2012 roku zbiornika retencyjnego w Kluczborku. Kluczborskie sztuczne jezioro ma 60 ha powierzchni. Jego maksymalna głębokość przy zaporze wynosi 4,5 metra. Zbiornik może pomieścić pół miliona m³ wody.

Rzeka Widawa (w gminach Namysłów i Wilków) była źródłem zagrożenia do momentu wybudowania zbiornika retencyjnego w miejscowości Michalice. Zbiornik retencyjny o powierzchni ok. 100 ha, który w warunkach powodziowych może dodatkowo przyjąć 700 tys.m³ wody, funkcjonuje od roku 2001. Podstawowym zabezpieczeniem przed powodzią, w powiecie namysłowskim są wały przeciwpowodziowe oraz urządzenia melioracyjne. Po powodzi w lipcu 1997 roku, wały i urządzenia melioracyjne wymagały odbudowy, wzmocnienia i modernizacji. Znaczna część urządzeń melioracyjnych została zamulona w wyniku czego występują miejscowe podtopienia gruntów rolnych. Wymagana jest również modernizacja istniejącego systemu zabezpieczeń jazów i przepustów wodnych na rzekach, jak również konserwacja systemu cieków podstawowych na terenie poszczególnych gmin.

Rzeka Stobrawa charakteryzuje się zmiennym przepływem. W okresie roztopów i letnich opadów zagrożone zalewaniami i podtopieniami są znaczne połacie doliny Stobrawy (miejscowości Osiek, Pieczyska, Kuźnica Dąbrowska, Miejsce, Bielice). Gmina Pokój w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9.09.1997r. (Dz.U. nr 108 poz. 699) została zakwalifikowana do gmin dotkniętych powodzią (podtopienia miejscowości: Ładza, Krzywa Góra, Domaradzka Kuźnia, Dąbrówka Dolna).

Zbiornik Michalice znajduje się w administracji gminy Namysłów. Zbiornik spełnia kilka funkcji:

- rolnicza,
- rekreacyjna,
- przeciwpowodziowa,
- energetyczna.

Zbiornik Michalice znajduje się na 70,200 km rzeki Widawa, powierzchnia zlewni zbiornika wynosi 509 km², pojemność całkowita 1,7482 mln m³, powierzchnia zbiornika 92,98 km².

Mała retencja wodna może ograniczyć zagrożenia powodziowe w dolinach małych rzek. Działania te powinny obejmować odpowiednie zagospodarowanie i użytkowanie terenu zlewni oraz małe zbiorniki wodne. Zwiększają one zdolność retencyjną zlewni rzecznych, która w wielu wypadkach została przekształcona i ograniczona przez człowieka. W celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji zbiorników należy prowadzić pomiary i obserwacje stanu budowli, a więc betonów, skarp i ich roślinności, korony zapory oraz ewentualnych wycieków z drenaży do dolnego stanowiska. Takie działania są niezbędne, gdyż zagrożenia zbiorników dotyczące budowli wodnych to duże niebezpieczeństwo w eksploatacji zbiorników.

Teren Powiatu Namysłowskiego najbardziej zagrożony jest trzema rodzajami powodzi:

- powódzie opadowe,
- powódzie roztopowe,
- powódzie zimowe.

GMINA DOMASZOWICE

Przez środkową część gminy przebiega wododział między dopływami Odry – Widawą i Stobrawą. Teren gminy położony jest na obszarze ubogiej sieci rzecznej. Część wód opadowych odprowadzana jest rowami i drobnymi ciekami do rzeki Widawy i Stobrawy. Lokalne podtopienia gruntów ornych oraz użytków zielonych mogą wystąpić w miejscowościach: Domaszowice, Strzelce, Włochy, Wielołęka, Nowa Wieś i Zofijówka

GMINA NAMYSŁÓW

W górnym i środkowym odcinku biegu rzeki powstały w ostatnich latach dwa zbiorniki retencyjne: w rejonie Sycowa o powierzchni ok. 40 ha i w miejscowości Michalice o powierzchni ok. 100 ha.

Na terenie gminy nie występują powódzie roztopowe. Nie mniej jednak lokalnie mogą występować wezbrania poziomej wody i podtopienia powodowane głównie niedrożnością rowów i przepustów.

Obszary zagrożone podtopieniami w czasie roztopów:

- m. Namysłów – podtapiane użytki zielone, poldery;
- m. Minkowskie - podtapiane użytki zielone;
- m. Żaba, p. Żabka - podtapiane użytki zielone, tereny leśne;
- m. Nowe Smarchowice - podtapiane użytki zielone, tereny leśne;
- m. Objazda – Pawłowice Namysłowskie - podtapiane użytki zielone, użytki.

Teren Namysłowa pod względem odprowadzania wód opadowych podzielony jest na dwie zlewnie, północną i południową, rozdzielone linią kolejową. Z części północnej większość wód opadowych odprowadzana jest poprzez sieć kanalizacji ogólnospławnej do oczyszczalni ścieków w Namysławie oraz sieć kanalizacji deszczowej – do rzeki Widawy. Z części południowej Namysłowa wody opadowe odprowadzane są poprzez kanał komunalny RC (Potok Namysłowski) do rzeki Młynówki Namysłowskiej. Siecią kanalizacji deszczowej w Namysławie zarządza – Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD” Sp. z o.o. w Namysławie.

Zbiornik retencyjny „Michalice” zlokalizowany jest w km 70+220 biegu rzeki Widawy. Zapora czołowa zbiornika ma długość 450 m i jest budowlą ziemną z uszczelnieniem w postaci ekranu foliowego. Wysokość zapory wynosi 4,0 m. W zaporę wbudowany jest blok hydroenergetyczny składający się z dwóch przelewów powierzchniowych, bloku siłowni z turbiną, upusty denne i przepławki. Czasza zbiornika ma powierzchnię 96 ha, przy maksymalnej głębokości ponad 2 m i minimalnej 1,5 m. Zbiornik sklasyfikowany jest jako jeziorowy przy maksymalnej pojemności 1,7 mln m³.

GMINA POKÓJ

Na terenie gminy istnieje zagrożenie wystąpienia powodzią. Najwięcej zdarzeń występuje podczas wiosennego topnienia śniegu lub długotrwałych opadów deszczu, w wyniku czego podnosi się poziom wód w rzekach i wód gruntowych zatapiających tereny rolne i użytki zielone w miejscowościach: Krogulna, Siedlice, Świercowskie przy rzece Stobrawa, Krzywa Góra, Ładza przy rzece Budkowiczance, Domaradz przy rzece Bogacica, Fałkowice, Kopalina przy rzece Fałkówka. W gminie znajdują się sztuczne zbiorniki wodne wykorzystywane jako stawy hodowlane. Na terenie gminy znajduje się kilkanaście stawów rybnych, które nie stanowią jednak źródła zagrożenia.

GMINA ŚWIERCZÓW

Na terenie gminy istnieje małe zagrożenie wystąpienia powodzi. Najwięcej zdarzeń występuje podczas wiosennego topnienia śniegu lub długotrwałych opadów deszczu, w wyniku czego podnosi się poziom wód w rzekach i wód gruntowych zatapiających tereny rolne i użytki zielone w miejscowościach: Pieczyska, Zbica, Dąbrowa, Kuźnica Dąbrowska, Miejsce przy rzece Stobrawa, Biestrzykowice. W gminie znajdują się sztuczne zbiorniki wodne wykorzystywane jako stawy hodowlane.

GMINA WILKÓW

Na terenie gminy Wilków istnieje małe prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi. Najwięcej zdarzeń występuje podczas wiosennego topnienia śniegu lub długotrwałych opadów deszczu, w wyniku czego podnosi się poziom wód w rzekach i wód gruntowych podtapiających tereny rolne.

Miejsca szczególnie zagrożone powodzią i podtopieniami na terenie Powiatu Namysłowskiego:

- Gmina Namysłów – most na rzece Widawa w m. Objazda (przy Zalewie Michalickim) oraz przepust na rzece Potok Minkowski w m. Minkowskie.
- Gmina Pokój – jaz na rzece Budkowiczanka w m. Krzywa Góra i jaz na rzece Stobrawa w m. Krogulna.
- Gmina Świerczów – jazy na rzece Kluczborska Struga w m. Dąbrowa oraz w m. Pieczyska-Zorzów (połączenie z ciekim Oziąbel).
- Gmina Wilków - jazy na rzece Widawa w miejscowościach Dębnik i Wilków.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego

Wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP) jest pierwszym z czterech dokumentów planistycznych wymaganych Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa).

Celem wstępnej oceny ryzyka powodziowego jest wyznaczenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, czyli obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne.

Zgodnie z art. 88 c ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015r. poz. 469) za przygotowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego odpowiedzialny jest Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego została opracowana w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Projekt realizowany jest przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB (IMGW) w konsorcjum z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej (KZGW), Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii (GUGiK), Rządowym Centrum Bezpieczeństwa (RCB) oraz Instytutem Łączności.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego została wykonana przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB - Centra Modelowania Powodziowego w Gdyni, w Krakowie, w Poznaniu, we Wrocławiu, w konsultacji z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej.

W ramach WORP zostały zidentyfikowane znaczące powodzie historyczne, jak również powodzie, które mogą wystąpić w przyszłości (tzw. powodzie prawdopodobne), które stanowiły podstawę do wyznaczenia obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego zostaną wykonane do dnia 22 grudnia 2013 r. dokładne mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego.

Należy podkreślić, że obszary wyznaczone we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego nie stanowią podstawy do planowania przestrzennego. Celem WORP nie jest wyznaczenie precyzyjnego zasięgu obszarów zagrożonych powodzią, lecz wstępne ich zidentyfikowanie, w celu wyselekcjonowania rzek, które stwarzają zagrożenie powodziowe.

Dla rzek wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego zostanie wykonane matematyczne modelowanie hydrauliczne, w wyniku którego wyznaczone zostaną precyzyjne obszary, przedstawione na mapach zagrożenia powodziowego. Dopiero te obszary będą podstawą do prowadzenia polityki przestrzennej na obszarach zagrożenia powodziowego. Zgodnie z art. 88d ust. 2 ustawy Prawo wodne granice przedstawione na mapach zagrożenia powodziowego będą uwzględniane w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, planie zagospodarowania przestrzennego województwa, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy.

Zgodnie z art. 88c ust. 3 – 6 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2015r. poz. 469 Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej przekazał projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego do zaopiniowania właściwym wojewodom oraz marszałkom województw. Projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego, obejmujący mapy wynikowe oraz raport, został przesłany do opinii marszałkom województw i wojewodom w dniu 28 września 2011r.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionu wodnego

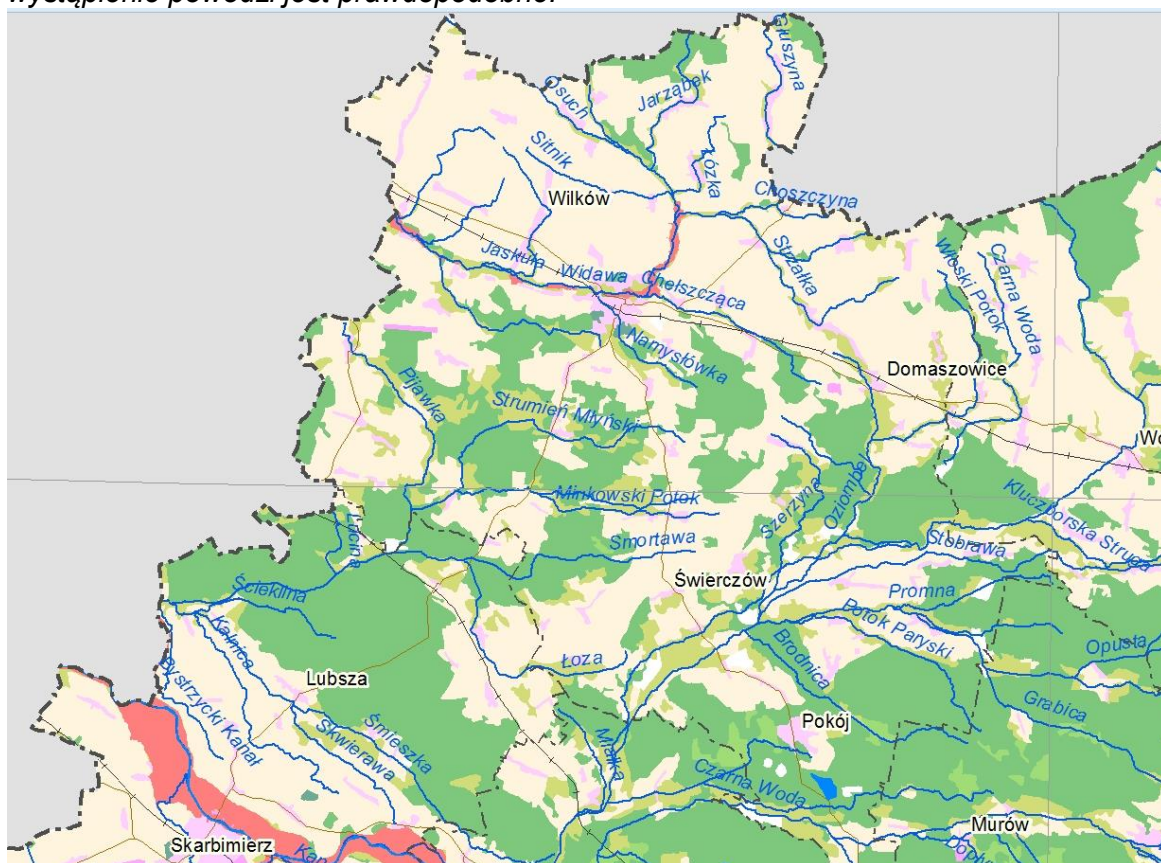
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest końcowym, czwartym dokumentem planistycznym wymagany Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa). Zgodnie z Dyrektywą Powodziową Państwa członkowskie UE zostały zobligowane do sporządzenia:

- wstępnej oceny ryzyka powodziowego do grudnia 2011 roku,
- map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego do grudnia 2013 roku,
- planów zarządzania ryzykiem powodziowym do grudnia 2015 roku. Zgodnie z art. 88 c ust. 1, art. 88f. ust. 1 i art. 88h. ust 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 za przygotowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego a także planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy odpowiedzialny jest Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW).

Natomiast plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla regionów wodnych przygotowują dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej (art. 88h. ust 2 ustawy jw.).

Wstępna ocena ryzyka powodziowego oraz mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego będą stanowić podstawę do opracowania **planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP)**. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym powinien zawierać katalog działań, zmierzających do osiągnięcia celów zarządzania ryzykiem powodziowym. Plan będzie obejmował wszystkie aspekty zarządzania ryzykiem powodziowym, kładąc nacisk na działania zapobiegawcze, ochronne, przygotowawcze, na rzecz zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego, retencji wód, kontrolowanych zalewów łącznie z systemami wczesnego ostrzegania i prognozowania powodzi. Uwzględnić będzie cechy charakterystyczne dla danego dorzecza, zlewni, regionu przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej koordynacji w skali dorzecza, w tym w obszarach międzynarodowych.

Rysunek 2. *Wstępna ocena ryzyka powodziowego - mapa orientacyjna obszarów na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne.*

Źródło: www.kzgw.gov.pl

Ochronie przed powodzią służy również identyfikacja i ujęcie w planach zagospodarowania przestrzennego miast i gmin terenów zagrożonych występowaniem powodzi, na tych terenach powinna być ograniczona możliwość budowy nowych i rozbudowy istniejących obiektów.

Konieczne jest zaprzestanie marginalizowania udziału metod nietechnicznych i prewencyjnych w ochronie przeciwpowodziowej i suszy, w szczególności przez zatrzymanie i spowolnienie odpływu wód poprzez mikro i naturalną retencję oraz zwiększanie retencji w zlewniach cząstkowych. Ochrona przed powodzią nie powinna skupiać się wyłącznie na metodach technicznych, ale również, co najmniej w tym samym stopniu stosować metody nietechniczne tj. zalesianie wododziałów, odtwarzanie naturalnej retencji na terenach dolin rzecznych i w lasach, przywracanie retencji glebowo-gruntowej, spowalnianie odpływu wód przez renaturyzację cieków, zapobieganie lokalizacji zabudowy na terenach zalewowych i sterowanie systemem melioracji szczegółowej itp.

Należy jednocześnie dokonać analizy możliwości przywrócenia środowisku przyrodniczemu „zabranej naturalnej retencji dolinowej” do czego zobowiązuje inwestorów i właściwe organy ustawa Prawo wodne. (Art.128 ust. 2 pkt 5 cyt: „odtworzenia retencji przez budowę służących do tego celu urządzeń wodnych lub realizację innych przedsięwzięć, jeżeli w wyniku realizacji pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie naturalnej lub sztucznej retencji wód śródładowych”).

W celu zabezpieczenia przed powodzią w dorzeczu Odry został opracowany wieloletni program gospodarczy pod nazwą "Program dla Odry - 2006", którego celem było zbudowanie zintegrowanej gospodarki wodnej dorzecza Odry zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Pomimo widocznych efektów, cel Programu nie został jeszcze osiągnięty. Zaktualizowany Program dla Odry – 2006 obejmuje pełny zakres rozwiązań ochrony przed powodzią, bazując na ustawie Prawo wodne oraz Dyrektywie w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. Obok zagadnienia podstawowego, jakim jest ochrona przeciwpowodziowa, uwzględnia on

również skorelowane z nim aspekty ochrony środowiska przyrodniczego i czystości wód, turystyki i gospodarki, realizując tym samym zasady zawarte w Ramowej Dyrektywie Wodnej i Ustawie Prawo Wodne.

Obecny stan gospodarowania wodami z dominacją technicznych metod rozwiązywania problemów nie przystaje do zasad określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej oraz Dyrektywie Powodziowej. Dyrektywa Powodziowa ściśle wiąże system zarządzania ryzykiem powodziowym z koniecznością zapewnienia dobrego stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych jako skutecznej metody ochrony przed powodzią, nie kwestionując przy tym wagi technicznych środków ochrony.

8.4.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Ochrona przed powodzią

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Renaturyzacja koryt rzecznych	RZGW, WZMiUW
Modernizacja jazów i śluz	RZGW/WZMiUW
Zapobieganie lokalizacji zabudowy na terenach zalewowych	Gminy Powiatu Namysłowskiego, Marszałek, Wojewoda
Prowadzenie działań edukacyjnych i zastosowanie na większą skalę nietechnicznych metod ochrony przed powodzią	Gminy Powiatu Namysłowskiego, Marszałek, WZMiUW, Nadleśnictwa, organizacje pozarządowe
Systematyczna konserwacja rzek i cieków	RZGW Wrocław, WZMiUW
Stworzenie systemu szybkiego ostrzegania i reagowania w przypadku zagrożenia powodzią	RZGW Wrocław, Gminy Powiatu Namysłowskiego, Powiat Namysłowski
Opracowanie planu awaryjnego na wypadek powodzi, uwzględniającego ochronę obiektów wrażliwych na terenie powiatu (np. oczyszczalni ścieków, ujęć wód, terenów zabytkowych i przyrodniczo cennych, składowisk odpadów, itp.)	RZGW Wrocław, Gminy Powiatu Namysłowskiego

8.5. Ochrona powierzchni ziemi

Rolnictwo

Znaczącą rolę w strukturze gospodarczej Powiatu Namysłowskiego zajmuje rolnictwo. W powiecie przeważają gleby klasy III i IV, przy czym lepsze jakościowo gleby występują w zachodniej części powiatu na terenie gmin: Namysłów i Wilków. Gminy wschodnie: Świerczów, Pokój i Domaszowice, charakteryzuje słabszą strukturą gruntów ornych. Rozwojowi rolnictwa na terenie powiatu sprzyja bardzo korzystny klimat. W strukturze zasiewów dominują: zboża, kukurydza i buraki. Plony mieszczą się w średniej województwa opolskiego. Na terenie powiatu występuje zbyt mała obsada zwierząt hodowlanych w stosunku do użytków rolnych.

Rolnictwo charakteryzuje duża liczba jednostek zróżnicowanych pod względem wielkości gospodarstw, jak i kierunku i poziomu produkcji, co powoduje złożoność i zmienność sytuacji ekonomicznej w gospodarstwach rolnych.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Ogółem na terenie powiatu funkcjonuje ok. 3 102 gospodarstwa rolne (Powszechny Spis Rolny, 2010 r.)

Tabela 12. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Lp.	Gospodarstwa rolne	Liczba
1.	Ogółem:	3 102
2.	do 1 ha włącznie	876
3.	powyżej 1 ha do mniej niż 5 ha	1 002
4.	od 5 ha do mniej niż 10 ha	485
5.	od 10 ha do mniej niż 15 ha	268
6.	15 ha i więcej	471

Źródło danych: www.stat.gov.pl 2010

Pod względem arealu najwięcej gospodarstw znajduje się w grupie do 5 ha – 1 878, co stanowi ok. 60 % ogółu gospodarstw. Taka struktura wskazuje na duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych. W strukturze zasiewów dominują: zboża, uprawy przemysłowe, pszenica ozima oraz rzepak i rzepik.

Tabela 13. Struktura głównych zasiewów w Powiecie Namysłowskim.

Lp.	Rodzaj	Powierzchnia [ha]
Zboża razem		22 679,47
1.	Pszenica ozima	10 226,95
2.	Pszenżyto ozime	2 795,99
3.	Jęczmień jary	2 653,84
4.	Żyto	1 472,61
5.	Jęczmień ozimy	1 062,71
6.	Mieszanki zbożowe jare	642,52
7.	Owies	589,43
8.	Pszenica jara	391,61
9.	Pszenżyto jare	179,00
10.	Mieszanki zbożowe ozime	132,90
12.	Kukurydza na ziarno	2 379,66
Uprawy przemysłowe:		
13.	Rzepak i rzepik razem	9 698,51
Rośliny okopowe:		
14.	Buraki cukrowe	1 262,83
15.	Ziemniaki	974,02
Inne:		
16.	Warzywa gruntowe	55,45
17.	Strączkowe jadalne na ziarno razem	32,74

Źródło: www.stat.gov.pl 2010

Strukturę bonitacji gruntów w Powiecie Namysłowskim przedstawia tabela poniżej:

Tabela 14. Bonitacja gruntów w Powiecie Namysłowskim - stan na 01.2007r.

Powiat	Klasa gruntów							
	Powierzchnia w %							
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI
Namysłowski	-	2,6	21,4	15,7	16,8	15,5	20,0	8,0
Województwo	0,5	7,4	33,9		36,3		15,5	6,4

Źródło: Gleby, Raport WIOŚ Opole 2005-2006

Do największych a zarazem najważniejszych zakładów i przedsiębiorstw rolnych na terenie Powiatu Namysłowskiego należą:

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "Ferma-Pol" Sp. z o.o. w Zalesiu,
- Gospodarstwo Rolno – Nasiennie „PAGRO” w Pągowie,
- "WIDAWA" sp. z o.o. w Biestrzykowicach,
- Przedsiębiorstwo Rolno – Handlowe „KŁOS” w Rychnowie,
- Gospodarstwo Rolne „AGRO – PLON” w Krzykowie,
- Przedsiębiorstwo Produkcji Rolniczej „ATTIS” Sp. z o.o. w Jakubowicach,
- Przedsiębiorstwo Rolno – Usługowo – Handlowe „BUKOROL” Sp. z o.o. w Bukowiu,
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Lubskiej,
- Spółdzielnia Usług Rolniczych w Wilkowie.

W gospodarce powiatu znaczącą pozycję zajmuje także gospodarka rybacka, ze względu na korzystne warunki terenowe do rozwoju stawów hodowlanych. Utrzymanie hodowli ryb jest jednym z priorytetów dla gospodarki powiatu. Barię mogą być ograniczone zasoby wodne rzek. Obecność licznych stawów hodowlanych w dolinie Stobrawy powoduje czasem deficyt wody, z powodu konieczności ich napełniania.

W dolinie Stobrawy znajdują się liczne stawy hodowlane powstałe w wyniku sztucznego piętrzenia wody groblami. Zbiorowiska wodne mają dużą wartość przyrodniczą, gdyż występują w nich liczne gatunki chronione i rzadkie, często zanikające w skali kraju.

Na południe od wsi Pokój, w pobliżu Winnej Góry znajduje się kompleks stawów hodowlanych. W Krogulnej (gmina Pokój) działa Gospodarstwo Rybackie, znajdujące się w strukturze organizacyjnej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Prowadzi działalność na obszarze 667 hektarów stawów. Zgrupowane w ośmiu obiektach rybackich stawy, to 55 zbiorników śródlęśnych zasilanych wodami głównie ze zlewni rzeki Stobrawa. Podstawowa działalność gospodarcza Gospodarstwa to hodowla ryb słodkowodnych, głównie karpia. Istotną rolę, jaką spełnia Gospodarstwo ponad cele produkcyjne są działania na rzecz zachowania oraz ochrony wartości przyrodniczych oraz technicznych obiektów stawowych, jako zbiorników retencji wodnej, stanowiących nierozdzielalną część ekosystemów leśnych. Stawy hodowlane wyposażone są w urządzenia do sterowania wodą, hodowli i pozyskiwania ryb. Gospodarstwo rybackie sprzedaje rocznie ok. 300 ton wyhodowanych tu ryb – przede wszystkim karpia (ponad 80%), ale także linów, szczupaków, karasi, amurów, tołpyg, okoni. Zarządza także kilkudziesięcioma innymi stawami rybnymi w całym regionie i jest największym tego typu zakładem na Opolszczyźnie.

Stawy w Krogulnej są jednym z najcenniejszych przyrodniczo fragmentów powołanego w 1999r. Stobrowskiego Parku Krajobrazowego. Są niedostępne dla wędkarzy i osób postronnych. Na wysepkach i porośniętych trzciną brzegach znalazło schronienie wiele ptaków związanych ze środowiskiem wodno – błotnym: łąbędzie nieme, czaple, zimorodki, ptaki siewkowate, kaczki. W okresie przelotów można tu spotkać kormorany i gągoły. Stawy są także miejscem żerowania dla ptaków drapieżnych – w tym orła bielika, Na stawach występują rośliny bardzo rzadko dziś spotykane i ściśle chronione – wśród nich kotewka, orzech wodny i lindernia mułowa.

Do największych stawów hodowlanych należą:

- stawy w m. Miejsce-Bielice: 192,36 ha,
- stawy w m. Krzywa Góra: 165,20 ha,
- stawy w m. Pieczyska: 53,05 ha,
- stawy w m. Szubiennik: 62,40 ha,
- stawy w m. Kuźnica Dąbrowska: 47,55 ha,
- stawy w m. Pokój: 137,40 ha,
- stawy w m. Dąbrowa Namysłowska: 69,18 ha,
- stawy w m. Siedlice: 28,57 ha,
- stawy w m. Krogulna: 44,44 ha.

Gleby:

Gleby pozostają w ścisłym związku z budową geologiczną danego terenu, a szczególnie z jego geologią powierzchniową. Większość gleb omawianego obszaru wytworzyła się z piasków akumulacji wodno - lodowcowej z okresu czwartorzędu. Doliny rzeczne wypełniają gliny i piaski

pochodzenia aluwialnego, z których najmłodsze osadzone są wzdłuż koryta rzeki, piaski wydmore a także gleby bagienne.

Z wymienionych wyżej utworów wytworzyło się kilka typów gleb, w tym gleby brunatne, pseudobielice, oraz czarne ziemie, mady i gleby bagienne.

Powiat namysłowski leży w obrębie Równiny Oleśnickiej i Równiny Opolskiej. Pod względem geologicznym jest to obszar monokliny śląsko-krakowskiej i monokliny przedsudeckiej, pokryty osadami plejstoceńskimi i holoceniowymi - iłami, piaskami, żwirami, glinami oraz lessami. Duże obszary w północnej części pokryte są piaszczystymi osadami sandrowymi. Krajobraz tego obszaru jest starszy od ostatniego zlodowacenia i ma charakter moreny dennej. Powierzchnia, pierwotnie bardziej urozmaicona, została przez płynące wody zrównana, a sama struktura moreny uległa spiaszczeniu na skutek wymycia z niej drobniejszych składników gliniastych. Jako obszary żyzniejsze wyróżnia się tereny lessowe lub te w obrębie których morena denna została mniej przemyta i zachowała swój gliniasty charakter.

Dominującym typem gleb Ziemi Namysłowskiej są bielice oraz gleby wytworzone z pyłów pochodzenia wodnego. W obniżeniach cieków wodnych występują gleby bagienne (torfowe), które obecnie - po przeprowadzonych melioracjach (odwodnieniach) - znajdują się w postaci zdegradowanej. Według klasyfikacji bonitacyjnej przeważający udział mają gleby klas III i IV, co stwarza dobre warunki do rozwoju rolnictwa.

Zanieczyszczenie gleb

Do głównych czynników powodujących degradację chemiczną gleb zalicza się:

- nadmierną zawartość metali ciężkich takich jak: kadm, miedź, nikiel oraz innych substancji chemicznych, np. ropopochodnych,
- zasolenie,
- nadmierną alkalizację,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu,
- skażenie radioaktywne.

Zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi występują również wzdłuż dróg, zwłaszcza tych po których przemieszczają się największe ilości pojazdów.

Aktualnie obowiązujące kryteria oceny zawartości zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi zawarte są w załączniku do *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r. Nr 165, poz. 1359)*. Rozpoznanie stanu gleb użytkowanych rolniczo pod względem zanieczyszczenia metalami ciężkimi jest istotne z uwagi na produkcję bezpiecznej żywności dla człowieka. Występowanie w glebach podwyższonej zawartości metali ciężkich będące następstwem działalności ludzkiej poprzez: emisje przemysłowe, motoryzację, nadmierną chemizację rolnictwa, powoduje degradację biologicznych właściwości gleb, skażenie wód gruntowych oraz przechodzenie zanieczyszczeń do łańcucha żywieniowego.

Nadmierna zawartość metali ciężkich degraduje biologiczne właściwości gleb, powoduje zanieczyszczenie łańcucha żywieniowego i wód gruntowych. Szczególne zagrożenie stwarzają one w glebach kwaśnych, przechodzą bowiem w formy łatwo dostępne dla roślin.

W Powiecie Namysłowskim przeważająca część gleb użytków rolnych posiada odczyn lekko kwaśny lub kwaśny. Jedną z przyczyn zakwaszenia gleb są kwaśne opady, wprowadzające do gleby jony siarczanowe, azotanowe, chlorkowe i hydronowe oraz inne zanieczyszczenia wmywane z atmosfery. Degradujące działanie kwaśnych opadów na podłoże oraz zwiększonego zakwaszenia gleby polega na rozkładzie minerałów pierwotnych i wtórnych, uwalnianiu z glinokrzemianów glinu, który w formie jonowej ma właściwości toksyczne, wmywaniu składników mineralnych z kompleksu sorpcyjnego oraz na znacznym zmniejszaniu aktywności mikroorganizmów.

Opracowanie pt. „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski w latach 2010-2012” opublikowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie – opracowane w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, stanowi syntezę wyników badań nad kształtowaniem się stanu właściwości fizycznych, fizyko – chemicznych i chemicznych gleb gruntów ornych oraz zanieczyszczenia pierwiastkami śladowymi (Cd, Cu, Pb, Zn, Ni), wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA) i siarką siarczanową (S-SO₄). Monitoring gleb przeprowadzono w latach 1995, 2000, 2005 i 2010 w 216 punktach pomiarowo kontrolnych na

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

terenie całego kraju. Na terenie województwa opolskiego zlokalizowano 6 ppk, w tym na terenie Powiatu Namysłowskiego został zlokalizowany jeden punkt pomiarowy (nr 221, w Domaszowicach, rodzaj gleby: gleby pyłowe, pył ilasty, glina piaszczysta, klasa bonitacyjna IIIa, kompleks przydatności rolniczej: 2.

W badanym punkcie kontrolno pomiarowym oznaczono:

- właściwości podstawowe,
- skład jonowy kompleksu sorpcyjnego gleb,
- tzw. całkowitą zawartość składników chemicznych.

Tabela 15. Oznaczone parametry w glebach Powiatu Namysłowskiego.

Lp.	Parametr	Jednostka	Rok pomiaru			
			1995	2000	2005	2010
1.	Próchnica – sub. org.	%	2,18	2,07	1,80	1,72
2.	Węgiel organiczny	%	1,26	1,20	1,04	1,00
3.	Azot ogólny	%	0,069	0,081	0,081	0,096
4.	pH w H ₂ O		6,50	6,40	6,40	6,56
5.	pH w KCl		5,50	5,30	5,50	5,57
6.	Hh	cmol/kg gleby	3,22	3,45	3,40	2,70
7.	Zasolenie	Mg KCl/100g gleby	21,0	17,00	35,60	19,77
8.	Fosfor przyswajalny	mg/100g gleby	42,60	37,00	36,30	51,80
9.	Potas przyswajalny	mg/100g gleby	18,80	16,00	36,80	25,60
10.	Magnez przyswajalny	mg/100g gleby	8,40	6,10	23,40	13,70
11.	Radioaktywność	Bq/kg gleby	444	443	434	426
12.	Ca ²⁺	cmol/kg gleby	3,49	3,24	3,92	2,97
13.	Mg ²⁺	cmol/kg gleby	0,71	0,58	1,98	1,23
14.	K ⁺	cmol/kg gleby	0,57	0,51	0,90	0,69
15.	Na ⁺	cmol/kg gleby	0,10	0,06	0,02	0,14
16.	S ogółem	%	0,026	0,023	0,021	0,024
17.	P ogółem	%	0,098	0,111	0,114	0,099
18.	Ca	%	0,13	0,10	0,19	0,12
19.	Mg	%	0,07	0,06	0,06	0,07
20.	K	%	0,08	0,05	0,06	0,07
21.	Na	%	0,005	0,004	0,005	0,004
22.	Al.	%	0,68	0,57	0,50	0,42
23.	Fe	%	0,52	0,47	0,48	0,49
24.	Mn	mg/kg gleby	223	190	238	220
25.	Cr	mg/kg gleby	7,3	6,5	7,5	6,9
26.	Co	mg/kg gleby	2,06	1,85	2,23	2,08
27.	V	mg/kg gleby	5,7	6,3	7,9	9,8
28.	Li	mg/kg gleby	5,5	5,4	4,8	3,2
29.	Be	mg/kg gleby	0,23	0,20	0,17	0,19
30.	Ba	mg/kg gleby	40,5	36,2	32,7	36,2
31.	Sr	mg/kg gleby	11,6	10,6	9,2	6,8
32.	La	mg/kg gleby	8,8	8,2	6,9	7,7
Zanieczyszczenie metalami ciężkimi:						
33.	Cd	mg/kg gleby	0,23	0,21	0,19	0,17
34.	Cu	mg/kg gleby	5,9	7,3	7,6	7,6
35.	Ni	mg/kg gleby	4,5	4,1	3,7	4,9
36.	Pb	mg/kg gleby	13,6	13,5	16,3	15,0
37.	Zn	mg/kg gleby	30,7	28,7	27,3	43,5
Zanieczyszczenie siarką siarczanową i węglowodorami aromatycznymi						
38.	S-SO ₄	mg/100g gleby	0,63	0,63	1,01	1,33
39.	13WWA	µg/kg gleby	786,0	858,0	984,0	806,8
40.	9WWA	µg/kg gleby	590,5	595,1	737,0	538,7

Źródło: „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski w latach 2010-2012” GIOŚ Warszawa

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

W ramach oznaczonych wyżej parametrów w badanym punkcie pomiarowym w latach 1995-2010 nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych.

Także Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu w raporcie dotyczącym stanu gleb w województwie opolskim za lata 2005-2006 określił dla Powiatu Namysłowskiego:

- zasobność gleb w makroelementy,
- zawartość metali ciężkich.

Tabela 16. Zasobność gleb Powiatu Namysłowskiego w makroelementy.

Lp.	Makroelement	Zasobność gleb w makroelement w [%]				
		bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
1.	Fosfor	< 10	10-20	20-40	40-60	<10
2.	Potas	< 10	10-20	20-40	ok. 20	20-40
3.	Magnez	< 10	10-20	ok. 20	20-40	20-40

Źródło: Gleby, Raport WIOŚ Opole 2005-2006

Tabela 17. Zawartość metali ciężkich gleb Powiatu Namysłowskiego.

Lp.	Pierwiastek	Zawartość	Zawartość naturalna
		[mg/kg gleby]	
1.	Kadm	0,22	0,3-1,0
2.	Miedź	6,86	10-25
3.	Nikiel	7,14	10-50
4.	Ołów	17,04	20-60
5.	Cynk	32,96	50-100

Źródło: Gleby, Raport WIOŚ Opole 2005-2006

Analiza powyższych wyników wykazuje, że ogólnie, ze względu na wartości średnie, gleby w Powiecie Namysłowskim odznaczają się nie przekraczaniem wartości granicznych, ewentualne lokalnym przekroczeniem, kwalifikującym gleby do I stopnia, co wskazuje, że gleby mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy polowe.

Zdecydowana większość gleb Powiatu Namysłowskiego charakteryzuje się naturalną zawartością metali ciężkich. Tylko niewielki procent badanych próbek wykazywał koncentrację metali ciężkich na poziomie I i II stopnia i tylko nieznaczną ilość prób zakwalifikowano do III° (tzw. średnie zanieczyszczenie). Nie stwierdzono gleb silnie i bardzo silnie zanieczyszczonych (IV° i V^o).

8.5.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Wdrażanie programów, metod gospodarowania i technologii produkcji korzystnych dla środowiska zgodnie z zasadami Dobrej Praktyki Rolniczej	OODR, właściciele gospodarstw rolnych
Promowanie rolnictwa ekologicznego na terenie Powiatu	OODR, organizacje pozarządowe
Minimalizowanie przeznaczania gruntów ornych o najwyższych klasach bonitacyjnych na cele nierolnicze i nieleśne	Marszałek, Wojewoda, Gminy Powiatu Namysłowskiego

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Ochrona gleb przed negatywnym wpływem transportu i infrastruktury transportowej	Jednostki samorządu terytorialnego, zarządcy dróg
Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi	WIOS Opole, Powiat Namysłowski, Izby Rolnicze, Stacje chemiczno – rolnicze, właściciele gruntów
Ograniczanie erozji wodnej i wietrznej gleby poprzez możliwie jak najdłuższe utrzymywanie pokrywy roślinnej w postaci wprowadzenia upraw wieloletnich oraz wsiewek i poplonów	Właściciele gruntów, ARiMR
Racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych (fito i agromelioracyjnych) w celu zwiększenia udziału materii organicznej w glebie	Właściciele gruntów, ARiMR, OODR
Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne	Właściciele gruntów, ARiMR
Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb, ziemi lub niekorzystne przekształcenie terenu, w tym poprzemysłowych i starych składowisk	Właściciele i zarządcy terenów, Gminy Powiatu Namysłowskiego
Zalesianie, zakrzewianie terenów zdegradowanych	Powiat Namysłowski, właściciele i zarządcy terenów, Gminy Powiatu Namysłowskiego
Realizacja programu rekultywacji gleb zdegradowanych na obszarach rolniczego użytkowania, w tym ich zalesianie gatunkami rodzimymi	Właściciele gruntów, Nadleśnictwa
Właściwe kształtowanie ekosystemów rolnych, m.in. poprzez wdrażanie programów rolno-środowiskowych	ARiMR, właściciele gruntów

8.6. Gospodarowanie zasobami geologicznymi

Ukształtowanie powierzchni, geomorfologia, geologia

Powiat Namysłowski leży w obrębie Równiny Oleśnickiej i Równiny Opolskiej. Równina Oleśnicka to mezoregion wchodzący w skład Niziny Śląskiej. Pod względem geologicznym jest to obszar monokliny śląsko-krakowskiej i monokliny przedsudeckiej, pokryty osadami plejstoceńskimi i holocenijskimi - iłami, piaskami, żwirami, glinami oraz lessami. Duże obszary w północnej części pokryte są piaszczystymi osadami sandrowymi. Jedną z charakterystycznych cech krajobrazu na południu regionu są piaszczyste wzniesienia. Najwięcej wzniesień znajduje się w okolicy Świerczowa i Dąbrowy Namysłowskiej. Krajobraz północno-zachodniej części powiatu jest starszy od ostatniego zlodowacenia i ma charakter moreny dennej. Powierzchnia, pierwotnie bardziej urozmaicona, została przez płynące wody zrównana, a sama struktura moreny uległa spiaszczeniu na skutek wymycia z niej drobniejszych składników gliniastych. Jako obszary żyzniejsze wyróżniają się tereny lessowe lub te w obrębie których morena denna została mniej przemyta i zachowała swój gliniasty charakter.

Krajobraz Ziemi Namysłowskiej został ukształtowany przede wszystkim w okresie zlodowaceń i został sklasyfikowany jako tzw. krajobraz fluwioglacjalny. Różnicowanie rzeźby terenu sprowadza się do niewielkich morenowych wzniesień, płaskich równin denudacyjnych oraz płytkich obniżeń wykorzystywanych przez ciek wodne.

Zagrożenia geologiczne

Ruchy masowe - osuwiska², są charakterystyczne jedynie dla pewnych obszarów Polski, w których panują sprzyjające warunki morfologiczne (duże różnice wysokości, stromo nachylone zbocza) i geologiczne (obecność skał o bardzo różnym stopniu przepuszczalności oraz skał mało odpornych na procesy erozyjne i denudacyjne).

W 2006r. rozpoczął się projekt pn. "System Ochrony Przeciwośuwiskowej" prowadzony przez Państwowy Instytut Geologiczny, którego realizację przewidziano w trzech etapach. Jego podstawowym celem jest rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1:10 000 wszystkich osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce oraz założenie systemu monitoringu węgłbnego i powierzchniowego na 100 wybranych osuwiskach. Cały Projekt ma za zadanie wspomaganie władz lokalnych w wypełnianiu obowiązków dotyczących problematyki ruchów masowych wynikających z odpowiednich ustaw i rozporządzeń. Wyniki Projektu mają pomóc w zarządzaniu ryzykiem osuwiskowym, czyli w ograniczeniu w znacznym stopniu szkód i zniszczeń wywołanych rozwojem osuwisk poprzez zaniechanie budownictwa drogowego i mieszkaniowego w obrębie aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk. Jest to obecnie jeden z najważniejszych projektów geologicznych realizowanych w Ministerstwie Środowiska, którego wyniki będą miały duży wpływ na gospodarkę i finanse państwa polskiego z jednej strony, a z drugiej - na aspekty społeczno - ekonomiczne.

Kolejny etap projektu (2015-2018) przewiduje opracowanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla terenów pozakarpackich.

Złoże kopalin.

Obszar Powiatu Namysłowskiego jest terenem niezbyt bogatym w złoża kruszyw naturalnych.

Występowanie surowców mineralnych w poszczególnych gminach powiatu namysłowskiego przedstawia się następująco:

- Gmina Domaszowice – teren słabo rozpoznany pod względem występowania surowców mineralnych. Występują za to znaczne pokłady piasku. Jednakże te, które nadają się do eksploatacji położone są w obszarze chronionego krajobrazu lub na terenach zalesionych, co wyklucza możliwość ich wydobywania na skalę przemysłową,
- Gmina Pokój - występuje udokumentowane złożo iłów trzeciorzędowych, przydatne do produkcji cegły, zlokalizowane w Krogulnej,
- Gmina Namysłów – teren jest słabo rozpoznany i ubogi pod względem występowania surowców mineralnych. Jedyne udokumentowane złożo piasku w Jastrzębiu ma charakter warunkowy i nie jest eksploatowane,
- Gmina Świerczów - znajduje się tu udokumentowane złożo piasków i pospółki do celów budowlanych.

Kopaliny

Na obszarze Powiatu Namysłowskiego występują udokumentowane pw bazie PIG złoża surowców naturalnych. Dane złóż przedstawia tabela poniżej:

² Osuwisko jest nagłym przemieszczeniem się mas ziemi, powierzchniowej zwierzeliny i mas skalnych podłoża, spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka (podkopanie stoku lub jego znaczne obciążenie). Jest to rodzaj ruchów masowych, polegający na przesuwaniu się materiału skalnego lub zwietrzelinowego wzdłuż powierzchni poślizgu (na której nastąpiło ścięcie), połączone z obrotem. Ruch taki zachodzi pod wpływem siły ciężkości.

**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Tabela 18. Zasoby geologiczne i przemysłowe złóż na terenie Powiatu Namysłowskiego znajdujące się w bazie zasobów geologicznych PIG.

Lp.	Gmina	Nazwa złoża	Kopalina	Zagospodarowanie	Pow. złoża [ha]	Zasoby geologiczne [tys. ton]	Zasoby przemysłowe [tys. ton]	Wydobycie [tys. ton]
1.	Namysłów	Jastrzębie	Piaski kwarcowe d/p betonów komórkowych	Złoże rozpoznane wstępnie	34,80	2 547,00	-	-
2.	Pokój	Krogulno	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Eksploatacja złoża zaniechana	4,25	479	-	-
3.	Świerczów	Świerczów	Kruszywa naturalne	Złoże rozpoznane szczegółowo	121,81	16 083	-	-

Źródło: www.pgi.gov.pl

8.6.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Egzekwowanie przepisów prawa od przedsiębiorców	Marszałek, Starosta Namysłowski
Kontrola stanu faktycznego w przypadku wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji i naliczanie opłat eksploatacyjnych w przypadku nielegalnej działalności	Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego
Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych	Marszałek, Starosta Namysłowski, PIG
Uwzględnianie w opracowaniach planistycznych wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania i ich ochrona przed trwałym zainwestowaniem	Gminy Powiatu Namysłowskiego, Marszałek
Usprawnienie dostępu do informacji geologicznej	Marszałek, Starosta Namysłowski
Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Przedsiębiorstwa
Wydawanie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów na cele rolnicze i inne, określających stopień ograniczenia lub utraty wartości użytkowej gruntów, zdewastowanych lub zdegradowanych przez nie ustalone osoby lub w wyniku klęsk żywiołowych	Starosta Namysłowski
Zabezpieczanie terenu przed usuwiskami, usuwanie zagrożeń z nimi związanych	Właściciele gruntów, Zarządcy dróg, Straż Pożarna

9. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO.

9.1. Powietrze atmosferyczne

9.1.1 Warunki klimatyczne

Klimat obszaru kształtuje się pod wpływem położenia geograficznego, rozmieszczenia wód, charakteru rzeźby terenu, rodzaju gleb, charakteru szaty roślinnej, ale także pod wpływem intensywności zainwestowania.

Powiat Namysłowski pod względem warunków klimatycznych należy do:

- rejonu nadodrzańskiego (wg A. Schmucka) – rejon ten charakteryzuje się najwyższymi w województwie opolskim średnimi temperaturami rocznymi, najdłuższym okresem wegetacyjnym oraz niższymi, niż na pozostałym jego obszarze, średnimi opadami rocznymi,
- typu klimatu podgórskich nizin i kotlin (wg regionalizacji klimatycznej Romera), który charakteryzuje się dużą łagodnością i najdłuższym okresem gospodarczym oraz wegetacyjnym w Polsce.

Region, w obrębie którego znajduje się Powiat Namysłowski, w zakresie stosunków termicznych należy do jednych z cieplejszych w Polsce. Według W. Okołowicza i D. Martyn obszar ten położony jest w obrębie śląsko-wielkopolskiego regionu klimatycznego.

Średnia temperatura w roku w powiecie wynosi około 8,0° C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18°C, a najchłodniejszym styczeń – 1,8°C. Ujemną średnią temperaturę notuje się tylko w styczniu i w lutym. Przedwiośnie jest wczesne, bo zaczyna się już około 20 lutego i trwa krótko (30 – 40 dni). Wiosna zaczyna się około 25 marca i trwa około 70 dni. Lato, jako termiczna pora roku, jest długie i ciepłe. Rozpoczyna się 1 – 5 czerwca, a kończy około 5 września. Zima z kolei jest krótka i trwa od ok. 20 grudnia do 20 lutego.

Okres wegetacyjny rozpoczyna się pod koniec marca, a kończy w pierwszej dekadzie listopada. Trwa więc przez około 220 dni, a jego średnia temperatura wynosi +14°C. Średnia suma opadów atmosferycznych waha się od 450 mm do 800 mm. Największe opady notuje się w miesiącach letnich, tj. w czerwcu, w lipcu i sierpniu, w których to często zdarzają się gwałtowne ulewy i burze. Najmniej opadów przypada na luty. Z kolei największą wilgotność powietrza odnotowuje się w miesiącach późno jesiennych i zimowych (listopad i grudzień), które są powodem występowania gęstych mgieł (30 - 40 dni w roku). Na okres wegetacyjny przypada od 62% - 65% opadów rocznych.

Na terenie strefy przeważają w ciągu roku wiatry południowe, południowo - zachodnie i północno - zachodnie. Najrzadziej występują wiatry z kierunku wschodniego, południowo - wschodniego i północno - wschodniego. Przeważają wiatry słabe o prędkościach od 0 – 2 m/s i 2 – 5 m/s. Bardzo często występują cisze atmosferyczne, które odnotowuje się w około 15% dni w roku. Najmniej wietrznym miesiącem jest sierpień.

9.1.2. Jakość powietrza

Powietrze jest tym komponentem środowiska, do którego emitowana jest większość zanieczyszczeń powstających na powierzchni Ziemi, zarówno w rezultacie procesów naturalnych, jak i działalności człowieka. Współcześnie coraz trudniej jest wskazać rejony, w których powietrze atmosferyczne byłoby całkowicie wolne od zanieczyszczeń. W skali kraju największym wytwórcą zanieczyszczeń powietrza jest sektor energetyczny, z którego pochodzi ponad 70 % emisji oraz przemysł cementowo - wapienniczy i chemiczny.

Pomimo wyraźnego spadku emisji z zakładów przemysłowych nadal niepokojący pozostaje wysoki poziom emisji pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego, czyli tzw. emisji „niskiej”. Niska emisja zanieczyszczeń powietrza jest emisją pochodzącą z lokalnych kotłowni węglowych i indywidualnych palenisk domowych opalanych najczęściej tanim węglem, a więc najczęściej o złej charakterystyce i niskich parametrach grzewczych. Wpływ niskiej emisji na lokalny stan zanieczyszczenia jest istotny, głównie ze względu na lokalizacje tych źródeł oraz warunki wprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery. Z procesem spalania węgla, zwłaszcza w nisko

sprawnych paleniskach indywidualnych i małych kotłach z rusztem stałym związana jest emisja benzo(a)pirenu należącego do grupy węglowodorów aromatycznych.

Znacznym problemem jest również emisja ze środków transportu, gdzie zanieczyszczenia gazowe powstają w trakcie spalania paliw przez pojazdy mechaniczne. Drugą grupę emisji komunikacyjnych stanowią pyły, powstające w wyniku tarcia i zużywania się elementów pojazdów. Biorąc pod uwagę tendencje zmian emisji NO_x zwraca uwagę rosnący z roku na rok poziom emisji ze źródeł mobilnych, przy spadku emisji tego zanieczyszczenia ze źródeł stacjonarnych.

Zanieczyszczenia powietrza można podzielić na dwie grupy:

- zanieczyszczenia gazowe – związki chemiczne w stanie lotnym np.: tlenki azotu, tlenki siarki, tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory. Zanieczyszczenia gazowe, które wpływają na stan atmosfery w skali globalnej to: dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄) i tlenki azotu (NO_x). Nazywamy je gazami cieplarnianymi, ponieważ są odpowiedzialne za globalne ocieplenie, spowodowane zarówno działalnością człowieka, jak też procesami naturalnymi;
- zanieczyszczenia pyłowe:
 - pyły o działaniu toksycznym – są to pyły zawierające metale ciężkie, pyły radioaktywne, azbestowe, pyły fluorków oraz niektórych nawozów mineralnych,
 - pyły szkodliwe – pyły te mogą działać uczulająco; zawierają one krzemionkę, drewno, bawełnę, glinokrzemiany;
 - pyły obojętne – które mogą mieć działanie drażniące; zawierają głównie związki żelaza, węgla, gipsu, wapienia.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie Powiatu Namysłowskiego są:

1. źródła komunalno – bytowe: kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej. Mają one znaczący wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia powietrza, są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Emitują najczęściej zanieczyszczenia pyłowe i gazowe,
2. źródła transportowe (liniowe) – emisja zanieczyszczeń następuje na niskiej wysokości, tworząc niską emisję. Główne zanieczyszczenia to: węglowodory, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły, związki ołowiu, tlenki siarki,
3. źródła przemysłowe – pochodzące z procesów produkcyjnych oraz kotłowni przemysłowych.
4. pylenie wtórne z odsłoniętej powierzchni terenu,
5. zanieczyszczenia napływające spoza terenu powiatu, zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru.

Tabela 19. Emisja zanieczyszczeń do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych.

Emisja zanieczyszczeń	Ilość zanieczyszczenia w Mg/rok					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
pyłowych:						
ogółem	83	75	81	69	70	75
nie zorganizowana	3	3	0	0	0	0
ze spalania paliw	76	70	78	68	67	74
węglowo-grafitowe, sadza	6	5	2	1	2	1
gazowych:						
ogółem	21 771	22 190	25 687	22 764	25 408	26 916
ogółem (bez dwutlenku węgla)	266	260	288	240	249	256
dwutlenek siarki	82	76	94	81	83	80
tlenki azotu	37	34	39	32	36	38
tlenek węgla	144	148	153	124	128	136
dwutlenek węgla	21 505	21 930	25 399	22 524	25 159	26 660
zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:						
pyłowe	82,6	81,8	82,7	83,0	84,2	80,3
gazowe	0	0	0	0	0	0

Źródło: www.stat.gov.pl

Według przedstawionych wyżej danych GUS o emisji zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie Powiatu Namysłowskiego w ciągu ostatnich lat wystąpił spadek wielkości emisji z zakładów szczególnie uciążliwych. Należy również mieć na uwadze to, iż wiele zanieczyszczeń pochodzi ze źródeł emisji na terenie największych źródeł przemysłowych (nieszczelności instalacji, place magazynowe, składowiska, oczyszczalnie ścieków, emisja z obiegów chłodniczych uzupełnionych ściekami, procesy załadownicze i wyładownicze).

Monitoring

Ocenę poziomów substancji w powietrzu i klasyfikację stref województwa opolskiego za 2014 rok sporządzono w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), oraz akty wykonawcze do ww. ustawy, a w szczególności:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2012.0.1031),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U.2012.0.1032).

Z wykonywaniem oceny powiązane są również inne przepisy prawa krajowego, takie jak:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz.U.2012.0.1034),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz.U.2012.0.1028).

Ocenę za rok 2014 wykonano zgodnie z nowym podziałem kraju (zgodnie z założeniami do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw opracowanego w związku z planowaną transpozycją dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy do prawa polskiego – tzw. dyrektywy CAFE), w którym strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców.

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.) ocena jakości powietrza dokonywana jest w strefach. Na terenie województwa opolskiego w 2011r. wg nowego podziału kraju, zgodnie z rządowym projektem Ustawy z dnia 16 marca 2012 roku o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych ustaw, na terenie województwa opolskiego zostały wydzielone 2 strefy:

- miasto Opole,
- strefa opolska (w skład której wchodzi Powiat Namysłowski).

Jakość powietrza atmosferycznego

Na terenie Powiatu Namysłowskiego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu prowadzi bezpośredni monitoring powietrza poprzez stacje pomiarowe, rejestrujące wyznaczone stężenia w wyznaczonych punktach.

Wyniki pomiarów przeprowadzanych w 2014 roku wykazały:

Tabela 20. Wyniki pomiarów na stacjach pomiarowych w Powiecie Namysłowskim w 2014 roku.

Punkt pomiarowy	Stężenie średnioroczne	% normy średniorocznej	Maksymalne ze stężeń miesięcznych	Minimalne ze stężeń miesięcznych	Średnie stężenie w sezonie grzewczym	Średnie stężenie w sezonie pozagrzewczym
	µg/m ³	%	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³	µg/m ³
Dwutlenek siarki SO₂						
Namysłów, ul. Mariańska	4,2	21	17,2	< 1,0	7,1	1,5
Namysłów, ul. Armii Krajowej	3,9	20	13,8	< 1,0	6,7	1,2
Pokój, ul. Sienkiewicza	5,7	29	16,7	< 1,0	9,6	1,9
Dwutlenek azotu NO₂ – roczny poziom dopuszczalny 40 µg/m³						
Namysłów, ul. Mariańska	19,0	48	29,2	10,7	24,5	13,7
Namysłów, ul. Armii Krajowej	24,7	62	35,5	13,8	29,6	20,0
Pokój, ul. Sienkiewicza	13,9	35	23,1	7,0	19,3	8,7

Źródło: Wyniki pomiarów uzyskanych w 2014 roku na stacjach monitoringu jakości powietrza w województwie opolskim. WIOŚ Opole

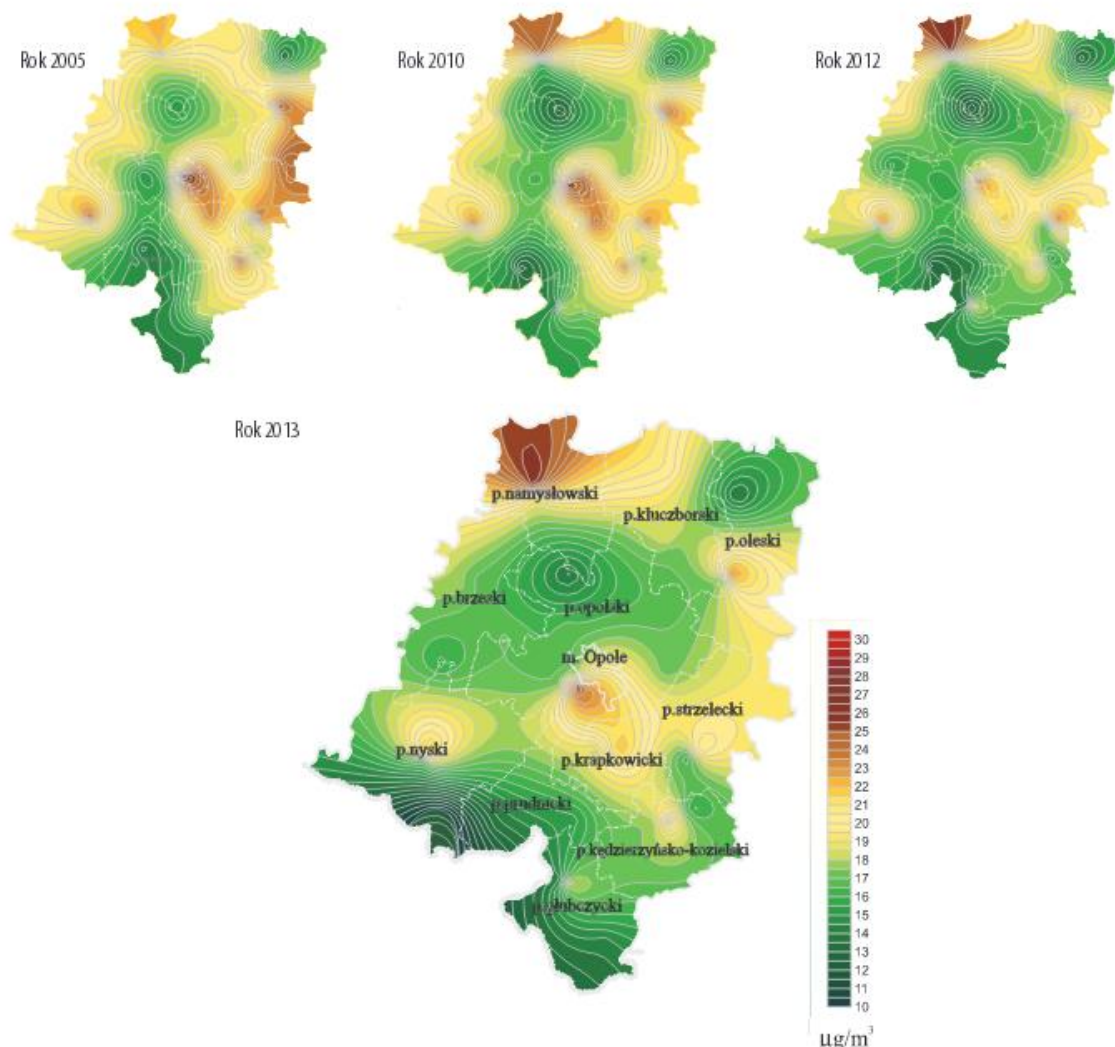
Przeprowadzone w 2014 roku pomiary nie wykazały przekroczeń wartości normatywnych, natomiast wskazały znaczne różnice w poziomach stężeń uzyskiwanych w okresie grzewczym i pozagrzewczym. Potwierdza to wnioski z poprzednich lat, iż istotną przyczyną zanieczyszczenia powietrza jest niska emisja pochodząca z emitorów indywidualnych palenisk, która dodatkowo skorelowana jest z warunkami atmosferycznymi panującymi w danym roku. Stwierdzone stężenia substancji zanieczyszczających były niższe od dopuszczalnych.

Należy zwrócić uwagę iż wyniki średniorocznych stężeń dwutlenku azotu otrzymane w 2014 roku nie przekroczyły dopuszczalnego poziomu substancji – ale najwyższe stężenie średnie zarejestrowano na stacji pomiarowej w Namysłowie przy ul. Armii Krajowej, które osiągnęło wartość 25 µg/m³, co stanowi 63 % rocznej normy. Przeprowadzane w ostatnich latach pomiary wykazują na stały wzrost stężeń średniorocznych dwutlenku azotu w Powiecie Namysłowskim (spowodowane w dużej mierze emisją ze środków transportu), co obrazuje rysunek poniżej (na podstawie opracowania WIOŚ w Opolu). Wartości stężeń średniorocznych w poszczególnych punktach pomiarowych na terenie Powiatu Namysłowskiego ulegają wzrostowi:

Tabela 21. Wartości stężeń średniorocznych dwutlenku azotu w latach 2010-2014 w Powiecie Namysłowskim.

Punkt pomiarowy	Rok				
	2010	2011	2012	2013	2014
	µg/m ³				
Namysłów, ul. Mariańska	16,3	17,5	17,2	19,5	19
Namysłów, ul. Armii Krajowej	24,6	26,5	25,8	26,0	25
Pokój, ul. Sienkiewicza	13,0	13,9	11,9	13,9	14

Rysunek 3. Rozkład średniorocznych stężeń dwutlenku azotu w województwie opolskim na podstawie pomiarów pasywnych.

Źródło: WIOŚ Opole.

Pozostałe zanieczyszczenia w 2014 r. nie były mierzone na terenie Powiatu Namysłowskiego, pomiary wykonywane były na innych stacjach pomiarowych w ramach „strefy opolskiej”.

Klasyfikację stref za rok 2014 wykonano w oparciu o następujące założenia:

- **klasa A** - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa B** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych, a także przyczyny ich występowania (dotyczy wyłącznie pyłu PM_{2,5});
- **klasa C** - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP;
- **klasa D1** - poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- **klasa D2** - poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego; należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

Tabela 22. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza za rok 2014

Strefa	Ochrona zdrowia													Ochrona roślin			
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ (1)	O ₃ (2)	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM 2,5	SO ₂	NO _x	O ₃ (1)	O ₃ (2)
Strefa opolska	A	A	A	A	C	D2	C	A	A	A	A	C	C/C2	A	A	A	D2

Źródło: Ocena jakości powietrza za 2014 rok, WIOS Opole

1) wg poziomu docelowego

2) wg poziomu celu długoterminowego

Na podstawie „Oceny jakości powietrza za 2014 rok” w województwie opolskim za 2014 r.” obszar Powiatu Namysłowskiego w ramach „strefy opolskiej” został zakwalifikowany:

- wg kryterium ochrony zdrowia do **klasy A** ze względu na poziom SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, Pb, As, Cd, Ni, do **klasy C** z powodu przekroczeń dopuszczalnych poziomów substancji PM10, O₃⁽¹⁾, B(a)P, PM2,5 oraz do **klasy D2** ze względu na poziom O₃⁽²⁾,
- wg kryterium ochrony roślin do **klasy A** pod względem poziomu SO₂, NO₂, O₃⁽¹⁾, do **klasy D2** ze względu na poziom O₃⁽²⁾.

Dla zanieczyszczeń zaklasyfikowanych do klasy C wymagane jest opracowanie „Programu Ochrony Powietrza” dla obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych.

Zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.) dla stref, dla których poziom substancji w powietrzu przekracza poziom dopuszczalny marszałek województwa ma obowiązek przygotować projekt programu ochrony powietrza .

Celem takiego programu jest opracowanie harmonogramu rzeczowo – finansowo - czasowego, którego wdrożenie pozwoli na realizację ustalonych zadań prowadzących do zmniejszenia poziomu w/w substancji do poziomu dopuszczalnego.

Głównym celem opracowania naprawczego programu ochrony powietrza jest wskazanie niezbędnych działań w zakresie gospodarczym i urbanistycznym w strefie tak, aby możliwa była poprawa jakości powietrza oraz jakości życia mieszkańców. Podstawowym narzędziem polityki przestrzennej miast i gmin są plany zagospodarowania przestrzennego, które jako prawo miejscowe muszą być przestrzegane przez wszystkich użytkowników danego obszaru. Wszystkie działania, które bezpośrednio lub pośrednio mogą przyczynić się do poprawy sytuacji aerosanitarnej w gminach powinny być ujęte w planach zagospodarowania przestrzennego.

Program ochrony powietrza (POP) dla strefy opolskiej, w której stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w powietrzu, jest dokumentem przygotowanym w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wymaganej jakości powietrza. Konieczne było m.in. zidentyfikowanie przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń poszczególnych zanieczyszczeń oraz rozważenie możliwych sposobów ograniczenia emisji ze źródeł mających największy wpływ na jakość powietrza. Warunkiem realizacji działań naprawczych są możliwości techniczne, organizacyjne i finansowe ich przeprowadzenia. W aktualnym Programie Ochrony powietrza dla strefy opolskiej określono działania niezbędne do przywrócenia standardów jakości powietrza. Do podstawowych kierunków działań zaliczono:

- stworzenie mechanizmów umożliwiających wdrożenie i zarządzanie POP, w tym:
 - wprowadzenie odpowiednich zapisów do kluczowych dokumentów strategicznych (MPZP, Programy ochrony środowiska),
 - wdrożenie działań wynikających z POP na poziomie samorządów lokalnych.
- realizacja działań zmierzających do ograniczenia emisji z indywidualnych systemów grzewczych, w tym:
 - działania ukierunkowane na ograniczenie niskiej emisji (m.in. przygotowanie i realizacja PONE),
 - działania wspomagające w zakresie redukcji emisji z transportu,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

- kontrola emisji przemysłowych.

Proponowane działania naprawcze zostały ujęte w harmonogramie rzeczowo-finansowym na poziomie regionalnym wraz ze wskazaniem szacunkowych kosztów, efektów ekologicznych i możliwych źródeł ich finansowania. W harmonogramie wskazano również organy odpowiedzialne za realizację tych zadań. Proponowane działania wspomagające są natury systemowej i nie powodują bezpośrednio redukcji emisji zanieczyszczeń, jednak są one niezbędne do wdrożenia i realizacji POP na szczeblu lokalnym. W odniesieniu do Powiatu Namysłowskiego umieszczono w nim zadania, które przedstawia tabela poniżej:

Tabela 23. Działania naprawcze na terenie Powiatu Namysłowskiego umieszczone w POP dla strefy opolskiej.

Działania naprawcze	Odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe średnie koszty działań naprawczych	Źródło finansowania
Modernizacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej w powiatach województwa opolskiego	burmistrzowie i wójtowie gmin, starostwie powiatów	2015-2020	wg kosztorysu	budżety miast i gmin, powiatów, budżet województwa
Podejmowanie działań na rzecz ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza przez gminy województwa opolskiego znajdujące się poza obszarami wyznaczonymi w ramach Programu ochrony powietrza	wójtowie, burmistrzowie gmin województwa opolskiego	2020	-	budżet miast i gmin, WFOŚiGW
Budowa i przebudowa sieci ciepłowniczych w celu podłączenia nowych odbiorców oraz likwidacja niskiej emisji. Modernizacja węzłów i sieci ciepłowniczych w celu ograniczenia strat ciepła	przedsiębiorstwa ciepłownicze	2015-2020	wg kosztorysu	środki własne przedsiębiorstw ciepłowniczych, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne, kredyty BOŚ
Podwyższenie całkowitej skuteczności urządzeń redukujących emisję pyłu zawieszonego	zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa	2015-2020	wg kosztorysu	środki własne prowadzących instalacje, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne
Modernizacja kotłowni komunalnych oraz dużych obiektów energetycznego spalania paliw celem ograniczenia wielkości emisji zanieczyszczeń: modernizacja kotłów, automatyzacja procesu spalania, zmiana rodzaju paliwa ze stałego na gazowe, olejowe lub alternatywne źródła energii, budowa/modernizacja systemów oczyszczania spalin.	zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa	2015-2020	wg kosztorysu	środki własne prowadzących instalacje, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne
Wprowadzanie przez przedsiębiorców nowoczesnych i przyjaznych środowisku technologii, hermetyzacja układów technologicznych, modernizacja instalacji celem spełnienia wymagań BAT	zakłady przemysłowe, przedsiębiorstwa	2015-2020	wg kosztorysu	środki własne prowadzących instalacje, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

oraz standardów emisyjnych.				
Polewanie wodą placów składowych i placów budowy w okresie suchym	zakłady przemysłowe	2015-2020	wg kosztorysu	środki własne prowadzących instalacje, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze unijne
Wdrożenie, koordynacja i monitoring działań naprawczych określonych w POP wykonywanych przez poszczególne jednostki.	prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast	2015-2020	w ramach kosztów własnych	budżety miast i gmin, NFOŚiGW, WFOŚiGW
Prowadzenie działań promujących ogrzewanie zmniejszające emisję zanieczyszczeń do powietrza i działań edukacyjnych (np. ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje i inne) w celu uświadamiania mieszkańcom wpływu zanieczyszczeń na zdrowie.	prezydenci, burmistrzowie miast i gmin, wójtowie gmin, starostowie, Zarząd Województwa Opolskiego	2015-2020	wg kosztorysu	Budżety województwa opolskiego, miasta i gmin oraz NFOŚiGW
Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników nie powodujących nadmiernej „niskiej emisji” oraz projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie.	prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast i gmin	2015-2020	w ramach działań własnych	w ramach działań własnych
Kontrola gospodarstw domowych w zakresie zorganizowanego przekazywania odpadów oraz przestrzegania zakazu spalania odpadów.	prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast i gmin, straż miejska	2015-2020	budżety miast i gmin, straże miejskich	budżety miast i gmin, straże miejskich
Uwzględnianie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza poprzez odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem.	prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast i gmin wraz z podległymi jednostki	2015-2020	bez kosztów	w ramach działań własnych
Aktualizacja projektów założeń do planów oraz planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w gminach,	prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast i gmin	2015-2020	koszty własne	budżety miast i gmin
Przeprowadzanie kontroli na stacjach diagnostycznych na terenie powiatów: kontrola prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów.	starostowie powiatów	2015 - 2020	bez kosztów	budżet powiatu
Monitoring budów pod kątem ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłu (kontrola przestrzegania zapisów pozwolenia budowlanego).	Powiatowe Inspekcje Nadzoru Budowlanego	2015 - 2020	zadanie własne	budżet Inspekcji i Nadzoru Budowlanego
Przedkładanie do	Powiatowe	2015 -	zadanie	budżet Inspekcji i Nadzoru

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

odpowiedniego starosty sprawozdań pokontrolnych z placów budów ze wskazaniem uchybień i zaleceń w zakresie ochrony powietrza wynikających z niezgodności z pozwoleniem budowlanym oraz na etapie oddania do użytkowania	Inspekcje Nadzoru Budowlanego	2020	własne	Budowlanego
Monitoring pojazdów opuszczających place budowy pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do nieorganizowanej emisji pyłu.	Policja, Straż Miejska, Straż Gminna	2015 - 2020	zadanie własne	budżety miast, gmin i Policji
Uwzględnianie ograniczenia emisji pyłów na etapie wydawania i opiniowania pozwoleń.	starostowie, prezydenci, wójtowie, burmistrzowie miast	2015 - 2020	zadanie własne	w ramach działań własnych
Czyszczenie ulic na mokro w celu uniknięcia emisji pyłu z unosu (zadanie dotyczy również czyszczenia na mokro autostrady A4, gdyż jest to jedyny sposób na zredukowanie emisji liniowej z tych terenów)	zarządcy dróg	2015 - 2020	zadanie własne	w ramach działań własnych
Ograniczenie stosowania dmuchaw do liści na obszarach zabudowanych, szczególnie przez uwzględnienie w zamówieniach publicznych	Straż Miejska, Straż Gminna	2015 - 2020	zadanie własne	w ramach działań własnych

Źródło: Program Ochrony powietrza dla strefy opolskiej.

9.1.3. Przyczyny zmian i obecnego stanu jakości powietrza.

Źródła zanieczyszczeń.

Na stan jakości powietrza w Powiecie Namysłowskim wpływa emisja z różnego rodzaju źródeł. Wyróżnić należy:

- źródła punktowe (zakłady przemysłowe, energetyka ciepła),
- źródła liniowe (transport, przede wszystkim komunikacja samochodowa),
- źródła powierzchniowe, tzw. „emisja niska”, związane ze spalaniem paliw do celów grzewczych (kotłownie lokalne i paleniska indywidualne).

Źródła punktowe:

Zanieczyszczenia emitowane ze źródeł punktowych postają w wyniku spalania paliw oraz w wyniku prowadzenia procesów technologicznych w zakładach przemysłowych. W wyniku energetycznego spalania paliw powstają następujące zanieczyszczenia: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), pył, tlenek węgla (CO) i dwutlenek węgla (CO₂). Tego rodzaju źródła, ze względu na sposób wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (wysokość emitora oraz prędkość wylotowa gazów), oddziałują na stan jakości powietrza zwykle w mniejszym stopniu niż spalanie paliw w indywidualnych systemach grzewczych. W Powiecie Namysłowskim, ze względu na jego charakter, nie występują duże zakłady przemysłowe z procesami technologicznymi mogącymi emitować znaczne ilości substancji do powietrza atmosferycznego.

Teren Powiatu charakteryzuje się występowaniem systemu zaopatrzenia w ciepło (m. Namysłów), występują również kotłownie grzewcze lub technologiczne, zlokalizowane zazwyczaj przy dużych zakładach przemysłowych. Występują także indywidualne systemy zasilania budynków. Większość z nich to małe kotłownie lokalne oraz ogrzewanie piecowe. Część obiektów użyteczności

publicznej, usługowych i zakładów produkcyjnych zasilanych jest w energię ciepłą z ZEC lub posiada własne nowoczesne kotłownie olejowe bądź gazowe – przyjazne dla środowiska naturalnego.

W Powiecie funkcjonuje jeden miejski systemy ciepłowniczy - w Namysłowie. Pod pojęciem systemu ciepłowniczego rozumie się wysokoparametrowe źródło ciepła wraz z węzłami ciepłym i wysokoparametrową siecią ciepłą.

Miasto Namysłów:

Produkcją i dostawą ciepła dla miasta zajmuje się jednoosobowa spółka gminna – Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Namysłowie. Zakład ten dostarcza ciepła do ok. 65 % mieszkańców, produkując ok. 130 tys. GJ energii rocznie. ZEC Namysłów dysponuje 6 kotłowniami, z których 3 wytwarzają powyżej 10 tys. GJ energii rocznie. Największa kotłownia zlokalizowana jest przy ul. Reymonta, która wytwarza ok. 85 tys. GJ energii ciepłej rocznie. Jednostka ta posiada możliwości rozbudowy, dla zaspokojenia przyszłych potrzeb budowy mieszkań oraz restrukturyzacji systemu ciepłowniczego.

Z kotłowni przy ul. Reymonta ciepło rozprowadzane jest siecią o wysokich parametrach do 30 węzłów ciepłych (o łącznej mocy zainstalowanej ok. 20 MW) i dalej siecią o niskich parametrach do poszczególnych odbiorców. Kotłownie te są obecnie podstawowymi źródłami ciepła, wspomaganymi przez kotłownie o zasięgu lokalnym.

Sieci ciepłe posiadają łączną długość ok. 9,7 km, w tym ok. 4,6 km sieci ciepłej wysokoparametrowej. Są one wykonane w technologiach:

- tradycyjnej ok. 1,8 km,
- preizolowanej ok. 2,8 km.

Całkowite zapotrzebowanie mocy ciepłej pokrywanej przez ciepłownię wynosi ok. 11,5 MW.

Ponadto ZEC Namysłów obsługuje niskoparametrowe źródła ciepła, z których ciepło rozprowadzane jest sieciami niskich parametrów:

- przy ul. Łączańskiej (K-2), o mocy 5,5 MW_t,
- przy ul. Pułaskiego (K-6), o mocy 3,3 MW_t.

Łączna moc ciepła zinwentaryzowanych źródeł o mocy powyżej 1 MW_t w Powiecie Namysłowskim:

- liczba źródeł ciepła o mocy powyżej 1 MW – 11 szt.,
- łączna moc zainstalowanych źródeł o mocy powyżej 1 MW_t - 67,
- zapotrzebowanie mocy ze źródeł MW_t – 60 – w tym 5 źródeł o mocy zainstalowanej powyżej 5 MW_t.

Tabela 24. Źródła o mocy powyżej 5 MW_t w Powiecie Namysłowskim:

Lp.	Nazwa źródła ciepła/adres	Moc ciepła [MW _t]	Rodzaj paliwa	Uwagi
1.	Browar Namysłów sp. z o.o. Namysłów, ul. B. Chrobrego 26	20,8	olej opałowy	-
2.	Zakład Energetyki Ciepłej w Namysłowie	12,5	węgiel kamienny	źródło ciepła systemu ciepłowniczego
3.	PPH Ferma-Pol sp.z o.o., Zalesie	5,5	węgiel kamienny	-
4.	ZEC Kotłownia lokalna, Namysłów, ul. Łączańska 12	5,5	węgiel kamienny	-

Źródło: Studium rozwoju systemów energetycznych w województwie opolskim do 2015r. (Energoprojekt Katowice S.A. 2003

W najbliższej przyszłości należy spodziewać się przyłączenia do magistrali ciepłej kolejnych obiektów szczególnie w centrum miasta, co spowoduje niewątpliwie ograniczenie poziomu niskiej emisji. Zdecydowana większość kotłowni opalana jest paliwami stałymi – węglem i koksem. Niewielka część odbiorców wykorzystuje do celów grzewczych energię elektryczną, oraz gaz ziemny.

Źródła liniowe:

Transport drogowy

W przypadku źródeł liniowych, rozumie się przez nie głównie ciągi komunikacyjne (drogowe i kolejowe), gdzie zanieczyszczenia pochodzą ze spalania paliw (benzyny lub oleju napędowego) w silnikach samochodów. Emitowane są przede wszystkim tlenek węgla (CO), dwutlenek węgla (CO₂), tlenki azotu (NO_x) oraz węglowodory. Dodatkowym problemem jest emisja zanieczyszczeń pyłowych pochodzących głównie ze ścierania opon, hamulców oraz nawierzchni dróg. Pyły te często zawierają metale ciężkie tj. ołów, nikiel, kadm i miedź. W czasie ruchu pojazdów na drodze dochodzi również do tzw. wtórnego pylenia, czyli ponownego unoszenia pyłu znajdującego się na drodze. Na wielkość emisji zanieczyszczeń ze źródeł liniowych ma wpływ cały szereg czynników, w tym struktura i natężenie ruchu pojazdów, organizacja ruchu samochodowego, płynność ruchu pojazdów na drodze, stan techniczny dróg i pojazdów.

Komunikacja drogowa odgrywa zasadniczą rolę w komunikacji na terenie Powiatu. Na sieć transportową składają się drogi krajowe, drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne. Szczególne znaczenie mają przebiegające przez teren powiatu drogi nr 39 i 42.

Wykonywany w okresach 5 letnich Generalny Pomiar Ruchu (GPR) w obrębie Powiatu - na drodze krajowej i drogach wojewódzkich wykazuje duży i systematyczny wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego. Wyniki pomiarów wykonywanych na drogach w 2000, 2005 i 2010 roku przedstawia tabela poniżej:

Tabela 25. Średni dobowy ruch (SDR) na drogach w obrębie Powiatu Namysłowskiego.

Nr drogi	Odcinek	Rok			Wzrost natężenia ruchu [%] *
		2000	2005	2010	
39	Namysłów (przejście)	5 124	5 721	7 514	46,6
	gr. woj. – Namysłów	1 399	-	-	-
	Namysłów – Kamienna	-	8 190	9 485	15,8*
	Kamienna – gr. woj	-	2 641	3 756	42,2*
	Namysłów - Rogalice	1 106	1 595	2 417	118,5
42	Namysłów – Domaszowice	2 560	-	-	
	Kamienna - Domaszowice	-	2 871	3 450	20,1*
	Domaszowice - Wołczyn	2 842	3 350	4 176	46,9
396	gr. woj. – gr. woj	739	-	-	-
	Bierutów - Oława	893	1 186	1 726	93,3
451	gr. woj. – Namysłów	3 268	3 455	4 335	32,6
	Namysłów – DK42	-	-	9 143	-
454	Dobrzeń Wielki – Pokój	4 111	4 107	5 291	28,7
	Pokój - Namysłów	3 029	3 649	4 261	40,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GPR 2000, 2005 i 2010, GDDKiA

*wzrost w odniesieniu do 2005 roku

Wzrastający ruch komunikacyjny na drogach w obrębie Powiatu pociąga za sobą zwiększoną emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Transport kolejowy

Przez obszar Powiatu Namysłowskiego przebiega tylko jedna dwutorowa zelektryfikowana linia kolejowa relacji Oleśnica-Kluczbork. Na trasie tej odbywa się ruch pasażerski. Linia kolejowa przebiega przez miejscowości Namysłów, Gręboszów i Domaszowice, gdzie znajdują się stacje. Stacja Namysłów wyposażona jest w bocznice i rampy wyładunkowe o zdolności przeładunkowej ok. 46 wagonów (1 150 ton) na dobę.

Źródła powierzchniowe:

Źródła powierzchniowe (rozproszone), czyli tzw. „niska emisja”, to zanieczyszczenia powstające głównie w wyniku indywidualnego ogrzewania domów i mieszkań, zarówno w lokalnych kotłowniach, jak i w indywidualnych paleniskach domowych. Zasięg oddziaływania tego rodzaju źródeł ma charakter lokalny, jednak ze względu na powszechność stosowania paliw konwencjonalnych do ogrzewania są one szczególnie uciążliwe i przyczyniają się znacząco do pogorszenia stanu jakości powietrza. Emisja niska odpowiedzialna jest głównie za wzrost stężeń pyłu, dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), tlenku węgla (CO).

Ogrzewanie indywidualne na pozostałym terenie Powiatu Namysłowskiego

Odbiorcy indywidualni poza miejskimi systemami ciepłowniczymi na terenie powiatu wykorzystują do ogrzewania obiektów kotły lub paleniska indywidualne. Na obszarze miasta Namysłów z takich źródeł zasilana jest głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, w tym szczególnie usytuowana na obrzeżach miasta. Według „Studium rozwoju systemów energetycznych w województwie opolskim do 2015 r” (Energoprojekt Katowice S.A. 2003 na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego w Opolu), struktura pokrycia potrzeb cieplnych poszczególnych gmin Powiatu Namysłowskiego przedstawia się następująco:

Tabela 26. Struktura pokrycia potrzeb cieplnych poszczególnych gmin w Powiecie Namysłowskim w [%].

Lp.	Paliwo	Gmina					Razem Powiat Namysłowski
		Domaszowice	Namysłów	Pokój	Świerczów	Wilków	
1.	węgiel	96	71	94	91	93	80
2.	olej opałowy, gaz płynny	2	14	4	7	6	11
3.	gaz ziemny	0	12	0	0	0	7
4.	energia elektryczna	1	3	1	2	1	2
5.	energia odnawialna	1	0	1	0	0	0

Źródło: Studium rozwoju systemów energetycznych w województwie opolskim do 2015r. (Energoprojekt Katowice S.A. 2003

Dominuje ogrzewanie paliwami stałymi (węglem kamiennym, koksem i drewnem) zapewniające ok. 80 % ciepła dla powiatu, na drugim miejscu wykorzystywane są paliwa płynne (olej opałowy, gaz płynny) ok. 11 %. Ogrzewanie elektryczne stosowane jest sporadycznie ze względu na wysokie koszty eksploatacyjne.

W kotłowniach lokalnych zasilających pojedyncze bloki mieszkalne zasadniczo spalany jest węgiel o bardzo dobrych parametrach, sortymentu orzech I lub II (wartość opałowa 30 MJ/kg, zawartość popiołu 7,8 %, zawartość siarki 0,6-0,8 %). Większość budynków mieszkalnych, gdzie stosowane są paleniska indywidualne jest natomiast opalanych najczęściej węglem o złych parametrach (miał węglowy „muł” i „fłat” o wartości opałowej 20,24 MJ/kg, zawartości popiołu do 24 %, zawartości siarki 0,8-0,9 %) i proces ten nasila się w ostatnim okresie z przyczyn ekonomicznych.

9.1.4. Cel średniookresowy do 2022 r.

Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Namysłowskiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Identyfikacja obszarów występowania przekroczeń poziomów odniesienia jakości powietrza atmosferycznego	Marszałek, WIOŚ
Zwiększenie wykorzystania paliw alternatywnych	Podmioty gospodarcze
Monitoring powietrza, w tym ocena bieżąca jakości powietrza	WIOŚ, Wojewoda
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych na terenach zamieszkania zbiorowego, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - podjęcie starań o pozyskanie środków finansowych dla realizacji obwodnic i obejść drogowych na najbardziej obciążonych szlakach komunikacyjnych, - poprawa stanu technicznego dróg, - zmiany w organizacji ruchu komunikacyjnego na terenach miejskich, - sprzątanie dróg przez ich zarządców. 	GDDKiA, Zarządy dróg, Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego
Modernizacja systemów grzewczych i eliminacja niskiej emisji zanieczyszczeń, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza ze spalania paliw sektorze produkcyjnym i komunalnym, - likwidacja lokalnych kotłowni i podłączenie obiektów do zbiorczej sieci ciepłej, - wprowadzanie niskoemisyjnych nośników energetycznych, - modernizacja kotłowni, termomodernizacja i zamiana nośnika energetycznego w obiektach komunalnych, - modernizacja i hermetyzacja procesów technologicznych w celu likwidacji powstawania emisji „u źródła” oraz zastosowanie instalacji ochronnych, - ograniczenie emisji metali ciężkich do powietrza oraz trwałych zanieczyszczeń organicznych do środowiska 	Podmioty gospodarcze, Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego, samorządowe jednostki organizacyjne, właściciele obiektów
Tworzenie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej	Gminy Powiatu Namysłowskiego
Prowadzenie interwencji w ramach kompetencji organów i inspekcji ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów	WIOŚ Opole
Tworzenie warunków do szerokiego wprowadzania i upowszechniania w gospodarce systemów zarządzania środowiskowego i przeglądów ekologicznych, uczestnictwo przedsiębiorstw w systemach zarządzania środowiskowego (EMAS, ISO 14 000, ruch czystej produkcji).	Marszałek, WIOŚ, Starosta Namysłowski, Podmioty gospodarcze
Prowadzenie działań edukacyjnych oraz popularyzujących odnawialne źródła energii	Gminy Powiatu Namysłowskiego, Powiat Namysłowski, organizacje pozarządowe
Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki	Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego, organizacje pozarządowe
Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	Gminy Powiatu Namysłowski, Powiat Namysłowski, organizacje pozarządowe

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Identyfikacja obszarów występowania przekroczeń poziomów odniesienia jakości powietrza atmosferycznego	Marszałek, WIOS
Wykonywanie obowiązkowych pomiarów w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz przekazywanie odpowiednim organom w formie ustalonej prawem	Podmioty gospodarcze

9.2. Ochrona wód

9.2.1. Wody powierzchniowe

Cała powierzchnia Powiatu Namysłowskiego należy do dorzecza Odry. Do głównych cieków na terenie powiatu należą prawobrzeżne dopływy Odry: Widawa, płynąca przez gminy Namysłów i Wilków, oraz Stobrawa z dopływami, płynąca przez Stobrawski Park Krajobrazowy na terenie gmin Świerczów i Pokój.

Sieć wód powierzchniowych jest w obrębie powiatu zróżnicowana. W zlewni Widawy położone są Gminy Wilków i Namysłów. Sieć wód powierzchniowych w gminie Wilków jest słabo rozwinięta. W biegu Widawy spotka się liczne starorzecza i łąki podmokłe. Koryto na terenie gminy jest nieuregulowane, woda wysokiej klasy czystości. W granicach miasta Namysłów Widawa osiąga szerokość 700m.

Przez środkową część Gminy Domaszowice przebiega wododział między dopływami Odry - Widawą i Stobrawą. Teren gminy położony jest na obszarze ubogiej sieci rzecznej. Część wód opadowych odprowadzana jest rowami i drobnymi ciekami do rzeki Widawy i Stobrawy. Do wód powierzchniowych zaliczają się również okresowe podmokłości występujące najczęściej w większych obniżeniach dolinnych. W miejscowości Wielołęka znajduje się zbiornik wodny, przewidziany jako zbiornik rekreacyjny.

Dział wodny II rzędu biegnie grzbietem Wzgórz Świerczewskich. Gmina Świerczów wyróżnia się niezwykle rozwiniętą siecią rzeczną. Obszar gminy należy do zlewni Stobrawy i Smortawy. Głównym dopływem Stobrawy, płynącym równolegle do jej koryta przez całą gminę jest Kluczborska Struga, uchodząca do Stobrawy. Poczynając od wschodu do Kluczborskiej Strugi uchodzą rzeki: Oziąbel i Szerzyna oraz liczne strumienie bezimienne, odwadniające północną część szerokiej doliny Stobrawy.

Smortawa, ma główne źródła pomiędzy Biestrzykowicami i Świerczowem, a liczne, mniejsze cieki źródłiskowe tej rzeki wypływają w północno-zachodniej części gminy, zalesionej i podmokłej. Do zlewni Smortawy należy także Biestrzykowicki Potok i Minkowski Potok, przy północnej granicy gminy oraz Bąkowski Potok (dopływ Ortawy) w części południowo-zachodniej. Sieć hydrograficzną gminy Pokój tworzą cieki: Stobrawa, Bogacica, Budkowiczanka, Smolnica, Wilczy Potok, Paryski Potok i Promna oraz stawy i sieć otwartych rowów melioracyjnych.

Obecność licznych stawów hodowlanych w dolinie Stobrawy powoduje okresowo deficyt wody, z powodu konieczności ich napełniania.

Na rzece Widawie w miejscowości Michalice w gminie Namysłów znajduje się, oddany do użytku w roku 2001, zbiornik retencyjny o długości 3 km, powierzchni ok. 100 ha i głębokości od 1,5 do 3,5 m. Zbiornik ten spełnia wiele ważnych funkcji m.in.:

- rolniczą – nawadnianie pól poprzez podwyższenie poziomu wód gruntowych,
- przeciwpowodziową – zbiornik w normalnych warunkach ma pojemność 1 mln m³, natomiast w warunkach powodziowych może dodatkowo przyjąć 700 tys.m³ wody,
- ekologiczną – wytwarzanie energii oraz rozwój fauny i flory,
- turystyczną – w przyszłości planuje się na tych terenach rozwijać infrastrukturę turystyczną.

Stan wód powierzchniowych

Obecnie klasyfikację wód powierzchniowych określa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód

powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. nr 257, poz. 1545).

Rozporządzenie to definiuje 5 klas stanu ekologicznego:

- klasa I – stan bardzo dobry – dla wód o niezmiennych warunkach przyrodniczych lub zmienionych tylko w bardzo niewielkim stopniu,
- klasa II – stan dobry – gdy zmiany warunków przyrodniczych w porównaniu do warunków niezakłóconych działalnością człowieka są niewielkie,
- klasa III – stan umiarkowany – obejmujący wody przekształcone w średnim stopniu,
- klasa IV – stan słaby – wody o znacznie zmienionych warunkach przyrodniczych (biologicznych, fizyko-chemicznych, morfologicznych), gdzie gatunki roślin i zwierząt znacznie różnią się od tych, które zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitej części wód,
- klasa V – stan zły – wody o poważnie zmienionych warunkach przyrodniczych, w których nie występują typowe dla danego rodzaju wód gatunki.

Stan chemiczny określa się na podstawie badań substancji z grupy wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. nr 257, poz. 1545) oceniane są substancje priorytetowe oraz wskaźniki innych substancji zanieczyszczających, zgodnie z wnioskiem Komisji Europejskiej KOM 2006/0129 (COD) dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm jakości środowiska w dziedzinie polityki wodnej oraz zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE. Ocena stanu chemicznego polega na porównaniu wyników badań do wartości granicznych chemicznych wskaźników jakości wód dla danego typu jednolitych części wód przedstawionych w załączniku nr 8 wyżej cytowanego rozporządzenia. Przekroczenie tych wartości powoduje przyjęcie złego stanu chemicznego.

Ocenę jakości wód powierzchniowych na terenie Powiatu Namysłowskiego przeprowadza WIOŚ w Opolu. W latach 2010-2012 roku przeprowadzone zostały badania jakości tzw. Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie województwa opolskiego, w tym w siedmiu punktach pomiarowo – kontrolnych na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Ocena wód powierzchniowych poprzez określenie ich stanu ekologicznego jest nowym podejściem zgodnym z założeniami Dyrektywy 2000/60/WE, zwanej Ramową Dyrektywą Wodną. Stan ekologiczny wód określany jest na podstawie elementów biologicznych (fitoplankton, fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe i ryby) oraz parametrów wspomagających (elementy fizykochemiczne).

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Tabela 27. Wyniki oceny wykonanej dla punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu zlokalizowanych na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Nazwa JCWP	Nazwa punktu	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	Stan JCW
Oziąbel	Oziąbel - Pieczyska	II	II	II	dobry i powyżej dobrego	poniżej stanu dobrego	TAK	zły
Prądzienica				II	dobry	dobry		dobry
Studnica	Studnica - Michalice	II	I	II	dobry	dobry	NIE	zły
Osuch	vvv			II	umiarkowany	dobry		zły
Bogacica od Borkówki do Stobrawy	Bogacica - Domaradz	II	I	II	dobry	poniżej stanu dobrego		dobry
Widawa od Czarnej Widawy do zb. Michalice	Widawa – pow. zb. Michalice	III	II	II	umiarkowany	dobry	NIE	zły
Widawa od zb. Michalice do Oleśnicy	Widawa – poniżej Ligotki	I	I	II	dobry	poniżej stanu dobrego	NIE	zły

Źródło: Ocena stanu JCWP w województwie opolskim za okres 2010-2012., WIOS Opole

Objaśnienia: JCW - **Jednolite części wód** zostały wyznaczone, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, która definiuje je jako: oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Tabela 28. Ocena ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Odry.

Nazwa JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Oziąbel PLRW600017132649	niezagrożona
Prądzienica PLRW600017132869	niezagrożona
Studnica PLRW60001713629	niezagrożona
Osuch PLRW600017136189	niezagrożona
Bogacica od Borkówki do Stobrawy PLRW600019132499	niezagrożona
Widawa od Czarnej Widawy do zb. Michalice PLRW600019136199	niezagrożona
Widawa od zb. Michalice do Oleśnicy PLRW60001913659	niezagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, KZGW

Analiza parametrów wód w badanych punktach wykazała w dwóch punktach stan/[potencjał ekologiczny na poziomie umiarkowanym, w pozostałych pięciu punktach na dobry i powyżej dobrego. Jednakże stan ogólny wód tylko w dwóch punktach został oceniony jako dobry, w pięciu punktach był to stan ogólny zły.

Do degradacji wód powierzchniowych na obszarze powiatu przyczyniają się zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, jak również zanieczyszczenia tranzytowe dostarczane wodami powierzchniowymi. Na obszarach pozbawionych infrastruktury komunalnej należy się spodziewać degradacji wód powierzchniowych przez niekontrolowane zrzuty ścieków z terenów zabudowanych, trafiające do gruntu, rowów melioracyjnych, bądź bezpośrednio do cieków. Powodują one z reguły lokalne zanieczyszczenie wód objawiające się wzrostem wartości BZT₅, oraz zawartości sodu, potasu, azotanów i fosforanów, a także skażenie bakteriologiczne wody. Do zanieczyszczenia wód substancjami biogennymi (azotany, fosforany) przyczyniają się także spływy z pól uprawnych oraz nawożonych łąk i pastwisk.

9.2.2. Wody podziemne

Południowo-zachodnia część powiatu leży w zasięgu dwóch zbiorników wód podziemnych. Zachodnia część gmin Pokój i Świerczów zalega na GZWP nr 323 (Subzbiornik Rzeki Stobrawy), podlegający najwyższej ochronie (ONO). Zbiornik zalega pod doliną Stobrawy w jej dolnym odcinku. Dominującym kierunkiem przepływu wód podziemnych jest kierunek płd.-zach., zgodny z przebiegiem rzeki Stobrawy i jej prawostronnych dopływów.

Zachodnia część gminy Namysłów znajduje się na czwartorzędowym zbiorniku GZWP nr 320 (Pradoliny rzeki Odry), w Obszarze Wysokiej Ochrony (OWO)

Trzeciorzędowy subzbiornik 323 - Stobrawa oraz zbiornik 320 - pradoliny Odry zawierają wody o podwyższonych zawartościach żelaza i manganu i one to powodują, że wody tych zbiorników mają klasę Ic (klasa I wody przeznaczone do zaopatrzenia ludności w wodę do picia; podklasa: c – wody bardzo nieznacznie zanieczyszczone (nieznacznie odbiegające od norm), łatwe do uzdatnienia).

W Powiecie Namysłowskim występują nisko zmineralizowane wody podziemne z warstw czwartorzędowych i trzeciorzędowych wystarczające do pokrycia potrzeb własnych gmin, zanieczyszczone żelazem i manganem. Obniżona jakość wód podziemnych jest efektem zjawisk naturalnych, braku warstwy izolacyjnej utworów czwartorzędowych oraz działalnością człowieka (podwyższona zawartość azotu azotynowego).

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), wyznaczone dla terenu całej Polski w opracowaniu A. Kleczkowskiego (1990r.), to wytypowane do ochrony obszary występowania zbiorników wód podziemnych spełniających określone wymogi ilościowe oraz jakościowe, istotne dla zaopatrzenia ludności w wodę pitną.

Tabela 29. Charakterystyka GZWP na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Nazwa zbiornika	Pradolina Odry	Subzbiornik Stobrawy
Numer	320	323
Stratygrafia	Qp	Tr
Powierzchnia GZWP (km ²)	500	180
Typ zbiornika	porowy	porowy
Średnia głębokość ujęć (m)	12	80
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne (tys. m ³ /d):	225	26

Źródło: Kleczkowski red. 1990.

Ochrona ujęć wody

Celem ochrony ujęć wód tworzone są strefy ochronne czyli obszary w granicach których obowiązują ograniczenia w zakresie korzystania z nieruchomości gruntowych oraz wód, niezbędny

dla zapewnienia należytej jakości ujęcia. Strefy ochronne dzieli się na tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej. Na terenie ochrony bezpośredniej zabronione jest korzystanie z nieruchomości w celach nie związanych z eksploatacją ujęcia. Zasięg terenu ochrony pośredniej obejmuje obszar zasilania ujęcia. Na terenach tych mogą być wprowadzane następujące zakazy w zakresie wykonywania robót, powodujących zmniejszenie podatności pobieranej wody, tj.: wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, rolnicze wykorzystanie ścieków, stosowanie środków ochrony roślin, budowanie dróg oraz torów kolejowych, wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych, mycie pojazdów mechanicznych, urządzenie parkingów, obozowisk lub kąpielisk, lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt, magazynów produktów ropopochodnych, składowisk odpadów.

Jakość wód podziemnych

Zakres dopuszczalnych wartości wskaźników jakości wody określają następujące akty prawne:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896).
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2010 r., Nr 72, poz. 466).

Ocenę jakości wód podziemnych przeprowadza WIOŚ w Opolu. Monitoring wód podziemnych obejmuje punkty pomiarowe, monitorujące wszystkie główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP), użytkowe poziomy wodonośne, obszary zwiększonego drenażu oraz obszary szczególnie zagrożone przez przemysł. Uwzględnia warunki hydrogeologiczne w ujęciu regionalnym i lokalnym oraz występowanie potencjalnych ognisk zanieczyszczeń i zagrożeń wód podziemnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r., oceny jakości elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych oraz oceny stanu chemicznego i stanu ilościowego wód podziemnych dokonuje się dla każdego okresu, do którego stosuje się plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Zarówno badania jak i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych wykonuje państwowa służba hydrogeologiczna (art. 155a ust. 5 ustawy – Prawo wodne (Dz. U. z 2015r. poz. 469). Przy określaniu klasy jakości wód podziemnych (I – V) w punkcie pomiarowym dopuszcza się przekroczenie elementów fizykochemicznych, gdy jest ono spowodowane przez naturalne procesy, z zastrzeżeniem, że to przekroczenie nie dotyczy elementów fizykochemicznych oznaczonych w załączniku symbolem „H” (substancje niebezpieczne) i mieści się w granicach przyjętych dla kolejnej niższej klasy jakości wody. W przypadku większej liczby badań monitoringowych w ciągu roku do porównań przyjmuje się wartość średniej arytmetycznej stężeń badanych elementów fizykochemicznych uzyskanych z rocznych wyników badań monitoringowych w punkcie pomiarowym.

Klasy jakości wód podziemnych I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV, V oznaczają słaby stan chemiczny.

Na terenie Powiatu Namysłowskiego nie zlokalizowano punktów pomiarowych monitoringu operacyjnego wód podziemnych, zarówno w roku 2007 jak i 2008.

Ostatni monitoring wód podziemnych na terenie Powiatu Namysłowskiego był przeprowadzony w 2005 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny w miejscowości Wojciechów (Gmina Wilków). Charakterystykę punktu pomiarowego przedstawiono poniżej w tabeli:

Tabela 30. Charakterystyka punktu pomiarowego w miejscowości Wojciechów (Gmina Wilków)

Numer otworu	Miejscowość	JCWP	Rodzaj wód
647	Wojciechów	93	gruntowe

Źródło: Monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wód podziemnych w województwie opolskim w 2006 r., WIOŚ 2007

Ocena stanu sanitarnego PSSE wód w wodociągach:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Namysłowie w 2014 roku prowadził monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Powiatu Namysłowskiego w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. (Dz. U. Nr 61 poz. 417 ze zmian.). Podstawą oceny jakości wody dostarczanej odbiorcom były wyniki badań laboratoryjnych

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

przeprowadzone w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego: z punktów zlokalizowanych u producentów wody – na terenie ujęć wód podziemnych, z punktów stałych na sieci.

Tabela 31. Obszarowa ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenach gmin Powiatu Namysłowskiego w 2014 roku.

Nazwa wodociągu	Jednostka odpowiedzialna	Liczba zaopatrywanej ludności	Wielkość produkcji m ³ /dobę	Liczba zbadanych próbek	Przekrocze nie wartości dopuszczalnych	Jakość wody stan na 31.12.2014r.
Gmina Namysłów						
Namysłów	ZWiUK EKOWOD	30 549	3 162	25	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
Jakubowice	Namysłów		618			
Gmina Domaszowice						
Siemysłów	ZWiUK EKOWOD	4 470	115	14	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
Woskowice Górne	Namysłów		508			
Gmina Świerczów						
Świerczów	ZWiUK EKOWOD	4 481	420	10	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
Siemysłów	Namysłów		115			
Gmina Wilków						
Jakubowice	ZWiUK EKOWOD	4 461	618	6	nie stwierdzono	przydatna do spożycia
Namysłów	Namysłów		3 162			
Gmina Pokój						
Siedlice	ZWiUK EKOWOD	5 646	453	8	nie stwierdzono	przydatna do spożycia

Źródło: Materiały opublikowane na stronie internetowej PSSE Namysłów 2014

Wykonana ocena obszarowa wykazała przydatność wody do spożycia w badanych wodociągach na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych

Wody opadowe spływając po zetknięciu z powierzchnią ziemi, stanowią źródło zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Spływ substancji z obszarów zlewni obciążonych działalnością człowieka, stanowi zanieczyszczenia obszarowe (główne źródło - mineralne nawożenie gleby, chemiczne środki ochrony roślin, składowanie odpadów).

Istotnym elementem, wpływającym na zagrożenie jakości wód podziemnych jest nieprawidłowe prowadzenie hodowli (gnojówka, gnojowica, wody gnojowe, soki kiszonkowe zawierają znaczne ilości materii organicznej, która przy nieprawidłowym ujmowaniu może przedostawać się do potoków lub infiltrować do wód podziemnych).

Nadrzędnym celem ochrony wód podziemnych jest zahamowanie procesów ich zanieczyszczenia, jak również przywrócenie oraz zachowanie ich naturalnej jakości dla obecnych i przyszłych użytkowników, a także zachowanie naturalnych funkcji tych wód w ekosystemach.

Zagrożeniem dla wód może być:

- brak kompleksowej kanalizacji sanitarnej na terenie poszczególnych gmin, przepełnione szamba oraz wylewanie gnojowicy na pola,
- źle prowadzona gospodarka gnojowicą i gnojówką w gospodarstwach rolnych oraz niekontrolowane stosowanie nawozów sztucznych,
- "dzikie wysypiska".

Prowadzone są działania zmierzające do racjonalizacji zużycia wody, zarówno na cele produkcyjne jak i gospodarstw domowych, wymuszonej przez zastosowane instrumenty prawno - ekonomiczne (opłaty, kary i skuteczniejsze kontrole). Zwłaszcza urealnienie poziomu opłat zwiększyło zainteresowanie użytkowników wody stosowaniem oszczędniejszych rozwiązań technologicznych, a czasami po prostu zmniejszeniem jej marnotrawstwa. Racjonalizacji zużycia wody sprzyja również upowszechnienie pomiaru jej zużycia oraz wprowadzenie zamkniętych obiegów wody.

9.2.3. Gospodarka wodno – ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

W Powiecie Namysłowskim infrastruktura komunalna w obszarze gospodarki wodno-ściekowej z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie. Obecnie Powiat Namysłowski spośród wszystkich powiatów województwa opolskiego odznacza się średnim wskaźnikiem zwodociągowania (93,3 %), nieco niższym od wskaźnika zwodociągowania dla województwa opolskiego (94,6 %):

Tabela 32. Wskaźnik zwodociągowania powiatów województwa opolskiego w 2013 roku wg GUS.

Lp.	Powiat	Wskaźnik zwodociągowania [%]
1.	kędzierzyńsko – kozielski	97,5
2.	krapkowicki	97,5
3.	brzeski	96,4
4.	strzelecki	95,5
5.	m. Opole	95,4
6.	opolski	94,7
7.	kluczborski	94,6
8.	prudnicki	93,9
9.	namysłowski	93,3
10.	oleski	92,8
11.	głubczycki	92,7
12.	nyski	91,3
Województwo opolskie		94,6

Źródło: www.stat.gov.pl

Zwodociągowanie poszczególnych gmin Powiatu przedstawia tabela poniżej:

Tabela 33. Zwodociągowanie i skanalizowanie gmin w Powiecie Namysłowskim w 2013 roku wg GUS [%]:

	Domaszowice	Namysłów	Pokój	Świerczów	Wilków
zwodociągowanie	95,8	95,0	84,9	87,7	95,8
skanalizowanie	5,3	66,2	7,9	11,9	2,2

Źródło: www.stat.gov.pl

Stan ujmowanych wód podziemnych ocenia się jako dobry. Wody spełniają wymogi norm jakościowych.

Tabela 34. Sieć wodociągowa w Powiecie Namysłowskim w 2013 roku (wg GUS).

Wodociągi	jm.	Domaszowice	Namysłów	Pokój	Świerczów	Wilków
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	tys. m ³	97,4	942,6	103,6	90,4	134,2
Długość czynnej sieci rozdzielczej (bez przyłączy)	km	61,8	187,4	75,5	58,4	58,5
Połączenia do budynków	szt.	873	3 913	1 229	775	874

Źródło: www.stat.gov.pl

We wszystkich gminach Powiatu Namysłowskiego świadczeniem usług w zakresie dostarczania wody mieszkańcom jak i odprowadzaniem ścieków zajmuje się Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD” sp. z o.o. Ekowod jest odpowiedzialny za sprawne funkcjonowanie sieci wodociągowej i sanitarnej na terenie miasta i gminy Namysłów, Świerczowa, Wilkowa, Domaszowic i Pokoju. Zakład zobowiązany jest do okresowej modernizacji i rozbudowy systemów wodociągowych i kanalizacyjnych. W tym celu Zakład „Ekowod” opracował w porozumieniu

z miastem i gminą Namysłów, gminą Świerczów, Domaszowice, Wilków i Pokój „Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2015-2017”.

Spółka EKOWOD na terenie gminy Namysłów eksploatuje 10 studni głębinowych, które ujmują wodę podziemną. Proces jej uzdatniania odbywa się na dwóch Stacjach Uzdatniania Wody:

- a) Stacja Uzdatniania Wody „Jana Pawła II” - woda ujmowana jest w sposób naprzemienny z 7 studni głębinowych.
- b) Stacja Uzdatniania Wody „Objazda” - wspomaga pracę stacji uzdatniania wody „Jana Pawła II” i znajduje się w północnej części Namysłowa.
- c) Stacja Uzdatniania Wody „Głuszyna” - w obecnej chwili wyłączono z eksploatacji proces uzdatniania.

Miejscowości Głuszyna i Brzezinki zaopatrywane są w wodę z Automatycznej Stacji Uzdatniania Wody w Jakubowicach wodociągiem tranzytowym ze wsi Smogorzów. Stacja Uzdatniania Wody Głuszyna została przekształcona na Automatyczną Pompownię Wody, gdzie zainstalowano urządzenia do podwyższania ciśnienia wody w celu zaopatrzenia w wodę w/w miejscowości.

Na terenie gminy Wilków Spółka eksploatuje 3 studnie głębinowe położone przy Stacji Uzdatniania Wody w Jakubowicach, które zaopatrują w wodę pitną całą gminę Wilków oraz część gminy Namysłów.

Na terenie gminy Domaszowice woda ujmowana jest z 4 studni głębinowych i uzdatniania w dwóch Stacjach Uzdatniania Wody podziemnej:

- a) Stacja Uzdatniania Wody „Woskowice Górne” - ujmuje wodę podziemną z dwóch studni głębinowych. Z uwagi na dobre parametry wody surowej oraz korzystną lokalizację Stacji Uzdatniania Wody w Woskowicach Górnych nastąpiło wyłączenie z dalszej eksploatacji Stacji Uzdatniania Wody „Włochy”, oraz ujęć wody i części technologicznej na Stacji Uzdatniania Wody „Strzelce”.
- b) Stacja Uzdatniania Wody „Siemysłów” - woda surowa tłoczona ze studni głębinowych (2 szt.) jest poddawana procesowi uzdatniania i przesyłana do odbiorców we wsiach: Siemysłów, Sułoszów, Gręboszów i Starościan (gm. Świerczów).

Gmina Świerczów jest zaopatrywana w wodę pitną z jednej Stacji Uzdatniania Wody położonej w Świerczowie. Ujmowana woda jest wodą podziemną, przesyłana jest do rurociągów oraz pompowni wody położonej w Dąbrowie.

Gmina Pokój jest zaopatrywana w wodę pitną ze Stacji Uzdatniania Wody położonej w m. Siedlice.

Sieć wodociągowa

Spółka „EKOWOD” jest właścicielem sieci wodociągowej na terenie gminy Namysłów oraz gmin Wilków, Domaszowice, Świerczów oraz Pokój, dostarczając wodę pitną mieszkańcom tego obszaru.

Całkowita długość sieci wodociągowej, będąca własnością Spółki wynosi 443,98 km (2014)r., z czego:

- na terenie gminy Namysłów – 189,21 km;
- na terenie gminy Wilków – 57,9 km;
- na terenie gminy Świerczów – 63,57 km;
- na terenie gminy Domaszowice – 57,8 km;
- na terenie gminy Pokój – 75,5 km.

Sieć jest na bieżąco usprawniana i modernizowana w celu zmniejszenia awaryjności i obniżenia kosztów jej eksploatacji.

Odprowadzenie ścieków

Zanieczyszczenie wód odbywa się na wszystkich etapach jej obiegu w środowisku, a główne źródła zanieczyszczenia wód stanowią:

- ścieki komunalne i przemysłowe odprowadzane z miast i wsi;
- spływy powierzchniowe z terenów rolniczych;
- spływy z terenów przemysłowych oraz składowisk odpadów;
- zrzuty niezorganizowane ze źródeł lokalnych (z terenów nie posiadających kanalizacji);
- zanieczyszczenia atmosferyczne.

Ścieki z terenu miast obejmują użytą wodę na cele bytowo – gospodarcze, z wzrastającą ilością substancji chemicznych typu: fosforany pochodzące ze zużytych środków do mycia i prania.

Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i gruntowych są również opady atmosferyczne, które spłukują zanieczyszczenia zalegające na dachach, ulicach i placach.

Natomiast skład ścieków przemysłowych jest bardziej zróżnicowany i zależy od procesu technologicznego, w których ścieki powstają i stosowanych w procesie surowców. Składnikami ścieków przemysłowych są najczęściej: siarczki, siarczany, azotany, kwasy i oleje kwasów, siarkowodór, dwusiarczek węgla, fenole, związki amonowe, oleje, metale ciężkie, cyjanki, chlorki, chlor, podchloryny, rozpuszczalniki organiczne, azotyny u fluorki.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych są spływy ścieków z obszarów rolniczych, z których opady atmosferyczne spłukują dużą część nawozów sztucznych oraz chemicznych środków ochrony roślin. Związki azotu i fosforu ze spływów powierzchniowych powodują postępowanie procesu eutrofizacji wód, zwłaszcza jezior o małym odpływie wody. Zanieczyszczenie wód ze spływów obszarowych wynika głównie z niewłaściwie prowadzonej gospodarki rolnej, nieprawidłowości w stosowaniu nawozów sztucznych i pestycydów.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych uzależnione jest również od lokalizacji na danym terenie składowisk odpadów, tym bardziej jeżeli nie posiadają stosownych zabezpieczeń izolujących odpady od środowiska gleb. Instalacja systemów izolujących na składowiskach jest niezbędna w celu uniemożliwienia przesiąkania zanieczyszczeń do wód podziemnych i wymywania substancji przez opady oraz przenoszenia skażeń po powierzchni ziemi do wód powierzchniowych.

Zasadniczym zagrożeniem dla wód są liczne, punktowe, rozrzucone przestrzennie źródła zanieczyszczeń, szczególnie na terenach wiejskich osiedli o luźnej strukturze jednostki osadniczej, które wyposażone są w wodociągi, a nie posiadają systemów kanalizacji. Tego typu zabudowa utrudnia budowę systemu kanalizacji. Rozwiązania tego typu skutkują w wielopunktowym skażeniu wodonośnej warstwy gruntu i wody gruntowej. Newralgicznym źródłem zanieczyszczenia hydrosfery są również punkty dystrybucji paliw płynnych. Poprzez rurociągi, magazyny i stacje paliw dochodzić może do powolnego i systematycznego przenikania związków ropopochodnych do gruntu i wód gruntowych.

Stan istniejący

Na terenie Powiatu długość sieci kanalizacyjnej w 2013 roku wynosiła 97,5 km (wg GUS). Oczyszczalnie ścieków w Powiecie Namysłowskim obsługują 42,3 % ludności Powiatu ogółem. Jest to jeden z najniższych wskaźników wśród powiatów województwa opolskiego. Na terenach wiejskich w przypadku braku zorganizowanego systemu odprowadzania ścieków sanitarnych, ścieki są zbierane w przydomowych zbiornikach wybieralnych tzw. „szambach” i wywożone lub oczyszczane w nielicznych jak dotąd przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Tabela 35. Wskaźnik skanalizowania powiatów województwa opolskiego w 2013 roku wg GUS.

Lp.	Powiat	Wskaźnik skanalizowania [%]
1.	m. Opole	88,1
2.	brzeski	75,5
3.	kędzierzyńsko – kozielski	71,2
4.	nyski	61,9
5.	opolski	60,3
6.	strzelecki	59,1
7.	krapkowicki	59,0
8.	kluczborski	57,5
9.	głubczycki	55,6
10.	prudnicki	51,8
11.	namysłowski	42,3
12.	oleski	42,3
Województwo opolskie		63,3

Źródło: www.stat.gov.pl

Łącznie w powiecie znajduje się kilkanaście oczyszczalni ścieków, które charakteryzuje stosunkowo wysoki stopień oczyszczania ścieków. Największymi oczyszczalniami są oczyszczalnie zlokalizowane w Namysłowie oraz Pokoju.

Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD” eksploatuje 93,09 km sieci kanalizacyjnej w Namysłowie (miasto skanalizowane jest w 99 %) oraz wsiach: Kamienna, Józefków, Michalice, Rychnów, Łączany, Ziemielowice, Jastrzębie, Smarchowice Małe, Smarchowice Wielkie, Nowe Smarchowice, Objazda, Kowalowice, Wilków, Krzyków, Idzikowice, Jakubowice, Gręboszów, Świerczów, Biestrzykowice oraz Pokój.

Całkowita długość sieci kanalizacji sanitarnej, eksploatowanej przez Spółkę wynosi 126,13 km (2014r.) z czego:

- na terenie gminy Namysłów – 93,09 km;
- na terenie gminy Wilków – 9,44 km;
- na terenie gminy Świerczów – 13,3 km;
- na terenie gminy Domaszowice – 6,0 km;
- na terenie gminy Pokój – 4,3 km.

Do zadań „EKOWOD” należy również eksploatacja kanałów odprowadzających wody opadowe z terenów mieszkalnych w celu wyeliminowania podtopień budynków.

Oczyszczalnia Ścieków Namysłów

Spółka jest również odpowiedzialna za funkcjonowanie mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków, która została gruntownie zmodernizowana pod koniec 1995 roku o przepustowości 8 500 m³/d. Ścieki doprowadzane są do oczyszczalni poprzez system kanałów grawitacyjnych, przepompowni sieciowych i kanałów tłocznych. W okresach deszczowych do oczyszczalni dopływają również wody deszczowe z sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej.

Tabela 36. Miejscowości obsługiwane przez Oczyszczalnię Ścieków Namysłów:

Miejscowości	Liczba mieszkańców
- miasto Namysłów	ok. 16 tys. mieszkańców
- miejscowości gminy Namysłów: Kamienna, Michalice, Józefków, Smarchowice Małe, Jastrzębie, Rychnów, Łączany, Ziemielowice, Smarchowice Wielkie, Nowe Smarchowice, Objazda, Kowalowice	ok. 3 649 mieszkańców
- miejscowości gminy Domaszowice: Gręboszów	ok. 329 mieszkańców
- miejscowości gminy Świerczów: Świerczów Biestrzykowice	ok. 512 mieszkańców) ok. 471 mieszkańców),
- miejscowości gminy Wilków: Krzyków, Wilków Jakubowice Idzikowice	ok. 297 mieszkańców ok. 1 061 mieszkańców ok. 259 mieszkańców ok. 817 mieszkańców
- Browar „Namysłów”	od 550 – 650 m ³ /d ścieków surowych (średnio ok. 631 m ³ /d),
- Wytwórnę Lodów Nestle Ice Cream Polska S.A.	od 100 do 200 m ³ /d (średnio ok. 160 m ³ /d).

Oczyszczalnia Ścieków Pokój

Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych odpowiedzialny jest również za eksploatację Oczyszczalni Ścieków w Pokoju. Ścieki surowe z miejscowości Pokój doprowadzane są do oczyszczalni systemem kanalizacji grawitacyjnej. Ścieki oczyszczone kierowane są do rowu melioracyjnego łączące się na odcinku LR-2-4-km 2+90 z rzeką Smolnicą. Oczyszczalnia

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

obsługuje miejscowości Pokój i Żelazna, rzeczywiste obciążenie RLM wynosi 336 (przy zakładanym obciążeniu projektowym 1666).

Zauważyć należy, iż wiele miejscowości w Powiecie nie posiada kanalizacji, a głównym sposobem odprowadzenia ścieków są przydomowe szamba. Można również zaryzykować stwierdzenie, iż część ścieków z terenu Powiatu odprowadzana jest bezpośrednio do cieków wpływając negatywnie na stan ich czystości.

Nieszczelne szamba oraz „dzikie” wyloty kanalizacji oraz w pełni nie oczyszczone ścieki stanowią znaczne zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Ścieki socjalno-bytowe wprowadzają głównie zanieczyszczenia wyrażone jako BZT₅, ChZT, azot amonowy i fosforany.

Dane charakteryzujące gospodarkę ściekową w Powiecie Namysłowskim przedstawia tabela (na podstawie GUS 2013):

Tabela 37. Sieć kanalizacyjna w gminach Powiatu Namysłowskiego w 2013 roku.

Lp.	Kanalizacja	jm.	Domaszowice	Namysłów	Pokój	Świerczów	Wilków
1.	Ścieki komunalne odprowadzone razem	tys. m ³	12,0	943,0	23,0	15,0	6,0
2.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej ogółem	km	6,0	80,0	4,3	2,3	4,9
3.	Połączenia do budynków	szt.	60	2 183	134	106	31

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela 38. Dane odnośnie gospodarki ściekowej w Powiecie Namysłowskim.

	jm.	2010	2011	2012	2013
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu:					
BZT ₅	kg/rok	15 109	14 051	9 818	9 580
ChZT	kg/rok	86 405	99 532	80 237	60 297
Zawiesina ogólna	kg/rok	31 649	30 628	21 855	7 297
Azot ogólny	kg/rok	9 388	11 848	9 508	10 183
Fosfor ogólny	kg/rok	701	841	1 157	789
Osady wytworzone w ciągu roku	Mg	334	316	617	702

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela 39. Oczyszczalnie ścieków na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Gmina	Użytkownik	Bezpośredni odbiornik	Obsługiwany teren	Przepustowość/średniodobowa ilość ścieków [m ³ /d]	Roczna ilość oczyszcz. ścieków [tys. m ³]	Rodzaj oczyszczalni
Domaszowice	EKOWOD Sp. z o.o.	Rów R-S	Stacja uzdatniania wody		1,0	M
		ziemia	Stacja uzdatniania wody		5,9	M
	Spółdzielnia Mieszkaniowa Właścicieli	Oziombel	Osiedle 40 lecia w Domaszowicach, przedszkole	64/20,1	7,1	MB
Namysłów	EKOWOD Sp. z o.o. Zakład Wodociągów i Usług komunalnych	Młynówka Widawy	Namysłów, Józefków, Michalice, Kamienna, Łączany, Jastrzębie, Smarchowice Małe, Rychnów, Ziemiłowice, Gręboszów,	8 500/4 597	1 678	MBB

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

		Krzyków				
		rów	Stacja uzdatniania wody	-	17,4	M
	PRH Kłos Sp. z o.o.	ziemia	Stacja uzdatniania wody	-	0,1	M
	Wspólnota Mieszkaniowa „Osiedle Wschód”	rów	Osiedle Woskowice Małe	27/7,8	2,8	MB
Pokój	EKOWOD Sp. z o.o.	Rów LR-24	Pokój, Żelazna	250/94	34	MB
		Rów SR-11-3	Stacja uzdatniania wody	-	10,9	M
	Gospodarstwo Rolne Fałkopol	ziemia	Sieć lokalna	5/0,7	0,2	B
		rów	Stacja uzdatniania wody	-	8,7	M
Świerczów	EKOWOD Sp. z o.o.	Rów F-3	Stacja uzdatniania wody	-	1,0	M
Wilków	EKOWOD Sp. z o.o.	rów	Stacja uzdatniania wody	-	6,9	M
	Spółdzielnia Mieszkaniowa Właścicieli w Idzikowicach	Młynówka Pawłowicka	osiedle Idzikowice	200/31,8	11,6	MB

Źródło: Charakterystyka punktowych źródeł zrzutów ścieków komunalnych i przemysłowych w województwie opolskim w 2013 roku.

Kanalizacja deszczowa

Oprócz ścieków wytwarzanych przez bytowanie ludzi na terenach miejscowości powstają ścieki opadowe. Ten rodzaj ścieków związany jest z występowaniem zwartej zabudowy z małą ilością odsłoniętej gleby. Konieczne jest zatem zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb miejscowości. Zanieczyszczenia wód ujmowanych do kanalizacji opadowej może mieć różne przyczyny:

- zanieczyszczenie obejść wiejskich odchodami zwierzęcymi, resztkami pasz itp.
- zanieczyszczenie ulic substancjami ropopochodnymi,
- śmieci wyrzucone poza kubły, sterty śmieci usytuowanych na terenach do tego nie przygotowanych,
- zanieczyszczenie dróg i ulic wynikające z ruchu samochodów i pieszych.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych:

Uwzględniając wymagania zawarte w dyrektywie 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych ustawa Prawo wodne nałożyła na aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2 000 (RLM) obowiązek wyposażenia ich w sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych zakończone oczyszczalniami ścieków. Ramy czasowe dla realizacji tego obowiązku określone zostały w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W celu realizacji ww. Programu na terenie Powiatu Namysłowskiego utworzono następujące aglomeracje:

Agglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego

PLOP008 – Namysłów,
PLOP049N – Pokój.

Według opracowanego „Sprawozdania z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2013 dla województwa opolskiego w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych w dziedzinie gospodarki wodno – ściekowej ujętych w AKPOŚK” stan realizacji zadań (w zakresie tylko parametru „% mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego”) przedstawia tabela poniżej:

Tabela 40. Wykonanie KPOSK w aglomeracjach na terenie Powiatu Namysłowskiego (2013).

Numer aglomeracji	Nazwa aglomeracji	Gmina wiodąca	Gminy w aglomeracji	Udział (%) mieszkańców korzystających z systemu kanalizacyjnego		
				Plan wg KPOSK 2010 (plan na dzień 31.12.2015r.)	Realizacja na dzień 31.12.2013r.	Przewidywane skanalizowanie w 2015r.
Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego						
PLOP008	Namysłów	Namysłów	Namysłów, Domaszowice, Świerczów, Wilków	100,00	94,0	100,00
PLOP049N	Pokój	Pokój	Pokój	100,00	27,0	b.d.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2013 dla województwa opolskiego w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych w dziedzinie gospodarki wodno – ściekowej ujętych w AKPOSK 2009

Do końca zaplanowanego okresu (31.12.2015r.) pozostało jeszcze 1,5 roku realizacji zaplanowanych zadań, na koniec roku 2013 aglomeracje z terenu Powiatu Namysłowskiego nie osiągnęły jeszcze zaplanowanych udziałów mieszkańców objętych systemem kanalizacji.

9.2.4. Cel średniookresowy do 2022 r.

Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Długofalowym celem polityki ekologicznej Polski w zakresie gospodarki wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód. Oznacza to, że wody powierzchniowe powinny pozostawać w stanie ukształtowanym przez naturę i jednocześnie, na wyznaczonych odcinkach lub akwenach, być przydatne do:

- wykorzystania w zbiorowym zaopatrzeniu w wodę do picia,
- celów kąpielowych,
- bytowania ryb, spełniając także odpowiednie wymagania na obszarach chronionych.

Określenie maksymalnego i dobrego potencjału ekologicznego dla wód powierzchniowych w Polsce napotyka na trudności metodyczne jak również związane z brakiem odpowiednich baz danych. Brak katastru wodnego, rozproszenie informacji i uwarunkowania prawne z tym związane nie sprzyjają gromadzeniu danych niezbędnych do określenia potencjału ekologicznego. Dodatkowo nakładają się na to uwarunkowania związane z odmiennym w stosunku do wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej zakresem badań jakości wód, w których marginesowo traktowane były badania hydrobiologiczne. W ostatnich dwóch latach nastąpiły zmiany monitoringu jakości wód a zakres badawczy wskaźników zanieczyszczeń został dostosowany do wymagań prawnych Unii Europejskiej (rozporządzenia Ministra Środowiska).

W Polsce dopiero obecnie określany jest stan wód płynących w realizowanym przez IMGW, PIG, IOŚ zadaniu „Opracowanie analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb opracowania programów działań i planów gospodarowania wodami”. Natomiast do tej pory nie określano jeszcze maksymalnego i dobrego potencjału ekologicznego.

Potencjał uznaje się za dobry, jeżeli zachodzą niewielkie zmiany wartości biologicznych elementów w stosunku do wartości tych elementów określonych dla maksymalnego potencjału.

Głównym celem Ramowej Dyrektywy Wodnej jest osiągnięcie do roku 2015 dobrego stanu ekologicznego i chemicznego w wodach powierzchniowych i dobrego stanu chemicznego i ilościowego w wodach podziemnych, chyba że ze względu na ważne aspekty ekonomiczne lub społeczne jest to niemożliwe. W przypadku wód powierzchniowych wyznaczonych jako silnie zmienione lub sztuczne części wód celem jest osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

W opracowaniu „Ocena potrzeb i priorytetów udrożnienia ciągłości morfologicznej rzek w kontekście osiągnięcia dobrego stanu i potencjału części wód w Polsce” (KZGW-Biprowodmel, Poznań 2010), przygotowanym na zlecenie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej zamieszczono między innymi wykaz rzek, w których utrzymanie ciągłości morfologicznej ma szczególne znaczenie dla uzyskania dobrego stanu/potencjału ekologicznego części wód. Celem dokumentu jest m.in. jest rozpowszechnienie informacji, wspomagającej proces decyzyjny dotyczący warunków realizacji i eksploatacji infrastruktury technicznej na ciekach w zakresie potrzeb i priorytetów ograniczania oraz likwidacji istniejących miejsc braku ciągłości morfologicznej dla osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód.

Przykładowe środki, których wdrożenie może być konieczne żeby poprawić stan/potencjał ekologiczny w zakresie elementów hydromorfologicznych może być:

- udrożnienie koryta cieku pod kątem przywrócenia ciągłości rzeki;
- zróżnicowanie koryta w planie, w przekroju poprzecznym i podłużnym (np. zmienne nachylenie skarp, układ bystrze-płoso, odtworzenie zakoli, meandrów, tworzenie zatoczek);
- odtworzenie zróżnicowania struktury nadbrzeżnej;
- odtworzenie, nawet fragmentaryczne właściwego dla danego typu rzeki substratu dna, tak aby umożliwić powstanie odpowiednich warunków siedliskowych dla organizmów wodnych, np. tarliska dla ryb;
- odtworzenie elementów habitatowych; tam, gdzie to możliwe ukształtowanie siedlisk ziemnowodnych w dolinie rzecznej;
- utrzymanie bądź ukształtowanie mozaikowej struktury siedlisk w dolinie rzecznej.

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Budowa i rozbudowa sieci wodociągowych i ujęć wody	Gminy Powiatu Namysłowskiego
Budowa bądź modernizacja stacji uzdatniania wody i sieci wodociągowych w celu osiągnięcia wymagań Dyrektywy 98/83/EC	Gminy Powiatu Namysłowskiego
Kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków komunalnych, wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, w ramach wyznaczonych aglomeracji	Gminy Powiatu Namysłowskiego, sejmik wojewódzki
Przeprowadzenie analizy granic i obszarów aglomeracji wskazanych w KPOŚK i w dokonanie zmian w razie konieczności	Gminy Powiatu Namysłowskiego
Obniżenie ładunków zanieczyszczeń (w szczególności w zakresie substancji szczególnie niebezpiecznych dla środowiska wodnego) ze ścieków przemysłowych	Zakłady przemysłowe
Budowa podczyszczalni w zakładach przemysłowych	Zakłady przemysłowe
Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt	Właściciele gospodarstw rolnych
Badania i analizy związane z poprawą stanu czystości wód	RZGW, WIOŚ
Odbudowa rowów przydrożnych w pasach dróg powiatowych	Powiat Namysłowski
Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym	Gminy Powiatu Namysłowskiego, WIOŚ Opole, organizacje pozarządowe, ARiMR
Wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej	Gminy Powiatu Namysłowskiego

9.3. Gospodarka odpadami

Powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, a jego funkcje mają charakter uzupełniający w stosunku do gminy.

Gminy natomiast zobowiązane są do wypełniania zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikającymi m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i rozporządzeń wykonawczych.

Głównym celem wynikającym z „Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014” (KPGO 2014) oraz „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017” (PGOWO 2012-2017) jest stworzenie takiego systemu gospodarki odpadami, który będzie zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa.

9.3.1. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów komunalnych

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstałych w gospodarstwach domowych.

Biorąc pod uwagę skład, właściwości technologiczne oraz warunki i miejsca powstawania wyróżnia się następujące rodzaje odpadów komunalnych:

- odpady z gospodarstw domowych związane z bytowaniem ludzi w domach mieszkalnych (zabudowa wielorodzinna, domy jednorodzinne),
- odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności (np. handel i usługi, szkolnictwo i leczenie otwarte).

Odpady komunalne ulegające biodegradacji są to domowe odpady organiczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego ulegające biodegradacji oraz odpady pochodzące z pielęgnacji kwiatów domowych, balkonowych ulegające biodegradacji. Natomiast odpady ulegające biodegradacji to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.

Zgodnie z KPGO 2014 do odpadów ulegających biodegradacji zalicza się:

- papier i tekturę,
- odpady wielomateriałowe (40%),
- odpady kuchenne i ogrodowe,
- frakcja drobna < 10 mm (30%),
- odzież i tekstylia z materiałów naturalnych (50%),
- drewno (50%),
- odpady z terenów zielonych.

Poniżej przedstawiono szacunkowe ilości odpadów komunalnych, w tym również odpadów ulegających biodegradacji, wytworzonych na terenie powiatu namysłowskiego w 2014 r. Ilości te uwzględniają zarówno odpady, które zostały zebrane z obszaru powiatu oraz przekazane do unieszkodliwiania lub odzysku jak i te, które mieszkańcy zagospodarowali we własnym zakresie (legalnie - np. przydomowe kompostowniki lub nielegalnie - np. „dzikie” wysypiska).

Jednostkowe wskaźniki wytwarzania odpadów przyjęto wg opracowania pn.: „Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami” (Szpadt, 2010 r.), a więc zgodnie z KPGO 2014 i PGOWO 2012-2017.

Tabela 41. Ilość odpadów komunalnych, w tym ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie powiatu namysłowskiego w 2014 r.

Gmina	Liczba mieszkańców		Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów [Mg/M/rok]	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg]	Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji [Mg]
Domaszowice	W	3 672	0,2531	929,4	452,6
Namysłów	M	16 218	0,3736	6 059,0	3 483,9

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Gmina	Liczba mieszkańców		Przyjęty wskaźnik wytwarzania odpadów [Mg/M/rok]	Ilość wytworzonych odpadów komunalnych [Mg]	Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji [Mg]
	W				
	W	9 756	0,2531	2 469,2	1 202,5
Pokój	W	5 226	0,2531	1 322,7	644,2
Świerczów	W	3 503	0,2531	8 86,6	431,8
Wilków	W	4 597	0,2531	1 163,5	566,6
Razem - Powiat Namysłowski	M	16 218	0,3736	6 059,0	3 483,9
	W	26 754	0,2531	6 771,4	3 297,7
	Suma	42 972	0,2986	12 830,4	6 781,6

M - miasto, W - tereny wiejskie

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o dokument pn. „Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami” (Szpadt, 2010 r.) oraz KPGO 2014

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na terenie powiatu namysłowskiego w 2014 r., wyznaczona została na poziomie ok. **12 830,4 Mg**, z tego:

- **6 059,0 Mg** (ok. **47,2%**) w mieście,
- **6 771,4 Mg** (ok. **52,8%**) na terenach wiejskich.

Jednostkowe wskaźniki wytwarzania odpadów wyniosły: dla miasta - 0,3736 Mg/M/rok, dla terenów wiejskich - 0,2531 Mg/M/rok.

Ilość wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 2014 r. wyznaczona została na poziomie **6 781,6 Mg**, z tego:

- **3 483,9 Mg** na terenie miasta - na statystycznego mieszkańca terenów miejskich przypadło ok. **215 kg/M/rok** wytworzonych bioodpadów,
- **3 297,7 Mg** na terenach wiejskich - na statystycznego mieszkańca wsi przypadło ok. **123 kg/M/rok** wytworzonych bioodpadów.

9.3.2. Ilości odebranych/zebranych odpadów komunalnych oraz organizacja selektywnej zbiórki

Ogólne ilości odpadów komunalnych, odebranych/zebranych z terenu powiatu namysłowskiego w latach 2011-2014 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 42. Ilość odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu powiatu namysłowskiego w latach 2011-2014

Gmina	Rok	Masa zebranych odpadów komunalnych (ogółem) [Mg]	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie [Mg]	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów [%]
Domaszowice	2011	313,1	10,7	3,4
	2012	289,9	14,9	5,1
	2013	369,7	52,0	14,1
	2014	453,8	98,1	21,6
Namysłów	2011	6 047,8	807,5	13,4
	2012	6 842,3	929,8	13,6
	2013	7 890,4	949,3	12,0
	2014	7 516,7	1 019,5	13,6
Pokój	2011	1 075,8	93,1	8,7
	2012	772,9	115,0	14,9
	2013	606,7	136,5	22,5
	2014	835,1	143,8	17,2
Świerczów	2011	220,9	9,4	4,3
	2012	243,1	30,6	12,6

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Gmina	Rok	Masa zebranych odpadów komunalnych (ogółem) [Mg]	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie [Mg]	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów [%]
	2013	448,5	122,2	27,2
	2014	547,0	113,1	20,7
Wilków	2011	392,1	15,0	3,8
	2012	442,6	41,6	9,4
	2013	543,8	71,4	13,1
	2014	648,8	120,4	18,6
Razem - Powiat Namysłowski	2011	8 049,7	935,7	11,6
	2012	8 590,8	1 131,9	13,2
	2013	9 859,1	1 331,4	13,5
	2014	10 001,4	1 494,9	14,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pozyskanych z gmin

W poniższej tabeli przedstawiono sposoby prowadzenia selektywnych zbiórek odpadów na terenie poszczególnych gmin Powiatu Namysłowskiego.

Tabela 43. Zestawienie informacji na temat funkcjonujących systemów odbierania/zbierania odpadów komunalnych na terenie poszczególnych gmin powiatu namysłowskiego

Gmina	System zbiórki odpadów	Zbierane frakcje	Dodatkowe zbiórki	PSZOK
Domaszowice	- pojemnikowo/workowy	- papier i tektura, - tworzywa sztuczne, - szkło, - odpady zielone, - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	- odpady wielkogabarytowe, - ZSEiE, - zużyte baterie (w placówkach oświatowych)	brak - obecnie opracowywana jest dokumentacja techniczna obiektu, uzyskana decyzja środowiskowa, - ponadto Gmina Domaszowice ma zawarte porozumienie z Gminą Namysłów na korzystanie z PSZOK w Namysłowie
Namysłów	- pojemnikowo/workowy	- papier i tektura, - tworzywa sztuczne, - szkło, - odpady biodegradowalne, - odpady zielone, - odpady zmieszane niesegregowane	- odpady wielkogabarytowe - ZSEiE, - przeterminowane leki (zbiórka w 3 aptekach),	PSZOK „LAMUS” w Namysłowie ul. Grunwaldzka 46-100 Namysłów; nadzór nad Punktem prowadzi Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych EKOWOD Sp. z o.o. ul. Mariańska 2 46-100 Namysłów

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Gmina	System zbiórki odpadów	Zbierane frakcje	Dodatkowe zbiórki	PSZOK
Pokój	- pojemnikowo/ workowy	- papier i tektura, - tworzywa sztuczne, - szkło, - odpady biodegradowalne, - odpady zmieszane niesegregowane	- odpady wielkogabarytowe - ZSEiE, - odpady komunalne niebezpieczne, - przeterminowane leki (zbiórka w aptece), - zużyte świetlówki oraz baterie (zbiórka w budynku Urzędu Gminy)	PSZOK Zieleniec 14 46-034 Pokój
Świerczów	- pojemnikowo/ workowy	- papier i tektura, - tworzywa sztuczne, - szkło, - odpady zielone i biodegradowalne, - odpady zmieszane niesegregowane,	- odpady wielkogabarytowe, - ZSEiE, - odpady komunalne niebezpieczne, - zużyte baterie i akumulatory małogabarytowe (zbiórka w placówkach oświatowych)	brak - Gmina Świerczów ma zawarte porozumienie z Gminą Namysłów na korzystanie z PSZOK w Namysławie, - planowana budowa własnego PSZOK
Wilków	- pojemnikowo/ workowy	- papier i tektura, - tworzywa sztuczne, - szkło, - odpady biodegradowalne, - odpady zielone, - odpady zmieszane niesegregowane	- odpady wielkogabarytowe, - ZSEiE, - punkt apteczny - zużyte baterie (zbiórka w placówkach oświatowych) - agro folie, - zużyte opakowania po nawozach i środkach ochrony roślin	brak - Gmina Wilków ma zawarte porozumienie z Gminą Namysłów na korzystanie z PSZOK w Namysławie
<p><u>Objaśnienia:</u> - ZSEiE - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, - PSZOK - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych</p>				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji pozyskanych z gmin

9.3.3. System gospodarowania odpadami komunalnymi

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 ze zm.) - Gminy były zobowiązane do wprowadzenia od 1 lipca 2013 r. nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Obecnie mieszkańcy płacą Gminom tzw. podatek śmieciowy, natomiast Gminy gospodarują środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranych w drodze przetargu firm odpowiednią jakość usług.

W celu realizacji zapisów Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a tym samym wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi - rady gmin podjęły stosowne uchwały m.in.:

- w sprawie określenia metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty,
- w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właściciela nieruchomości,
- w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów,

- w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Podjęte uchwały stały się podstawą systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gmin Powiatu Namysłowskiego, który zaczął obowiązywać od 1 lipca 2013 r.

Na gminy oraz podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, nałożono obowiązek składania sprawozdań z realizacji wyznaczonych zadań.

Obowiązek ten, w szczególności odnosi się do osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu odpadów komunalnych oraz redukcji masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

Wspomniane sprawozdania składają:

- podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości - obowiązek złożenia sprawozdawania Gminie,
- podmioty prowadzące działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych - obowiązek złożenia sprawozdawania Gminie,
- burmistrz, wójt - obowiązek sprawozdawania marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi

W „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017” (PGOWO 2012-2017), podzielono województwo na 4 Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK). Wszystkie Gminy Powiatu Namysłowskiego zostały przyporządkowane do Regionu Północnego.

Tabela 44. Obszar Północnego RGOK

Gminy wchodzące w skład regionu	Liczba ludności w regionie
Byczyna, Kluczbork, Lasowice Wielkie, Wołczyn, Domaszowice, Namysłów, Pokój, Świerczów, Wilków , Dobrodzień, Gorzów Śląski, Olesno, Praszka, Radłów, Rudniki, Zębowice, Bierutów	ok. 185 tys.

Źródło: PGOWO 2012-2017

Na terenie wspomnianego RGOK funkcjonują instalacje mające status Regionalnych Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK). W poniższej tabeli przedstawiono wykaz instalacji RIPOK oraz instalacji zastępczych.

Tabela 45. Wykaz instalacji regionalnych oraz zastępczych na terenie Północnego RGOK

Rodzaj regionalnej instalacji	Funkcjonujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych	Instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu	
		do czasu uruchomienia lub uzyskania przez regionalne instalacje wystarczającej mocy przerobowej do przetwarzania odpadów komunalnych z regionu	w przypadku, gdy regionalna instalacja uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn
instalacja MBP	1. Instalacja MBP zlokalizowana na terenie Miejskiego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gotartowie	-	1. Instalacja MBP zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ziemiłowicach 2. Instalacja MBP zlokalizowana na terenie Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świerczu 3. Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami w Opolu
kompostownia do odzysku odpadów zielonych	1. Kompostownia zlokalizowana na terenie Miejskiego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gotartowie	-	1. Kompostownia zlokalizowana na terenie Miejskiego Składowiska Odpadów w Opolu (Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami w Opolu)
składowisko	1. Miejskie składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gotartowie 2. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ziemiłowicach	1. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świerczu 2. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kowalach 3. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Rudnikach 4. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Krzyżanowicach	1. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świerczu 2. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Kowalach 3. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Rudnikach 4. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Krzyżanowicach

Źródło: Uchwała Nr XXXVIII/442/2013 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wykonania „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017”

Od II półrocza 2013 r. obowiązuje przekazywanie do instalacji regionalnych - zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Instalacje funkcjonujące na terenie Północnego RGOK spełniają wymagania techniczne instalacji regionalnych lub zastępczych oraz mają wystarczające moce przerobowe do obsługi wyznaczonego w PGOWO 2012-2017 obszaru.

W celu osiągnięcia wymaganych przepisami poziomów odzysku surowców i energii, niezbędne było dostosowanie systemu zbierania i odbioru odpadów, do rozwiązań technologicznych przyjętych w RGOK - systemy funkcjonujące na terenie gmin Powiatu Namysłowskiego są dostosowane do powyższych zaleceń.

9.3.4. Rodzaje, źródła powstawania, ilość i jakość wytwarzanych odpadów innych niż komunalne

Odpady niebezpieczne

Podstawowym źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych jest działalność przemysłowa i usługowa. Odpady niebezpieczne powstają również m. in w służbie zdrowia.

Zestawienie ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 46. Ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne wytworzonych na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013 z podziałem na grupy odpadów

Grupa odpadów, kod grupy odpadów		Ilość wytworzonych odpadów [Mg]			
		2010	2011	2012	2013
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	143,000	106,120	176,000	176,000
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	06	0,823	0,898	0,727	4,051
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	07	0,000	0,000	0,000	0,030
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	08	72,440	79,190	85,689	88,918
Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	09	0,000	0,160	0,000	0,160
Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	11	43,625	53,920	55,975	60,335
Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	12	3,631	4,753	2,542	2,165
Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	13	31,335	11,377	225,019	165,306
Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	14	0,049	0,069	0,058	0,028
Odpady opakowań, sorbentów, tkanin, materiałów filtracyjnych i ochronnych, nie ujęte w innych grupach	15	147,386	168,583	168,253	171,491
Odpady różne, nie ujęte w innych grupach	16	28,174	25,560	8,185	24,528
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz drogowych	17	145,294	117,370	254,936	216,700
Odpady medyczne i weterynaryjne	18	24,524	27,142	29,488	27,385
Razem Powiat Namysłowski		640,280	595,143	1 006,872	937,098

Źródło: WSO (kwiecień 2015 r.)

W latach 2010-2014, na terenie powiatu namysłowskiego, największą ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne wytworzono w **2012 r. - 1 006,872 Mg**. Dominowały odpady należące do grupy:

- 17 - odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz drogowych - 254,936 Mg co stanowiło ok. 25,3% ogólnej ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych na terenie powiatu w 2012 r.,

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

- 13 - oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19) - 225,019 Mg - ok. 22,3%,
- 02 - odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności - 176,000 Mg - ok. 17,5%,
- 15 - odpady opakowań, sorbentów, tkanin, materiałów filtracyjnych i ochronnych, nie ujęte w innych grupach - 16,7%.

Natomiast w 2013 r. na terenie powiatu namysłowskiego wytworzono **937,098 Mg** odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne - największe ich ilości (analogicznie jak w 2012 r.) przypadły na grupy:

- 17 - 216,700 Mg - ok. 23,1%,
- 02 - 176,000 Mg - ok. 18,8%,
- 15 - 171,491 Mg - ok. 18,3%,
- 13 - 165,306 Mg - ok. 17,6%.

Odpady pozostałe (inne niż niebezpieczne i komunalne)

W wyniku prowadzenia działalności gospodarczej powstają znaczne ilości różnorodnych odpadów. Zestawienie ilości odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne wytworzonych w ramach działalności gospodarczej na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 47. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne wytworzonych na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013 z podziałem na grupy odpadów

Grupa odpadów, kod grupy odpadów		Ilość wytworzonych odpadów [Mg]			
		2010	2011	2012	2013
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	13 885,440	18 283,430	42 405,200	23 516,740
Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	03	1 402,575	1 872,920	1 805,170	3 545,970
Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	04	0,850	0,980	13,659	32,860
Pozostałości podestylacyjne i preakcyjne zawierające związki chlorowców	07	206,800	311,932	277,754	318,625
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	08	241,496	277,324	293,022	232,321
Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	09	0,000	0,001	0,000	0,000
Odpady z procesów termicznych	10	3 241,789	3 005,288	3 162,418	3 097,985
Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	11	7,400	9,800	1,480	0,000
Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	12	32,270	26,924	32,945	471,513
Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	15	1 236,067	1 844,951	1 948,025	2 067,786
Odpady nie ujęte w innych grupach	16	597,081	790,845	444,906	554,315

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17	800,182	760,694	95 040,141	356,757
Odpady medyczne i weterynaryjne	18	0,378	0,118	0,107	0,205
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	9 826,900	8 645,705	13 162,454	12 293,215
Razem Powiat Namysławski		31 479,227	35 830,911	158 587,281	46 488,290

Źródło: WSO (kwiecień 2015 r.)

W latach 2010-2013, na terenie powiatu namysławskiego, największą ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne w ramach działalności gospodarczej wytworzono w **2012 r. - 158 587,281 Mg**. Największe ich ilości przypadły na grupy:

- 17 - odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych) - 95 040,141 Mg, co stanowiło ok. 59,9% ogólnej ilości wytworzonych odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne na terenie powiatu w 2012 r.,
- 02 - odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności - 42 405,200 Mg - ok. 26,7%.

Natomiast w 2013 r. na terenie powiatu namysławskiego wytworzono **46 488,290 Mg** odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne - największe ich ilości przypadły na grupy:

- 02 - odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności - 23 516,740 Mg - ok. 50,6%,
- 19 - odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych - 12 293,215 Mg - ok. 26,4%.

9.3.5. Rodzaj i ilość odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku

Zestawienie ilości odpadów niebezpiecznych innych niż komunalne poddanych procesom odzysku na terenie powiatu namysławskiego w latach 2011-2013 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 48. Ilość odpadów niebezpiecznych poddanych procesom odzysku na terenie powiatu namysławskiego w latach 2010-2013

Grupa odpadów, kod grupy odpadów	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]				
	2010	2011	2012	2013	
ODZYSK W INSTALACJI					
Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	13	73,535	376,231	410,625	505,000
Odpady nie ujęte w innych grupach	16	620,751	696,494	379,994	493,260
Razem Powiat Namysławski		694,286	1 072,725	790,619	998,260

Źródło: WSO (kwiecień 2015 r.)

Na terenie powiatu namysławskiego nie ma instalacji, w których odpady niebezpieczne poddawane są procesom unieszkodliwiania.

9.3.6. Rodzaj i ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania i odzysku

Zestawienie ilości odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne, poddanych procesom odzysku lub unieszkodliwiania na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013 przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 49. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddanych procesom odzysku na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013

Grupa odpadów, kod grupy odpadów		Ilość wytworzonych odpadów [Mg]			
		2010	2011	2012	2013
ODZYSK W INSTALACJI					
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	765,500	2 012,000	31 674,660	88 577,090
Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	03	1,250	100,430	50,000	79,260
Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	04	66,500	28,400	0,000	14,385
Pozostałości podestylacyjne i poreakcyjne zawierające związki chlorowców	07	62,100	201,700	271,340	220,202
Odpady z procesów termicznych	10	10,100	200,000	0,000	0,000
Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach	15	964,076	718,375	701,610	880,300
Odpady nie ujęte w innych grupach	16	80,530	83,770	46,312	73,626
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17	140,780	299,360	141,310	483,091
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	2 716,760	1 838,590	5 542,110	6 819,610
Razem odzysk w instalacji		4 807,596	5 482,625	38 427,342	97 147,564
ODZYSK POZA INSTALACJĄ					
Odpady z procesów termicznych	10	155,900	60,600	43,000	29,400
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	0,000	0,000	11 451,260	6 241,300
Razem odzysk poza instalacją		155,900	60,600	11 494,260	6 270,700
PRZEKAZANE OSOBOM FIZYCZNYM W CELU WYKORZYSTANIA					
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	02	120,000	0,000	530,000	570,000

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	03	11,790	81,951	0,000	2,550
Odpady z procesów termicznych	10	1 676,400	1 506,500	1 673,900	1 612,300
Razem przekazane osobom fizycznym		1 808,190	1 588,451	2 203,900	2 184,850
Razem Powiat Namysłowski		6 771,686	7 131,676	52 125,502	105 603,114

Źródło: WSO (kwiecień 2015 r.)

Tabela 50. Ilość odpadów innych niż niebezpieczne i komunalne poddanych procesom unieszkodliwiania na terenie powiatu namysłowskiego w latach 2010-2013

Grupa odpadów, kod grupy odpadów	Ilość wytworzonych odpadów [Mg]				
	2010	2011	2012	2013	
UNIESZKODLIWIANIE W INSTALACJI					
Odpady z procesów termicznych	10	7,520	14,760	14,960	12,500
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	17	0,580	26,700	14,860	27,550
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	19	6 348,680	6 212,297	6 021,485	6 565,600
Razem Powiat Namysłowski		6 356,780	6 253,757	6 051,305	6 605,650

Źródło: WSO (kwiecień 2015 r.)

9.3.7. Istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Składowiska odpadów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz składowisk zlokalizowanych na terenie powiatu namysłowskiego.

Tabela 51. Zestawienie składowisk odpadów zlokalizowanych na terenie powiatu namysłowskiego - stan na maj 2015 r.

Lp.	Nazwa i adres składowiska	Pozwolenie zintegrowane / decyzja o zamknięciu	Data zaprzestania przyjmowania odpadów	Planowana data zakończenia rekultywacji	Data zakończenia rekultywacji
1.	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ziemielowicach (gm. Namysłów)	Pozwolenie zintegrowane wydane decyzją Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego DOŚ.IV.NK.7636-15/09 z dn. 10.06.2009 r.	-	-	-
2.	Składowisko odpadów komunalnych w Namysłowie przy ul. Oławskiej - nieczynne	brak	1992 r.	-	-
3.	Składowisko odpadów komunalnych w m. Fałkowice (gm. Pokój) - nieczynne	Decyzja o zamknięciu wydana przez Starostę Namysłowskiego OŚ.II-7649/36/08 z dn. 11.03.2009 r.	31.12.2007 r.	31.12.2012 r.	brak środków finansowych na przeprowadzenie rekultywacji

Źródło: Informacje z Urzędów Gmin

Instalacje do odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów

Wykaz instalacji do odzysku oraz innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów, znajdujących się na terenie powiatu namysłowskiego zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 52. Zestawienie informacji na temat instalacji do odzysku oraz innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów znajdujących się na terenie powiatu namysłowskiego

Lp.	Nazwa i adres właściciela instalacji	Nazwa i adres instalacji	Kod odpadu	Rodzaj procesu [R/D]
1.	METALOWIEC Sp. z o.o. ul. Fabryczna 2 46-100 Namysłów	Kotłownia zakładowa - piec C.O. rusztowy ul. Fabryczna 2 46-100 Namysłów	03 01 05	R1
2.	P.P.H. MUSLI KLEX Sp. z o.o. ul. Górna 19A 25-415 Kielce	Linia technologiczna do przerobu ziemniaków ul. Łączańska 24 46-100 Namysłów	02 03 01 02 03 80	R3
3.	MAZAK POLSKA Sp. z o.o. ul. Wichrowa 22 60-449 Poznań	Linia do recyklingu kabla: młynek - Gross Motronic typ M4001 ul. Puławskiego 4 46-100 Namysłów	10 10 06 10 10 08 17 04 11	R12
4.	BOLAND Sp. z o.o. ul. Oławska 21 46-100 Namysłów	Kotłownia zakładowa ul. Oławska 21 46-100 Namysłów	ex 03 01 05	R1
5.	Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych EKOWOD Sp. z o.o. ul. Mariańska 2 46-100 Namysłów	Stacja odzysku frakcji drobnej w Ziemielowicach - sito bębnowe ul. Mariańska 2 46-100 Namysłów	20 02 03 20 03 01 20 03 02 20 03 99	R12
6.	Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych EKOWOD Sp. z o.o. ul. Mariańska 2 46-100 Namysłów	Sortownia odpadów selektywnie zbieranych ul. Grunwaldzka 46-100 Namysłów	15 01 01 15 01 02 15 01 04 15 01 07 17 02 01 17 04 05 19 12 01 19 12 02 19 12 04 19 12 05 20 03 07	R12
7.	EKOTEX Marek Radwański Kowalowice, ul. Parkowa 4 46-100 Namysłów	Instalacja do produkcji brykietu Kowalowice, ul. Parkowa 4 46-100 Namysłów	02 01 03 02 01 07 03 01 01 03 01 05 03 01 99 03 03 01 03 03 07 03 03 08 03 03 99 04 02 22 04 02 99 15 01 01 15 01 03 17 02 01 19 12 01 19 12 07 20 01 01 20 01 38	R12 R14

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Lp.	Nazwa i adres właściciela instalacji	Nazwa i adres instalacji	Kod odpadu	Rodzaj procesu [R/D]
8.		Instalacja do produkcji granulatu PUR Kowalowice, ul. Parkowa 4 46-100 Namysłów	16 01 19 16 01 22 16 01 99	R5
			02 01 04 07 01 99 07 02 13 07 02 80 07 02 99 08 02 01 08 02 99 15 01 02 17 02 03 19 12 04 20 01 39	R12
9.		Instalacja do produkcji kotoniny Kowalowice, ul. Parkowa 4 46-100 Namysłów	04 02 09 04 02 10 04 02 21 04 02 80 04 02 22 15 01 09 15 02 03 19 12 08 20 01 10 20 01 11	R12
10.		Instalacja do produkcji granulatu w celu uzyskania pianki poliuretanowej Kowalowice, ul. Parkowa 4 46-100 Namysłów	16 01 19 16 01 22 16 01 99	R5
11.	NESTLE POLSKA S. A. ul. Szturmowa 2 02-678 Warszawa	Podczyszczalnia ścieków ul. Oleśnicka 17 46-100 Namysłów	02 03 04 02 05 01	D13

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Lp.	Nazwa i adres właściciela instalacji	Nazwa i adres instalacji	Kod odpadu	Rodzaj procesu [R/D]
12.	Polskie Biogazownie ENERGY-ZALESIE Sp. z o.o. ul. Walentego Roździeńskiego 188, 40-203 Katowice	Biogazownia w Zalesiu ul. Osiedlowa 4, Zalesie Gmina Domaszowice	02 01 03 02 01 06 02 01 99 02 02 03 02 02 04 02 03 01 02 03 03 02 03 04 02 03 05 02 03 80 02 03 81 02 03 82 02 03 99 02 04 03 02 04 99 02 05 01 02 05 02 02 05 80 02 05 99 02 06 01 02 06 03 02 06 80 02 06 99 02 07 01 02 07 04 02 07 05 02 07 80 02 07 99 16 03 06 16 03 80 19 08 09 19 12 12 20 01 08 20 01 25 20 02 01 20 03 02	R3
13.	EKOLOG-SERVICE Sp. z o.o. ul. Oleśnicka 15 46-100 Namysłów	Stacja demontażu ul. Oleśnicka 15 46-100 Namysłów	16 01 04*	R12
14.	Zakład Handlowo Usługowy SZAJAWA Irena Szewczyk Kamienna, ul. Kamienna 15A 46-100 Namysłów	stacja demontażu Kamienna, ul. Kamienna 15A 46-100 Namysłów	16 01 04*	R12
15.	Szczeńsiak Janusz Eko-Serwis ul. Parkowa 20 46-113 Wilków	Mechaniczna separacja oleju, ropopochodnych (z zaolejonej wody) - separator typu MAK: MAK-II-PE NG 1,5/0,15 ul. Parkowa 20 46-113 Wilków	13 05 07*	R15

Źródło: WSO (kwiecień 2015 r.)

9.3.8. Odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest należą do odpadów niebezpiecznych. Ze względu na budowę i strukturę tych wyrobów, stanowią one poważny problem dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Włókna respirabilne azbestu są wystarczająco drobne by przeniknąć głęboko do płuc, gdzie stanowią ryzyko poważnych chorób układu oddechowego. Włókna te powstają na skutek działania

mechanicznego (np. gdy płyty azbestowe są łamane lub poddane jakiegokolwiek obróbce mechanicznej lub ścieraniu).

W dniu 14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w którym jako główny cel wskazano konieczność usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu kraju do 2032 r.

W związku z realizacją krajowego programu usuwania wyrobów zawierających azbest, niezbędne było sporządzenie przez wszystkie gminy Powiatu Namysłowskiego inwentaryzacji tych wyrobów. W poniższej tabeli przedstawiono informacje dotyczące stanów ilościowych wyrobów azbestowych w poszczególnych gminach Powiatu.

Tabela 53. Ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych gminach Powiatu Namysłowskiego - stan na maj 2015 r.

Gmina	Ilość wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia [Mg]
Domaszowice	1 610,129
Namysłów	1 325,398
Pokój	291,215 *
Świerczów	505,863
Wilków	714,956
Razem Powiat Namysłowski	4 447,561
* - Gmina Pokój podała ilość wyrobów azbestowych w jednostkach powierzchni: 26 474,05 m ² ; zgodne z „Bazą wyrobów i odpadów zawierających azbest” prowadzoną przez Ministerstwo Gospodarki: 1 m ² waży 11 kg	

Źródło: <http://www.bazaazbestowa.gov.pl/> oraz informacje z gmin

9.3.9. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarki odpadami

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- selektywna zbiórka odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych na terenie poszczególnych gmin, nie pozwala w chwili obecnej ograniczyć w zadowalającym stopniu ich unieszkodliwiania poprzez składowanie,
- niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- deponowanie odpadów na tzw. „dzikich wysypiskach”.

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarki odpadami innymi niż komunalne:

- bariera kapitałowa przy wprowadzaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych (niewielkie wykorzystanie nowoczesnych technologii),
- niewystarczający monitoring gospodarki odpadami w odniesieniu do sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- niska świadomość ekologiczna wytwórców odpadów, szczególnie małych i średnich podmiotów gospodarczych,
- niewystarczająca znajomość zmieniających się przepisów prawnych wśród wytwórców i innych posiadaczy odpadów,
- brak w WSO pełnych danych z sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Zidentyfikowano następujące problemy w zakresie gospodarowania wyrobami zawierającymi azbest:

- niska świadomość ekologiczna społeczeństwa w przedmiotowym zakresie,
- nieznaną przepisów prawnych dotyczących obowiązków posiadaczy wyrobów azbestowych,

- wysokie koszty nowych pokryć dachowych.

9.3.10. Cele w gospodarce odpadami

Stworzenie systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i Polityką Ekologiczną Państwa
--

Celem dalekosiężnym jest stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym realizowane są zasady:

- zapobieganie powstawania odpadów,
- przygotowanie odpadów do ponownego użycia - recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie (inne niż składowanie).

Realizacja powyższego pozwoli na osiągnięcie następujących celów:

- ograniczenie składowania odpadów, w szczególności odpadów ulegających biodegradacji,
- ograniczenie zmian klimatu powodowanych przez gospodarkę odpadami,
- zastępowanie spalania paliw kopalnych odzyskiem energii z odpadów zawierających frakcje biodegradowalne, co przyczyni się do zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym kraju.

Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa cele główne to:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- zwiększenie udziału odzysku (w szczególności odzysku energii z odpadów), zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska;
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowisko odpadów;
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
- bieżąca aktualizacja danych o gospodarce odpadami w gminie.

Cele w gospodarce odpadami komunalnymi

W gospodarce odpadami komunalnymi przyjęto następujące cele określone w KPGO 2014:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100 % mieszkańców oraz zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
 - w 2013 r. więcej niż 50 %,
 - w 2020 r. więcej niż 35 %masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do końca 2014 r., do maks. 60 % wytworzonych odpadów,
- przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu na poziomie min. 50 %, przynajmniej takich odpadów jak papier, tworzywa sztuczne, szkło i metale pochodzące z gospodarstw domowych (oraz w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów pochodzących z gospodarstw domowych) do 2020 r.

Redukcja ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów

Uwzględniając wymagania określone w art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy przyjąć, że udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinien wynosić wagiowo:

- w 2020 r. - 35 %.

Wartością odniesienia dla ustalania udziału procentowego jest całkowita ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie powiatu namysłowskiego w 1995 r. - **3 948 Mg**.

Powyższą wartość oszacowano na podstawie przyjętych następujących wielkości:

- liczba ludności w/g GUS w 1995 r.: miasto - 16 914 osób, tereny wiejskie - 28 225 osób,
- jednostkowy wskaźnik wytwarzania odpadów biodegradowalnych dla 1995 r. w/g KPGO: dla miast - 155 kg/M/rok, dla terenów wiejskich - 47 kg/M/rok.

Ilość składowanych odpadów ulegających biodegradacji dla Powiatu Namysłowskiego nie powinna przekraczać:

- w 2020 r. - **1 382 Mg/rok.**

W celu osiągnięcia powyższych założeń proponuje się podjąć następujące działania:

- rozwój selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych,
- skierowanie do instalacji kompostowania odpadów ulegających biodegradacji pochodzących z selektywnej zbiórki, utrzymania terenów zielonych oraz ogrodów,
- rozwijanie metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji u źródła poprzez stosowanie przez mieszkańców przydomowych kompostowników.

Cele w gospodarce odpadami niebezpiecznymi

W gospodarce odpadami niebezpiecznymi przyjęto następujące cele krótko- i długookresowe:

- objęcie wszystkich mieszkańców systemem zbierania (odbioru) odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- uszczelnienie systemu zbierania odpadów niebezpiecznych ze szczególnym uwzględnieniem selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych z małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych
- sukcesywna minimalizacja ilości powstających odpadów niebezpiecznych,
- sukcesywne zwiększanie stopnia ilości odpadów poddawanych procesom odzysku bądź unieszkodliwienia,
- zwiększenie efektywności monitoringu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi,
- systematyczna edukacja w zakresie prawidłowych metod postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

Cele w gospodarce odpadami zawierającymi azbest

Cele krótko- i długookresowe:

- bieżąca aktualizacja danych dotyczących występowania wyrobów azbestowych na terenie poszczególnych gmin powiatu,
- sukcesywne osiąganie celów, które zostały określone w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, w tym usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 r.

Cele w gospodarce odpadami innymi niż niebezpieczne

W gospodarce odpadami innymi niż niebezpieczne przyjęto następujące cele krótko- i długookresowe:

- uszczelnienie systemu zbierania i zagospodarowania odpadów przemysłowych,
- uszczelnienie systemu importowanych odpadów,
- minimalizacja ilości powstających odpadów przemysłowych,
- zwiększanie stopnia ilości odpadów poddawanych procesom odzysku,
- zwiększenie efektywności monitoringu gospodarowania odpadami,
- prowadzenie ciągłych zadań informacyjno-edukacyjnych w zakresie prawidłowych metod postępowania z pozostałymi odpadami.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostka odpowiedzialna i współpracująca
Objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką odpadów oraz odbieraniem odpadów komunalnych	Gminy
Zwiększenie kontroli w zakresie wypełniania przez podmioty odbierające odpady - ustaleń dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gminy
Udział gmin w realizacji regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującego działania w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - zapobiegania powstawaniu odpadów, - selektywnego zbierania odpadów, - przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, - budowy regionalnych instalacji, - rekultywacji zamkniętych składowisk odpadów znajdujących się w obszarze RGOK 	Gminy w ramach regionu gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK)
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej z zakresu gospodarki odpadami	Starostwo Powiatowe, Gminy, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie poszczególnych gmin
Intensyfikacja działań na rzecz selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie gminy, ze szczególnym uwzględnieniem: <ul style="list-style-type: none"> - odpadów ulegających biodegradacji, - surowców wtórnych, - odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych (np. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i akumulatorów), - odpadów wielkogabarytowych 	Gminy, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie poszczególnych gmin
Zbiórka odpadów remontowo-budowlanych pochodzących z sektora komunalnego oraz innych tzw. odpadów problemowych (np. przeterminowanych leków, zużytych opon)	Gminy, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie poszczególnych gmin
Usuwanie i rekultywacja „dzikich” wysypisk odpadów	Gminy, właściciele nieruchomości
Aktualizacja danych dotyczących występowania wyrobów azbestowych na terenie poszczególnych gmin Powiatu	Gminy
Realizacja zapisów „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” oraz prowadzenie akcji informacyjnej o możliwości uzyskania pomocy finansowej na realizację prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest	Gminy
Dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest	Środki unijne, WFOŚiGW, Starostwo Powiatowe, Gminy
Sporządzenie półrocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości
Sporządzenie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Gminy
Kontrolowanie i kierowanie przez gminy całego strumienia odpadów do instalacji obecnie funkcjonujących lub planowanych w ramach Północnego RGOK, co umożliwi spełnienie dyrektyw unijnych w sprawie odzysku poszczególnych rodzajów odpadów	Gminy
Budowa Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Gminach: Domaszowice i Świerczów	Gmina Domaszowice, Gmina Świerczów
Wdrażanie innowacyjnych technologii (BAT) w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów	Przedsiębiorcy

Prowadzenie monitoringu eksploatacyjnego i poeksploatacyjnego składowisk odpadów, w tym monitoringu gruntowo-wodnego	Zarządcy składowisk
--	---------------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KPGO 2014 oraz PGOWO 2012-2017

9.4. Oddziaływanie hałasu

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* traktuje hałas jako zanieczyszczenie, wobec którego należy przyjmować takie same ogólne zasady postępowania, jak dla pozostałych zanieczyszczeń i związanych z nimi dziedzin ochrony środowiska.

Wartości dopuszczalne poziomów hałasu określają:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826) w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2012 r. poz. 1109). Wartości dopuszczalne poziomów hałasu wyrażone są za pomocą równoważonego poziomu hałasu i odnoszą się odrębnie dla dróg i linii kolejowych, odrębnie dla pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu, a także startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz linii elektroenergetycznych, ustalając wartości dla pory dziennej i nocnej,
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dn. 21 grudnia 2005 roku w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005 r. Nr 263, poz. 2202 z późn. zmianami),
- wspólnotowe regulacje prawne, w tym Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25.06.2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

Wyróżnia się trzy główne rodzaje hałasu, według źródła powstawania:

- hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych,
- hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego,
- hałas komunalny (osiedlowy i mieszkaniowy) występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy w Powiecie Namysłowskim stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Hałas przemysłowy stanowią tak źródła znajdujące się na otwartej przestrzeni (punktowe źródła hałasu np. wentylatory, czerpnie, sprężarki itp. usytuowane na zewnątrz budynków), jak i w budynkach (wtórne źródła hałasu - od pracy maszyn i urządzeń), emitowany do środowiska przez ściany, strop, okna i drzwi. Dodatkowe źródło hałasu stanowią ponadto prace dorywcze wykonywane poza budynkami produkcyjnymi jak np. ciecie, kucie, a także obsługa zakładów przez transport kołowy. Uciążliwość hałasu emitowana z tych obiektów zależy między innymi od ilości źródeł hałasu, czasu ich pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań WIOŚ. W przypadkach stwierdzenia nadmiernego poziomu hałasu nakładane są kary.

Hałas komunikacyjny

Klimat akustyczny na terenie Powiatu Namysłowskiego kształtuje w znacznej mierze ruch komunikacyjny,

• hałas komunikacyjny drogowy:

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach nie będących drogami kolejowymi. Jest to hałas typu liniowego. Układ drogowy stanowi o rozwoju danego regionu i powiązaniach z innymi ośrodkami. Przez teren powiatu przebiegają będące źródłami hałasu drogowego: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, łączące Powiat Namysłowski z innymi ośrodkami.

Na poziom hałasu drogowego mają wpływ przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

W 2010 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu przeprowadził badania hałasu drogowego na terenie Powiatu Namysłowskiego w mieście Namysłów. W 2010 roku obowiązywały nieaktualne obecnie kryteria dopuszczalności hałasu drogowego, określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120, poz. 826). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej.

W 2010 roku WIOŚ w Opolu w ww. punkcie pomiarowym wykonał pomiary krótkookresowych poziomów dźwięku L_{AeqD} i L_{AeqN} . W zarejestrowanym punkcie pomiarowym wykazano przekroczenia wartości normatywnych hałasu komunikacyjnego w środowisku.

Tabela 54. Lokalizacja i wyniki pomiarów poziomów hałasu krótkookresowego w Namysłowie w 2010 r.

Lp.	Lokalizacja punktu pomiarowego	Wartość średnia dla pory dnia L_{AeqD} *	Wartość średnia dla pory nocy L_{AeqN} **	Dopuszczalne poziomy hałasu [dB]	
		[dB]	[dB]	pora dnia	pora nocy
Poziomy krótkookresowe					
1.	Droga krajowa nr 39, ul. J. Pawła II, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.	69,4	63,6	55	50
2.	Droga krajowa nr 39, ul. Bohaterów Warszawy, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej.	66,6	56,8	60	50
3.	Droga gminna (w pobliżu drogi krajowej nr 39) ul. Reymonta, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego.	60,3	50,1	60	50

Źródło: Ocena wyników pomiarów monitoringowych hałasu drogowego za 2011 rok, WIOŚ Opole

Objaśnienia:

$L_{Aeq D}$

* – równoważny poziom hałasu dla pory dnia w decybelach [dB].

$L_{Aeq N}$

** – równoważny poziom hałasu dla pory nocy w decybelach [dB].

W 2010 roku pomiary na terenie Powiatu Namysłowskiego wykonywane były także przez firmę „Lemitor”. Pomiary przeprowadzono w oparciu o metodę bezpośrednią ciągłych pomiarów w ograniczonym czasie - 24h, określając równoważny poziom hałasu dla pory dnia oraz nocy. Metodę bezpośrednią ciągłych pomiarów w ograniczonym czasie wykorzystuje się w celu monitorowania zmienności emisji źródła hałasu, w tym przypadku trasy komunikacyjnej. Wartość równoważnego poziomu dźwięku wyznaczono w oparciu o wyniki ciągłej obserwacji zmian poziomu dźwięku, przy czym z pełnego okresu pomiaru ciągłego eliminuje się pomiary uzyskane

w odcinkach czasu, w których występowały zakłócenia lub warunki meteorologiczne nie spełniały wymagań, tj. wystąpiły opady atmosferyczne lub prędkość wiatru przekroczyła 5m/s.

Tabela 55. Wyniki okresowych pomiarów hałasu w wybranych punktach na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Nr drogi	Data wykonania pomiaru	Kilometraż odcinka pomiarowego	Oznaczenie punktu pomiarowego	Wartość równoważnego poziomu dźwięku zmierzona w [dB]		Wartości dopuszczalne	
				Pora dzienna	Pora nocna	Pora dzienna	Pora nocna
39	20/21.09.2010	81+600 – 84+200	PPH	67,1	62,0	55	50
			PDH	58,9	52,2		

Źródło: ZDW w Opolu

Analizując otrzymane wyniki stwierdza się, że w badanym punkcie dochodziło do przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu.

Wykonane w 2012 roku na zlecenie GDDKiA opracowanie pt. „Mapa akustyczna dróg krajowych na terenie województwa opolskiego - obszar powiatu namysłowskiego” przedstawia mapę akustyczną dla odcinków dróg krajowych na terenie Powiatu Namysłowskiego. Scharakteryzowano źródła hałasu wyznaczając: natężenia ruchu i prędkości pojazdów, rodzaj ruchu, rodzaj i stan nawierzchni oraz profil jezdni, dla poszczególnych odcinków dróg krajowych objętych analizą, tj. z natężeniem ruchu przekraczającym 3 miliony pojazdów rocznie, tj. dla SDR (średni dobowy ruch) powyżej 8 219 pojazdów. Na terenie Powiatu Namysłowskiego opracowanie dotyczyło drogi krajowej nr 39 od km 81,6 do km 84,2 drogi (długość odcinka 2,6 km, nazwa odcinka: Namysłów - Kamienna). Powierzchnia obszaru analizy wynosiła 4,16 km². Na analizowanym odcinku drogi, wykonano pomiary w jednym przekroju pomiarowym. Każdy przekrój pomiarowy zawierał dwa punkty: referencyjny (PPH) - zlokalizowany 10 m od krawędzi jezdni oraz dodatkowy (PDH) - zlokalizowany 20 m od krawędzi jezdni, zgodnie z metodyką pomiarów GDDKiA.

Uwarunkowania lokalizacyjne na badanych terenach, w szczególności bliskość zabudowań utrudnia wykonanie ekranów akustycznych czy też izolacyjnych pasów zieleni. Możliwość zastosowania oraz określenie skuteczności przedmiotowych zabezpieczeń na analizowanych terenach jest obecnie trudna do określenia i wymaga zlecenia precyzyjnych pomiarów, obliczeń i analiz jak również przeprowadzenia konsultacji społecznych.

Istotny wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego ma nawierzchnia drogi. Dlatego też w celu ograniczenia emisji hałasu sugeruje się przy realizacji przyszłych inwestycji zastępowanie tradycyjnej nawierzchni – nawierzchnią „cicha” – która ze względu na swoją elastyczność generuje mniejszy hałas toczenia, powstały przy oddziaływaniu opon samochodów z powierzchnią drogi.

Drogi krajowe to drogi po których odbywa się ruch o znacznym natężeniu oraz udziale pojazdów ciężkich, jednak ze względu na znaczenie tychże dróg w układzie komunikacyjnym województwa, wprowadzenie na nich ograniczeń ruchu w tym ograniczeń dla ruchu pojazdów ciężkich jest trudne do przeprowadzenia. Dlatego jedyną możliwą do wprowadzenia metodą zapewniającą ograniczenie hałasu jest spowolnienie i upłynnienie strumienia ruchu na odcinku zabudowanym poprzez wykonanie wysp spowalniających na wjeździe i wyjeździe z terenów zabudowanych. Ich zastosowanie na ww. terenach powinno być rozważane w ramach planowanych przez GDDKiA inwestycji. W ww opracowaniu obliczono także:

- powierzchnię obszarów Powiatu Namysłowskiego eksponowanych na oddziaływanie ponadnormatywnego hałasu, w odniesieniu do wskaźnika L_{DWN}, w zależności od wielkości przekroczenia wartości dopuszczalnej:

<5 dB	– 0,129 km ² ,
5-10 dB	– 0,083 km ² ,
10-15 dB	– 0,042 km ² ,
15-20 dB	– 0,015 km ² ,
>20 dB	– 0,001 km ² .

- powierzchnię obszarów Powiatu Namysłowskiego ekspozycyjnych na oddziaływanie ponadnormatywnego hałasu, w odniesieniu do wskaźnika L_N , w zależności od wielkości przekroczenia wartości dopuszczalnej:

<5 dB	– 0,107 km ² ,
5-10 dB	– 0,059 km ² ,
10-15 dB	– 0,047 km ² ,
15-20 dB	– 0,017 km ² ,
>20 dB	– 0,000 km ² .

Przeprowadzone w ww. opracowaniu analizy pokazały, że w latach 2005-2010 natężenie ruchu pojazdów na sieci dróg krajowych (średnia dla całej sieci dróg krajowych w Polsce) zwiększyło się o 22 %, przy czym na drogach międzynarodowych – 21 %, a na pozostałych drogach krajowych – 23 %. W przypadku dróg na terenie województwa opolskiego współczynnik wzrostu SDR na drogach międzynarodowych wyniósł 1,49, natomiast na pozostałych drogach krajowych – 1.22.

Ogółem wskaźnik wzrostu dla województwa opolskiego wynosi 1,3 i jest jednym z największych dla wszystkich województw.

Porównanie średnich zasięgów hałasu wyznaczonych w poprzedniej (2007 r.) i obecnej (2011 r.) edycji mapy akustycznej, wskazuje na wzrost zasięgu hałasu dla analizowanych odcinków dróg. Średni wzrost zasięgu hałasu wynosi ok. 30 % - dla wskaźnika L_{DWN} oraz ok. 35 % - dla wskaźnika L_N i jest spowodowany m.in. wzrostem natężenia ruchu pojazdów, co odpowiada wzrostowi poziomu hałasu samochodowego o ok. 1,1 dB (zasięg hałasu to odległość od drogi, w której poziom dźwięku jest równy wartości dopuszczalnej).

Staraniem Marszałka województwa opolskiego opracowany został „Program Ochrony Środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonych wzdłuż dróg krajowych z terenu województwa opolskiego na lata 2008-2013”, uchwalony uchwałą nr XLVII/495/2010 z dn. 27.07.2010r.

Zakres Programu obejmuje analizę obszarów stanowiących otoczenie odcinków dróg, na których przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu wyrażone wskaźnikami L_{DWN} oraz L_N . Celem Programu jest określenie priorytetów działań oraz wskazanie niezbędnych zadań dla ograniczenia poziomu hałasu do wartości dopuszczalnych. W programie przedstawiono zestaw zaleceń o charakterze rozwiązań technicznych, jak i wskazano kierunki innych działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie wyznaczonego celu w największym stopniu.

Program ochrony środowiska przed hałasem jest w województwie opolskim opracowywany po raz pierwszy i obejmuje swym zakresem tereny położone w sąsiedztwie najbardziej obciążonych ruchem samochodowym odcinków autostrady i dróg krajowych zlokalizowanych w województwie opolskim – nie obejmuje dróg w obrębie Powiatu Namysłowskiego.

Hałas komunikacyjny kolejowy

Pod pojęciem hałasu kolejowego rozumie się hałas powstający w wyniku eksploatacji linii kolejowych. Ze względu na reorganizację kolejnictwa liczba pociągów jest ograniczana z roku na rok, z tego też powodu oddziaływanie hałasu pochodzącego z transportu kolejowego również ulega sukcesywnemu zmniejszeniu. Na terenie Powiatu Namysłowskiego nie dokonywano pomiarów hałasu komunikacyjnego kolejowego.

Przedstawione powyżej wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego (drogowego i kolejowego) zawarte w opracowaniach funkcjonowały w czasie obowiązywania rozporządzenia MŚ z dnia 14 czerwca 2007r. (Dz. U. Nr 120, poz. 826), określającego wartości dopuszczalne poziomów hałasu wyrażone za pomocą równoważonego poziomu hałasu i odnoszące się odrębnie dla dróg i linii kolejowych, odrębnie dla pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu, ustalając wartości dla pory dziennej i nocnej. Nowe rozporządzenie MŚ z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.2012.1109) – zmieniło (podwyższyło) obowiązujące wartości dopuszczalne poziomów hałasu. Skutkuje to tym, iż część wymienionych w ww. dokumentach obszarów przekroczeń i wartości przekroczeń poziomów dopuszczalnych – w świetle aktualnego rozporządzenia – do obszarów przekroczeń już nie należy.

Hałas osiedlowy i mieszkaniowy

Ponad 25% mieszkańców jest narażona na ponadnormatywny hałas w mieszkaniach występujący w wyniku stosowania "oszczędnych" materiałów i konstrukcji budowlanych. Hałas wewnątrz osiedlowy spowodowany jest przez pracę silników samochodowych, wywożenie śmieci, dostawy do sklepów, głośną muzykę radiową itp. Do tych hałasów dołącza się niejednokrotnie bardzo uciążliwy hałas wewnątrz budynku, spowodowany wadliwym funkcjonowaniem instalacji wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania. Według polskiej normy, poziom hałasu pochodzący od instalacji i urządzeń budynku może wynosić w ciągu dnia 30-40 dB, nocą 25-30 dB.

9.4.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Systematyczne wykonywanie badań, celem określenia stanu wyjściowego i ustalenia bezwzględnych wartości zagrożenia hałasem komunikacyjnym i przemysłowym	WIOŚ, Marszałek, Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego, zarządcy dróg i linii kolejowych oraz innych obiektów
Podjęcie działań organizacyjnych umożliwiających kontynuowanie prac nad określeniem konkretnych zadań inwestycyjnych zmierzających do minimalizacji oddziaływań akustycznych, i ograniczenia wielkości populacji zagrożonej nadmiernym hałasem, a których konieczność wykonania wynika z aktualizowania i tworzenia map akustycznych.	GDDKiA, Marszałek
Monitorowanie stanu realizacji programu ochrony środowiska przed hałasem.	Samorząd województwa opolskiego, zarządcy dróg, linii kolejowych
Działania zmierzające do ograniczenia wpływu hałasu przemysłowego	Zakłady przemysłowe
Modernizacja nawierzchni dróg	Zarządcy dróg, Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego
Usprawnianie organizacji ruchu drogowego	Zarządcy dróg, Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego
Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu	Gminy Powiatu Namysłowskiego
Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska (na wniosek)	Sejmik województwa, Rada Powiatu Namysłowskiego
Budowa ścieżek rowerowych	Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego
Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego	Gminy Powiatu Namysłowskiego

9.5. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

Nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na wszystkie organizmy żywe, dlatego też ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska. Pod względem rodzaju można wyróżnić promieniowanie jonizujące oraz niejonizujące, ze względu na źródło pochodzenia określa się promieniowanie naturalne (występujące w przyrodzie) i sztuczne (wytwarzane przez człowieka).

Źródła promieniowania elektromagnetycznego - promieniowanie niejonizujące:

Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są m.in. linie elektroenergetyczne, stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne, tj. stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiowe, telewizyjne, radionawigacyjne.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.) – dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi. Ochrona przed polami polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W odniesieniu do Powiatu Namysłowskiego źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są:

- stacje i linie energetyczne o napięciu 400 i 110 kV,
- pojedyncze nadajniki radiowe,
- stacje transformatorowe,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
- radiostacje amatorskie i stacje CB-radio,
- stacje bazowe łączności radiotelefonicznej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne pracujące w przemyśle, placówkach naukowo-badawczych, ośrodkach medycznych,
- urządzenia powszechnego użytku emitujące pola elektromagnetyczne, w tym pojedyncze aparaty telefonii komórkowej, sterowniki radiowe itp.

W zależności od mocy urządzeń, ich konstrukcji, lokalizacji itd. różny może być zasięg oddziaływania tych urządzeń.

Podstawowymi elementami każdej sieci są stacje i linie energetyczne. Operatorem sieci przesyłowej i jej właścicielem są Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA (PSE SA). Sieć dystrybucyjna i sieci niskiego napięcia podlegają w większości zakładom energetycznym.

Przez teren powiatu przebiegają napowietrzne linie energetyczne najwyższych napięć 400 kV oraz linie sieci dystrybucyjnych wysokich napięć 110 kV:

- ciąg liniowy 400 kV Trębaczew – Dobrzeń -Pasikurówice,
- linia 110 kV Borki – Pokój (1 torowa, przekrój przewodów roboczych 240/120 mm²),
- linia 110 kV Pokój – Namysłów (1 torowa, przekrój przewodów roboczych 240/120 mm²),
- linia 110 kV Namysłów – Wołczyn (1 torowa, przekrój przewodów roboczych 120 mm²).

Głównym zadaniem linii 110 kV jest „rozdział” energii elektrycznej, wprowadzonej do tej sieci przez transformacje NN/110 kV w poszczególne rejony województwa oraz jej tranzyt poza jego granice. Stan techniczny linii 110 kV na terenie województwa opolskiego można ocenić jako więcej niż dostateczny. Ocena ta nie ma jednak charakteru w pełni jednoznacznego gdy wpływa na nią stan techniczny fragmentów linii oraz poszczególnych urządzeń wchodzących w ich skład. Ponadto prowadzone są bieżące prace remontowe mające na celu poprawę ich stanu.

Odbiorcy z terenu powiatu zasilani są z Głównych Punktów Zasilania 110 kV GPZ 110/SN znajdujących się na terenie Powiatu Namysłowskiego:

- GPZ Namysłów (110/15 kV, obciążenie 40 %, układ pracy H3L, transformatory 1x16, 1x25 MVA),
- GPZ Pokój (110/15 kV, obciążenie 21 %, układ pracy H3L, transformatory 2x10 MVA)

oraz z jednego znajdującego się na terenie sąsiedniego powiatu – GPZ Wołczyn.

Podstawowym zadaniem GPZ-tów jest zapewnienie dostaw mocy i energii elektrycznej odbiorcom komunalno-bytowym i drobnym odbiorcom przemysłowym. Funkcja ta jest realizowana poprzez zasilaną z poszczególnych GPZ-tów sieć średniego, a następnie niskiego napięcia.

Wymienione wyżej GPZ-ty posiadają dużą rezerwę mocy, możliwą do wykorzystania w przypadku konieczności podłączania kolejnych odbiorców o znaczącym planowanym poborze mocy z terenu powiatu.

Dostarczona energia w formie SN 15kV jest przetwarzana przez stacje transformatorowe 15/0,4kV na niskie napięcia i w takiej formie przekazywana do odbiorców. Istnieje rezerwa mocy w eksploatowanej sieci średniego napięcia pozwalająca na rozbudowę systemu poprzez przyłączanie nowych odbiorców.

W najbliższym czasie nie należy spodziewać się znaczących przyrostów zapotrzebowania na energię elektryczną.

9.5.1. Zagrożenia polami elektromagnetycznymi

W zakresie przebiegających przez teren Powiatu linii elektroenergetycznych oraz zlokalizowanych stacji transformatorowych wyznaczone są strefy ochronne:

- linie elektroenergetyczne 400 kV - strefa ochronna znajduje się w pasie o szerokości do 74 m.
- linie elektroenergetyczne 110 kV - strefa ochronna znajduje się w pasie o szerokości do 24 m.
- linie 15 kV oraz 1 kV - pozostawienie pasów wolnych od zagospodarowania i zadrzewienia o szerokości odpowiednio: 16 m i 4 m (po 8 m i 2 m od osi linii) wzdłuż urządzeń (strefy techniczne),
- stacje transformatorowe - powinny mieścić się w rezerwowanym pod nie obszarze o wymiarach 150 mx80 m.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

Badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Opolu.

W 2013 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu przeprowadził pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w jednym punkcie pomiarowym (Krasowice) na terenie Powiatu Namysłowskiego. Przeprowadzone badania wykazały, że w badanym punkcie pomiarowym **nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej**, określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów i wynoszącej 7 V/m. Wynik pomiaru: <0,3V/m stanowi ok. 4,3 % wartości dopuszczalnej.

W 2012 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu przeprowadził pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego w 6 punktach pomiarowych na terenie Powiatu Namysłowskiego. Przeprowadzone badania wykazały, że w żadnym z badanych punktów pomiarowych **nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej**, określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów i wynoszącej 7 V/m. Wyniki pomiarów przedstawia tabela poniżej:

Tabela 56. Punkty pomiarowe PEM na terenie Powiatu Namysłowskiego w 2012 roku.

Lokalizacja	Wartość średnia zmierzona	Wartość dopuszczalna [V/m]
Namysłów, ul. Łączańska	1,0	7
Namysłów, ul. 3 Maja	1,1	
Baldwinowice	< 0,4	

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Michalice	< 0,4	
Nowe Smarchowice	< 0,3	
Włochy	< 0,3	

Źródło: Badania PEM w 2012 roku WIOŚ Opole.

Zgodnie z art. 124 ustawy Prawo ochrony środowiska Wojewódzki Inspektor prowadzi, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Obecnie WIOŚ we Opolu nie posiada wykazu terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku z wyszczególnieniem terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz miejsc dostępnych dla ludności ponieważ przeprowadzone badania nie wykazały takich przekroczeń.

Dla ochrony mieszkańców powiatu przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym ogranicza się inwestowanie w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć. Wymaga się okresowego wykonywania stosownych pomiarów - wg przepisów prawa powszechnego - dla wyznaczania rzeczywistych zasięgów stref oddziaływania linii i urządzeń oraz ew. ustalenia stref ograniczonego użytkowania. Należy dążyć do stopniowego zastępowania ograniczeń w zagospodarowywaniu terenów wzdłuż linii zmniejszaniem zasięgu ich oddziaływania osiąganym środkami technicznymi. Przy zbliżeniach linii do budynków mieszkalnych po stwierdzeniu przekroczenia dopuszczalnego rzeczywistego natężenia pola elektromagnetycznego wymaga się ekranowania linii.

Źródła mikrofal

Najczęściej spotykanymi źródłami mikrofal są urządzenia nadawczo – odbiorcze sieci telefonii komórkowej. Urządzenia takie znajdują się zwykle na specjalnych masztach bądź wysokich kominach i budynkach. Budzą one jednocześnie największy niepokój wśród społeczeństwa w odniesieniu do szkodliwości i wywierania wpływu w zakresie mikrofalowym. Burzliwy rozwój telefonii komórkowej w ostatnich kilku latach, objawiający się ogromną liczbą samych telefonów oraz liczną stacją bazowych instalowanych na budynkach, w szczególności w dużych miastach, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tego typu łączności wyzwała ogromne emocje i budzi niepokój o zagrożenie dla zdrowia człowieka, przeprowadzane jednakże systematycznie pomiary nie potwierdzają tych obaw.

Planowanie nowych lokalizacji dla stacji bazowych telefonii komórkowych powinno na każdym etapie uwzględniać obowiązujące wymogi prawne i budowlane.

9.5.2. Cel średniookresowy do 2022 r.

Ochrona mieszkańców Powiatu Namysłowskiego przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem.	Gminy Powiatu Namysłowskiego
Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego	WIOŚ Opole
Monitorowanie i ocena poziomu pól elektromagnetycznych emitowanych na terenach zurbanizowanych i w miejscach przebywania ludzi	WIOŚ Opole

Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymaganiami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska	Sejmik województwa, Rada Powiatu Namysłowskiego
Modernizowanie sieci przebiegających w obszarach zurbanizowanych	Właściciele sieci
Wnikliwe prowadzenie postępowań w sprawie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

9.6. Środowisko a zdrowie

Jakość środowiska w znacznym stopniu wpływa na stan zdrowia. Wg raportu WHO około 25 % zgonów i chorób w skali globalnej jest wynikiem negatywnego oddziaływania środowiskowego. Zanieczyszczenie środowiska ma swój udział w rozwoju aż 80 % chorób, pośrednio wpływa też na ogólny stan zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez ograniczenie człowiekowi dostępu do zasobów środowiskowych a co za tym idzie ograniczenie możliwości wypoczynku i wrażeń estetycznych.

Dlatego też program ochrony środowiska powinien ujmować zjawiska globalne i długofalowe, wpływające zarówno na zdrowie fizyczne jak i na komfort psychiczny człowieka. Do największych problemów mających wpływ na stan zdrowia ludzi należą:

- jakość wody przeznaczonej do spożycia,
- zanieczyszczenie wód gruntowych,
- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego,
- emisja hałasu.

Główne kierunki działań na rzecz środowiska i zdrowia zostały określone w przyjętym przez Radę Ministrów Wieloletnim Programie „Środowisko a zdrowie”.

9.6.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Monitoring jakości wody do spożycia przez ludzi szczególnie w odniesieniu do zawartości w wodzie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) oraz metali ciężkich	Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej
Promocja zdrowego stylu życia i unikanie zagrożeń oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych i ograniczenie zewnętrznych przyczyn ich powstawania, propagowanie wykorzystania produktów chemicznych ulegających biodegradacji	Organizacje pozarządowe
Prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy pracowników ze szczególnym uwzględnieniem narażania na czynniki biologiczne oraz substancje chemiczne niebezpieczne	Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowa Inspekcja Pracy

9.7. Zapobieganie poważnym awariom

Definicje poważnej awarii i poważnej awarii przemysłowej określa odpowiednio art. 3 pkt 23 i 24 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.):

- *poważna awaria* - to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje

jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

- *poważna awaria przemysłowa* przez pojęcie to rozumie się poważną awarię w zakładzie.

Na terenie województwa opolskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych ze względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi. Na ogólną liczbę 19 zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii (stan na 31.01.2015 r. wg WIOŚ) wyróżniono 10 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 9 zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie Powiatu Namysłowskiego nie występuje żaden z tych zakładów. Na obszarze Powiatu występuje ponadto inne zagrożenia:

- zagrożenia pożarowe:

- terenów leśnych - powstają głównie w obszarach leśnych, szczególnie w okresach długotrwałej suszy, występują sezonowo wiosną, latem i jesienią. Mogą one być przyczyną zakłóceń na trasach komunikacyjnych prowadzących przez obszary leśne, a tym samym utrudnić dojazd do niektórych miejscowości lub spowodować brak dostępności do tych miejscowości. W wyniku pożarów obszarów leśnych istnieje także zagrożenie utrudnień komunikacyjnych na szlakach kolejowych. Kompleksy leśne na terenie Powiatu Namysłowskiego w przeważającej większości należą do Nadleśnictwa Namysłów i do Nadleśnictwa Kup. Większość drzew to drzewa liściaste. Natomiast w południowej części powiatu przeważają gatunki łatwopalne (zawierają duże ilości żywicy i olejków eterycznych, co w połączeniu z igliwiami i ściółką leśną powoduje duże zagrożenie pożarowe i sprzyja szybkiemu rozprzestrzenianiu się pożarów), m.in. sosna (69 %) i świerk (3 %) drzewostanu. Dotychczas nie zanotowano pożarów, które ze względu na swoją wielkość, natężenie i powstałe straty należałoby zaliczać do niebezpieczeństwa powszechnego. Największe zagrożenia są spowodowane także wypalaniem traw, nieużytków oraz pozostałości rolnych na polach.

- terenów zurbanizowanych - wynikają z infrastruktury obiektów użytkowych, występują głównie w miastach, w zabudowie przedwojennej i wczesno powojennej. Potencjalne zagrożenie pożarowe i wybuchowe stanowią zbiorniki paliw płynnych i gazów skroplonych w danym regionie oraz główne gazociągi przesyłowe gazu ziemnego. Na terenach wiejskich budynki mieszkalne i inwentarskie często połączone są ze sobą tworząc praktycznie jedną strefę pożarową. Obiektami przedstawiającymi duże zagrożenie pożarowe są również zakłady produkcyjne, hurtownie, stacje paliw. Zagrożenie pożarowe w miejscowościach ogranicza się do pojedynczych obiektów lub wydzielonych ich części. W niektórych zakładach pracy składowane substancje palne, powodują duże zagrożenie pożarowe oraz mogą być przyczyną szybkiego rozprzestrzeniania się pożaru z możliwością jego przeniesienia na sąsiednie objekty i tereny.

- zagrożenia drogowe i kolejowe - przecinające teren powiatu szlaki komunikacji drogowej i kolejowej są potencjalnymi miejscami zagrożenia pożarowego, chemicznego oraz ekologicznego. Wynika to z faktu, że szlakami tymi transportowane są toksyczne środki przemysłowe (TSP) – materiały niebezpieczne dla ludzi i środowiska. Z uwagi na konfliktowość przewożonych ładunków, trasy przewozów prowadzone winny być przy zachowaniu maksymalnego bezpieczeństwa dla mieszkańców i środowiska. Obszarami szczególnego zagrożenia są tereny zlokalizowane w pobliżu głównych, tranzytowych arterii komunikacji drogowej, charakteryzujących się największym natężeniem ruchu tego rodzaju przewozów. Awaria bądź katastrofa może się zdarzyć na całej trasie przewozu materiałów niebezpiecznych, niemniej jednak najbardziej zagrożonymi miejscami, są skrzyżowania dróg krajowych i wojewódzkich szczególnie w obszarach gęsto zaludnionych oraz na wiaduktach. Ze względu na intensywność przewozów różnych materiałów, w tym niebezpiecznych największe zagrożenie istnieje dla dróg:

Gmina Domaszowice:

- krajowej nr 42 Namysłów – Kluczbork przez m. Gręboszów, Domaszowice,
- powiatowej nr 136 Domaszowice – Brzeg przez m. Domaszowice, Siemysłów

Gmina Namysłów:

- krajowej nr 39 : Baranów– Namysłów – Brzeg przez m. Igłowice, Bukowa Śląska, Kamienna, Namysłów (rondo), Smarchowice Wielkie., Nowe Smarchowice, Żaba, Krzemieniec.

- wojewódzkiej 451 Oleśnica – Namysłów od granicy gminy do ronda w Namysłowie.

Gmina Pokój:

- wojewódzkiej nr 454 Opole - Namysłów prze m. Ładza, Pokój, Zieleniec, Krogulna.

Gmina Świerczów:

- wojewódzkiej nr 454 Opole - Namysłów przez m. Miejsce, Świerczów,

Biestrykowice

- powiatowej nr 136 Domaszowice – Brzeg przez m. Starościan, Dąbrowę, Świerczów, Gołę.

Gmina Wilków:

- wojewódzkiej nr 451 Oleśnica - Namysłów przez m. Wilków, Pielgrzymowice.

Trasy kolejowe:

Do groźnych wypadków może dochodzić na trasie kolejowej:

- Kluczbork – Namysłów – Wrocław,

przebiegającej przez gminy:

- Domaszowice (m. Domaszowice, Gręboszów)

- Namysłów (miasto Namysłów)

- Wilków (m. Wilków, Pielgrzymowice)

- zagrożenia budowlane - związane głównie z utratą statyki budowli lub jej elementu, mogące wystąpić w wyższych budynkach, dotyczy to m.in. obiektów w Namysłowie

- inne zagrożenia urbanistyczne - magistrale gazu pod wysokim ciśnieniem przecinające teren powiatu oraz stacje redukcyjne gazu z wysokiego na średnie ciśnienie i średniego na niskie oraz napowietrzne linie energetyczne wysokiego i średniego napięcia przebiegające przez tereny leśne, wzdłuż torów i w sąsiedztwie stacji transformatorowych oraz duże transformatory, zagrożenia stwarza przebiegający przez teren gminy Namysłów gazociąg wysokiego ciśnienia, doprowadzający gaz do stacji redukcyjno – pomiarowych i całej sieci gazowej w Namysłowie.

- zagrożenia chemiczne i ekologiczne - wynikają głównie z magazynowania i stosowania przez zakłady przemysłowe materiałów niebezpiecznych. Szczególnym rodzajem zagrożenia jest stosowanie w procesach produkcyjnych materiałów i substancji chemicznie niebezpiecznych. Do najbardziej niebezpiecznych zagrożeń pod tym względem należy zaliczyć:

- awarie zbiorników i instalacji technologicznych w zakładach produkcyjnych i podmiotach gospodarczych, magazynujących i przetwarzających materiały i substancje chemicznie niebezpieczne,

- wybuchy i przestrzenne pożary w obiektach posiadających materiały i substancje chemicznie niebezpieczne, w czasie których może dojść do wytworzenia bardzo toksycznych, niebezpiecznych dla życia i zdrowia człowieka związków chemicznych.

Zagrożenia te mogą wystąpić w wyniku uwolnienia się niebezpiecznych substancji chemicznych, głównie amoniaku, zwłaszcza w takich zakładach jak:

- „BROWAR NAMYSŁÓW” - ul. B. Chrobrego 26;

- „NESTLE POLSKA” S.A. - ul. Oleśnicka

- zagrożenie powodziowe - na terenie Powiatu Namysłowskiego występuje bezpośrednio zagrożenie powodziowe - powódzie opadowe, roztopowe, zimowe (zagrożenia opisane zostały w rozdz. 8.4.).
- huragany i silne wiatry - w przypadku występowania silnych wiatrów i huraganów istnieje duże prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia związanego z uszkodzeniem lub zniszczeniem linii energetycznych przebiegających przez obszar miasta i wystąpienia przerw w dostawach energii elektrycznej. Przewidywane skutki silnych wiatrów to także zrywanie przez wiatr całego poszycia dachów, wrywanie dużych drzew z korzeniami na większych przestrzeniach, niszczenie konstrukcji budowlanych.
- zagrożenia promieniotwórcze - na terenie Powiatu Namysłowskiego nie zlokalizowano obiektów przemysłu jądowego. Do potencjalnych źródeł nadzwyczajnych zagrożeń radiacyjnych należy zaliczyć:
 - źródła promieniowania wykorzystywane w diagnostyce medycznej,
 - aparaty rentgenowskie medyczne,
 - aparaty rentgenowskie i gammo-graficzne stosowane w diagnostyce technicznej.

Wymienione wyżej źródła stwarzają zagrożenie lokalne, minimalne w przypadku awarii sprzętu, nieprzestrzegania procedur eksploatacji oraz w wypadku kradzieży urządzeń.

Zadania koordynacji m.in. prac związanych z poważnymi awariami i ewentualnie powstałymi zagrożeniami regulują stosowne procedury na szczeblu powiatowym, w powiązaniu z działaniem służb ratowniczych (strażą pożarną, policją, pogotowiem ratunkowym, pogotowiem energetycznym, pogotowiem gazowym, pogotowiem wodociągowo-kanalizacyjnym). Są one zawarte w Powiatowym Planie Reagowania Kryzysowego. Powiatowy Plan Zarządzania Kryzysowego został opracowany zgodnie z wymogami ustawy o zarządzaniu kryzysowym z dnia 26 kwietnia 2007r. (Dz. U. z 2007 r. Nr. 89, poz.590 z późn. zm.), ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2002 r. nr 62, poz. 558), Zaleceń Wojewody Opolskiego z dnia 26 listopada 2010 roku do powiatowych planów zarządzania kryzysowego. W planie ujęto najistotniejsze zagrożenia mogące wystąpić na terenie Powiatu Namysłowskiego, procedury postępowania na wypadek pojawienia się tych zagrożeń oraz zestawienie możliwych do zadysponowania sił i środków do przeciwdziałania nadzwyczajnym zdarzeniom o znamionach kryzysu.

Działania ratownicze prowadzone na terenie Powiatu Namysłowskiego realizują jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych. Część z nich włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego.

KRAJOWY SYSTEM RATOWNICZO - GAŚNICZY - to integralna część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, obejmująca, w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń. System ten skupia jednostki ochrony przeciwpożarowej, inne służby, inspekcje i straże, instytucje oraz podmioty, które dobrowolnie w drodze umowy cywilnoprawnej zgodziły się współpracować w akcjach ratowniczych.

Działania prowadzone na obszarze kraju są koordynowane przez Komendanta Głównego PSP Szefa OCK, który jest organem administracji rządowej szczebla centralnego w sprawach organizacji systemu.

Komendy PSP i podmioty KSRG są narzędziem wojewody i starosty do realizacji zadań z zakresu szeroko rozumianej ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa, a także zadań z zakresu ochrony ludności. Na terenie Powiatu Namysłowskiego działają jednostki OSP RP, z których część należy do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego.

9.7.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej przez nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami takiej awarii

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Zapobieganie ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych	WIOŚ, PSP, podmioty gospodarcze
Prowadzenie rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz potencjalnych sprawców awarii	WIOŚ, PSP
Zapobieganie ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych – działania inwestycyjne na terenie zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.	Podmioty gospodarcze
Doposażenie straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa chemiczno-ekologicznego	Gminy Powiatu Namysłowskiego, PSP, OSP
Monitoring potencjalnych sprawców poważnych awarii pod kątem spełniania przez nich wymogów bezpieczeństwa i prewencji	PSP, WIOŚ Opole

Opracowanie programu zapobiegania poważnym awariom	Właściciele przedsiębiorstw, Straż Pożarna
Opracowanie planu operacyjno – ratowniczego na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna
Utrzymywania w gotowości służb ratowniczych na wypadek zaistnienia poważnej awarii	Straż Pożarna

9.8. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W 2020 r. w Polsce 15,5 proc. energii końcowej brutto ma pochodzić ze źródeł odnawialnych. Ministerstwo Gospodarki przygotowało *Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych*. Rada Ministrów przyjęła dokument 7 grudnia 2010 r. Przygotowany w MG dokument określa polskie cele w zakresie udziału energii z OZE w sektorze transportowym, energii elektrycznej oraz ogrzewania i chłodzenia, dokument zakłada, że filarami zwiększenia udziału odnawialnych źródeł będzie bardziej efektywne wykorzystanie biomasy oraz energii wiatrowej.

Energia biomasy

Wykorzystanie biomasy, do celów energetycznych następuje przez bezpośrednie spalanie drewna, słomy, odpadków produkcji roślinnej lub roślin energetycznych (specjalnego gatunku wierzby oraz tzw. malwy pensylwańskiej itp.).

Pod względem energetycznym 2 tony biomasy równoważne są 1 tonie węgla kamiennego, jednak pod względem ekologicznym biomasa jest paliwem czystszy niż węgiel. Podczas spalania w odpowiednio zaprojektowanym do tego celu urządzeniu charakteryzuje się mniejszą emisją związków szkodliwych do atmosfery np. SO₂. Biomasa jest zatem bardziej przyjazna środowisku niż węgiel i jest odnawialna w procesie fotosyntezy.

Na terenie województwa opolskiego wykorzystuje się głównie biomasę w postaci drewna odpadowego, słomy oraz celowych plantacji roślin energetycznych (ok. 3 % zasiewów w województwie). Powierzchnie wykorzystywane pod uprawy roślin energetycznych na terenie Powiatu Namysłowskiego przedstawia tabela poniżej:

Tabela 57. Powierzchnie upraw roślin energetycznych w Powiecie Namysłowskim.

Powiat Namysłowski	Rok 2007		Rok 2008	
	Powierzchnia upraw energetycznych [ha]	Liczba gospodarstw z dopłatami	Powierzchnia upraw energetycznych [ha]	Liczba gospodarstw z dopłatami
	912,81	27	264,55	16
Oszacowana produkcja energii z biomasy:	4,66 GWh/rok			

Źródło: „Plan rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim” 2010.

Szacowany potencjał produkcji energii z biomasy na terenie Powiatu Namysłowskiego wg dokumentu pt. „Plan rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim” wynosi ok. 4,66 GWh/rok.

Podstawowym kierunkiem wykorzystania energetycznej biomasy jest jej spalanie w produkcji ciepła technologicznego oraz dla potrzeb bytowych. Np. w zakładach stolarskich praktycznie 100 % odpadów z produkcji drewna jest wykorzystywana na potrzeby własne, głównie do suszenia drewna, produkcji ciepłej wody użytkowej oraz centralnego ogrzewania. Spalanie słomy wykorzystuje się głównie do ogrzewania obiektów szklarniowych i suszenia zbóż.

Tabela 58. Potencjał techniczny biopaliw stałych na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Powiat Namysłowski	Oszacowany potencjał energetyczny		Razem
	słomy	odpadów drewnianych	
[GWh/rok]			

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

	69,23	15,98	85,21
Województwo Opolskie	1 078,01	190,88	1 268,89

Źródło: „Plan rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim 2010.

W zależności od źródła pochodzenia materiału poddanego fermentacji beztlenowej, otrzymuje się biogaz:

- z oczyszczalni ścieków, uzyskany w wyniku fermentacji osadu ściekowego, stanowiący produkt końcowy po biologicznym oczyszczaniu ścieków,
- wysypiskowy, pozyskiwany z fermentacji miejskich odpadów organicznych na wysypisku śmieci,
- rolniczy, pozyskiwany z fermentacji odpadów rolniczych takich jak gnojowica, odpadki gospodarcze itp.

Obecnie na terenie Powiatu Namysłowskiego zlokalizowana jest instalacja biogazowa w Zalesiu gm. Domaszowice (właściciel: Polskie Biogazownie „Energy Zalesie” Sp. o.o.). Biogazownia rolnicza jest instalacją o mocy elektrycznej ok. 2,0 MW.

Biogazownia funkcjonuje w oparciu o lokalne i dostępne surowce pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, w tym odchody zwierzęce i odpady roślinne. Lokalizacja biogazowni została wybrana nieprzypadkowo, głównym kryterium lokalizacyjnym było sąsiedztwo Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego Ferma-Pol Sp. z o.o. oraz wiążąca się z tym faktem dostępność podstawowych surowców do wytwarzania biogazu.

Taka lokalizacja biogazowni zapewnia racjonalne podejście do zagadnienia gospodarowania surowcami. W szczególności nie wymaga dowozu dużej ilości substratów do procesu na znaczne odległości.

Podstawową działalnością biogazowni jest skojarzona produkcja energii elektrycznej i ciepłej w agregatach kogeneracyjnych.

Tabela 59. Potencjał produkcji biogazu z odchodów zwierzęcych w gospodarstwach powyżej 200DJP na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Powiat Namysłowski	Ilość gospodarstw [szt.]	Szacowana produkcja energii elektrycznej [GWh/rok]	Produkcja ciepła [GWh/rok]
	3	13,0	3,39
Razem woj. opolskie	93	71,9	18,69

Źródło: „Plan rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim 2010.

Na terenie Powiatu Namysłowskiego uprawy roślin energetycznych prowadzone są w ograniczonym zakresie.

Wykorzystując energię biomasy, w Domaszowicach, w stolarni funkcjonuje kotłownia o mocy 80 kW opalana odpadami drewna.

Energia wiatru

Energetyka wiatrowa w Polsce jest dopiero u progu rozwoju. Coraz to większe zainteresowanie często jednak nie idzie w parze z wiedzą na temat tego typu przedsięwzięć i sposobie ich realizacji. Jest to o tyle niepokojące, że wielu inwestorów posiadając odpowiednie środki może wstrzymać się od wybudowania parku wiatrowego i stracić po pierwsze okazję do zainwestowania swoich pieniędzy, po drugie zaś zaufanie do samej idei inwestowania w energetykę wiatrową.

Na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych pod lokalizację farm wiatrowych lub przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla lokalizacji farm wiatrowych należy przeprowadzić roczny monitoring awifauny i nietoperzy, zgodnie z „Wytycznymi w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” rekomendowanymi m.in. przez Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej oraz zgodnie z „Tymczasowymi wytycznymi dotyczącymi oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze na 2009r.”. Lokalizacja farm wiatrowych będzie możliwa wyłącznie w przypadku, gdy roczny monitoring nie wykaże znaczącego negatywnego wpływu planowanej inwestycji na ptaki i nietoperze.

Na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych pod lokalizację farm wiatrowych lub przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla lokalizacji farm wiatrowych należy przeprowadzić roczny monitoring

awifauny i nietoperzy, zgodnie z „Wytycznymi w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” rekomendowanymi m.in. przez Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej oraz zgodnie z „Tymczasowymi wytycznymi dotyczącymi oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze na 2009r.”. Lokalizacja farm wiatrowych będzie możliwa wyłącznie w przypadku, gdy roczny monitoring nie wykaże znaczącego negatywnego wpływu planowanej inwestycji na ptaki i nietoperze.

Na terenie Powiatu Namysłowskiego powstała farma wiatrowych w miejscowościach Pszeniczna oraz Pągów (gm. Wilków). Inwestycja to 17 wiatraków o łącznej mocy 51 MW, każda z wież ma 119 metrów wysokości, łopaty wiatraka liczą 56 m. W Wilkowie rozpoczęto również budowę kolejnych 5 wiatraków.

Energia wodna:

Teoretyczne zasoby hydroenergetyczne naszego kraju wynoszą ok. 23 tys. GWh rocznie. Zasoby techniczne szacuje się na ok. 13,7 tys. GWh/rok. Wielkość ta to niemal 10% energii elektrycznej produkowanej w naszym kraju. Powyższe dane obejmują jedynie rzeki o znaczących przepływach. Przy uwzględnieniu pozostałych rzek, kwalifikujących się jedynie do budowy małych elektrowni wodnych (MEW), ich wartość jeszcze wzrośnie. Na terenie województwa opolskiego pracuje obecnie ok. 30 elektrowni wodnych, największe obiekty wybudowano na Odrze i Nysie Kłodzkiej.

Na terenie Powiatu Namysłowskiego funkcjonuje mała elektrownia wodna w Michalicach o mocy 75 kW. Działająca od 9 lat elektrownia wodna w Michalicach ma dotychczas jedną turbinę prądotwórczą. Niestety poziom wody w Widawie stale się obniża, dlatego urządzenia są niewystarczająco wydajne. W najbliższej przyszłości zostaną tam zamontowane dwie turbiny działające nawet wtedy, kiedy jest niski poziom wody. W efekcie nawet przy niskim poziomie wody w jeziorze i rzece będzie produkowana energia elektryczna.

Na terenie Powiatu planuje się również budowę małej elektrowni wodnej Krogulna na rzece Stobrawa osiągającej moc ok. 22 kW.

Tabela 60. Potencjał teoretyczny energii wód powierzchniowych na terenie Powiatu Namysłowskiego.

Powiat Namysłowski	Potencjał	Wykorzystanie
	[GWh EI/rok]	
	0,24	0,32
Razem woj. opolskie	179,33	107,35

Źródło: „Plan rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim 2010.

Energia geotermalna

Energia geotermalna – jest zawarta w wodach, parach wodnych i otaczających je skałach. Zasoby te są w Polsce ogromne i są odnawialne wtedy, gdy po wykorzystaniu ciepła z pobranej wody z powrotem włączane są do miejsca pobrania.

Pod względem energetycznym najlepiej jest eksploatować wody wysokotemperaturowe, jednak występują one zwykle bardzo głęboko, nawet na głębokościach poniżej 3000 m. Słabe rozpoznanie głębokich zbiorników geotermalnych przy planowaniu ich eksploatacji wiąże się z ryzykiem finansowym. Wykorzystanie wód średnio i niskotemperaturowych, z uwagi na mniejszą głębokość występowania zbiorników (1500–2000 m) niesie ze sobą mniejsze ryzyko, ale jest też energetycznie mniej korzystne.

Budowa wgłębna na terenie powiatu nie została rozpoznana wierceniami i profilowaniem geofizycznym na dużych głębokościach. Obecnie na terenie Powiatu Namysłowskiego wody geotermalne nie są wykorzystywane.

W miejscowości Ligota Książęca funkcjonuje kotłownia w technologii pompa ciepła wraz z siecią wewnętrzną centralnego ogrzewania w sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum.

Energia słońca

Najbardziej popularnymi metodami pozyskiwania energii z promieniowania słonecznego są systemy fototermiczne, wykorzystujące tzw. kolektory słoneczne oraz systemy fotowoltaiczne, przetwarzające promieniowanie słoneczne bezpośrednio na energię elektryczną.

Zasoby energii słonecznej są wystarczające do zaspokojenia wszystkich potrzeb w zakresie produkcji ciepłej wody użytkowej w okresie letnim i ok. 50÷60 % tych potrzeb w okresie wiosenno – jesiennym.

Energię słoneczną wykorzystuje się w:

- 1) kolektorach słonecznych,
- 2) instalacjach fotowoltaicznych,
- 3) oświetleniu solarnym,
- 4) sygnalizacji solarnej.

Obecne instalacje są nieliczne, nie mają one znaczenia w gospodarce energetycznej poszczególnych gmin, Powiatu Namysłowskiego i województwa, można je traktować jako obiekty referencyjne przyszłych instalacji.

Potencjał techniczny kolektorów słonecznych na terenie Powiatu Namysłowskiego wynosi ok. 13,39 GWh/rok.

Z energii słonecznej korzysta m.in. kąpielisko miejskie w Namysłowie (właściciel: Namysłowskie Centrum Turystyki i Rekreacji "Delfin"). Jeśli jest chłodno, woda zostaje podgrzana przez baterie słoneczne.

Energia otoczenia:

Ziemia nagrzewana promieniami słonecznymi stanowi niewyczerpane źródło energii cieplnej o niskiej temperaturze. Ciepło z otoczenia, np. z gruntu czy z wody może być wykorzystane po przetworzeniu do celów grzewczych. Temperatura gruntu na głębokości 15 metrów przez cały rok jest stała i wynosi ok. 10°C, a wód gruntowych od 8 do 12°C. Urządzenia, które pobierają ciepło z otoczenia i podnoszą je do poziomu temperatury wymaganej dla celów grzewczych nazywane są "pompami ciepła". Jest wiele rodzajów systemów grzewczych z wykorzystaniem pomp ciepła i chociaż charakteryzują się one dużymi kosztami inwestycyjnym, to stają się coraz bardziej popularne, ze względu na bardzo wysoką sprawność energetyczną, rzędu 300 – 400 %.

Na terenie Powiatu Namysłowskiego pompy ciepła są wykorzystywane obecnie w niewielkim stopniu, głównie przez prywatnych inwestorów do ogrzewania domów mieszkalnych.

9.8.1. Cel średniookresowy do 2022 r.

Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

Główne działania w latach 2015-2018 realizujące założone cele:

Działania	Jednostki odpowiedzialne i współpracujące
Budowa urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii wytwarzanej z wykorzystaniem źródeł odnawialnych: biopaliw, energii wodnej, wiatrowej, energii słonecznej, pomp ciepła	Podmioty gospodarcze, przedsiębiorstwa energetyczne, samorządowe jednostki organizacyjne
Wspieranie projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i transportu energii odnawialnej	Powiat Namysłowski, WFOŚiGW, NFOŚiGW
Upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznych wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii	Powiat Namysłowski, Gminy Powiatu Namysłowskiego, organizacje pozarządowe
Prowadzenie analiz przyrodniczo-krajobrazowych przy lokalizacji obiektów i urządzeń do produkcji energii, w szczególności energetyki wiatrowej i wodnej oraz ich wykorzystanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Inwestor, Gminy Powiatu Namysłowskiego

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

10. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ NA LATA 2015 – 2018.

Tabela 61. Przedsięwzięcia na terenie Powiatu Namysłowskiego w latach 2015-2018

Cel	Instytucja koordynująca	Źródła finansowania	Kierunek działań	Szacunkowy koszt realizacji zadania [zł]				
				2015	2016	2017	2018	RAZEM:
Ochrona przyrody i krajobrazu, kształtowanie terenów zieleni	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Prace geodezyjno – urządzeniowe na potrzeby rolnictwa	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Gospodarka leśna - przekwalifikowanie gruntów rolnych na leśne	7 000	7 000	7 000	7 000	28 000
	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Nadzór nad gospodarką leśną	28 400	28 400	28 400	28 400	113 600
	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Dotacja dla Stobrowskiego Parku Krajobrazowego na zadania z zakresu edukacji ekologicznej	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Wykonanie uproszczonych planów urządzania lasów i inwentaryzacja lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa	30 000	-	-	15 000	45 000
	Gmina Pokój	Budżet Gminy	Rewitalizacja zabytkowego parku w Pokoju - Dokumentacja - Uzyskanie dokumentacji technicznej umożliwiającej przeprowadzenie rewitalizacji zabytkowego założenia parkowego w Pokoju	300 000	-	-	-	300 000
	Gmina Domaszowice	Budżet Gminy	Opracowanie projektów budowlanych dla zadania "Ochrona, promocja i rozwój zasobów przyrodniczych, kulturowych i historycznych obszaru Stobrowskiej Strefy"	110 000	█	█	█	110 000
	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Przebudowa stawu przy ul. Mariańskiej w Namysłowie	11 000	█	█	█	11 000
	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Budowa ogrodzenia parku w Smarchowicach Wielkich	10 000	-	-	-	10 000

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Ochrona przyrody i krajobrazu, kształtowanie terenów zieleni c.d.	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Zakup kosiarki do utrzymania porządku na terenach gminnych w Ziemielowicach	6 500	█	█	█	6 500
	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Ochrona dziedzictwa kulturowego partnerstwa na rzecz Stobrawskiej strefy Rehabilitacji i Rekreacji	70 000	█	█	█	70 000
Zarządzanie środowiskiem	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Prace geodezyjne i kartograficzne	62 000	62 000	62 000	62 000	248 000
	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Utrzymanie powiatowego zasobu geodezyjnego	263 000	263 000	263 000	263 000	1 052 000
	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Badanie stanu środowiska	4 500	4 500	4 500	4 500	18 000
	Gmina Pokój	Budżet Gminy	Opracowanie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Krzywa Góra - Opracowanie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Krzywa Góra	-	20 000	45 000	-	65 000
	Gmina Pokój	Budżet Gminy	Opracowanie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Ładza - Opracowanie planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Ładza	-	30 000	20 000	-	50 000
	Gmina Domaszowice	Budżet Gminy	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi: Domaszowice, Strzelce, Włochy, Dziedzice, Polkowskie, Woskowice Górne, Gręboszów	166 000	-	-	-	166 000
	Gmina Domaszowice	Budżet Gminy	Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy (zakończenie prac)	15 000	-	-	-	15 000
	Gmina Wilków	Budżet Gminy	Plany zagospodarowania przestrzennego	70 000	*	*	*	70 000

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Namysłów	280 231	*	*	*	280 231
Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem, ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Drogi publiczne Powiatowe – bieżące utrzymanie dróg, renowacja rowów, prace związane z odwodnieniem, utrzymanie zieleni przydrożnej	1 050 000	1 050 000	1 050 000	1 050 000	4 200 000
	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Przebudowy i remonty dróg powiatowych	2 595 178	*	*	*	2 595 178
	Gmina Świerczów	Budżet Gminy	Drogi publiczne gminne	580 750	*	*	*	580 570
	Gmina Wilków	Budżet Gminy	Drogi wewnętrzne	750 000	*	*	*	750 000
	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Drogi publiczne gminne	2 102 149	*	*	*	2 102 149
	Gmina Pokój	Budżet Gminy	Drogi publiczne gminne	220 000	*	*	*	220 000
Ochrona powietrza	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Modernizacja budynków publicznych w Gminie Namysłów	972 800	*	*	*	972 800
	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Modernizacja kotłowni w Przedszkolu w Bukowie Śląskiej	14 000	-	-	-	14 000
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	35 000	35 000	35 000	35 000	140 000
	Gmina Pokój	Budżet Gminy	Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami do budynków w miejscowości Zieleniec	1 070 000	*	*	*	1 070 000
	Gmina Pokój	Budżet Gminy	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Pokoju I etap	56 000	60 000	134 000	-	250 000
	Gmina Pokój	Budżet Gminy	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Gręboszowie - II etap	120 000	-	-	-	120 000
	Gmina Pokój	Budżet Gminy	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Strzelcach	2 440 000	-	-	-	2 440 000
	Gmina Domaszowice	Budżet Gminy	Opracowanie projektu budowlanego dla budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Domaszowicach	89 530	*	*	*	89 530
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych c.d.	Gmina Domaszowice	Budżet Gminy	Opracowanie dokumentacji projektowej tranzytu ścieków sanitarnych z terenu gm. Domaszowice do oczyszczalni w Namysłowie	60 000	-	-	-	60 000

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

	Gmina Domaszowice	Budżet Gminy	Współfinansowanie budowy tranzytu ścieków sanitarnych z terenu gminy Domaszowice do miasta Namysłów	180 000	-	-	-	180 000
	ZWiUK EKOWOD Sp. z o.o.	Budżet własny	Modernizacja SUW Świerczów	20 000	-	-	-	20 000
	ZWiUK EKOWOD Sp. z o.o.	Budżet własny	Rozbudowa sieci wodociągowej Miodary przysiółek Kuźnice*	50 000	50 000	-	-	100 000
	ZWiUK EKOWOD Sp. z o.o.	Budżet własny	Modernizacja przyłączy i sieci Wodociągowej oraz wymiana zasuw odcinających na terenie gminy Świerczów	20 000	-	-	-	20 000
	ZWiUK EKOWOD Sp. z o.o.	Budżet własny	Modernizacja urządzeń pomiarowych (wymiana wodomierzy)	10 000	10 000	10 000	-	30 000
	Gmina Świerczów	Budżet Gminy	Budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Miodary	3 209 574	-	-	-	3 209 574
	Gmina Świerczów	Budżet Gminy	Budowa szamba przy świetlicy wiejskiej w Wężowicach	4 500	-	-	-	4 500
	Gmina Wilków	Budżet Gminy	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pągów wraz z tranzytem Wilków -Pągów	6 000	200 000	800 000	500 000	1 506 000
	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Budowa kanalizacji sanitarnej w Smogorzowie	1 290 856	█	█	█	1 200 856
	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ligotka	2 134 999	-	-	-	2 134 999
Edukacja ekologiczna	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Edukacja ekologiczna i szkolenia z zakresu ochrony środowiska	5 500	5 500	5 500	5 500	22 000
Zapobieganie poważnym awariom	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Komendy Powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	3 522 000	3 522 000	3 522 000	3 522 000	14 088 000
	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Organizacja ćwiczeń i szkoleń dla członków Powiatowego Zespołu Reagowania Kryzysowego, konserwacja sprzętu radiowego, Promocja bezpieczeństwa i obrony cywilnej	25 000	25 000	25 000	25 000	100 000
Zapobieganie poważnym awariom c.d.	Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Budżet Powiatu	Zakup lekkiego samochodu rozpoznawczo – ratowniczego oraz sprzętu pożarniczego	50 000	-	-	-	50 000

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

	Gmina Domaszowice	Budżet Gminy	Zakup defibrylatora dla OSP Strzelce	5 000	-	-	-	5 000
	Gmina Domaszowice	Budżet Gminy	Zakup sprzętu ochrony dróg oddechowych wraz z osprzętem dla OSP Domaszowice	8 000	-	-	-	8 000
	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Zakup motopompy do OSP w Krasowicach	4 500	-	-	-	4 500
	Gmina Namysłów	Budżet Gminy	Budowa remizy OSP w Krasowicach	7 223	-	-	-	7 223
Gospodarka odpadami	Gminy Powiatu Namysłowskiego	Budżet Gminy	Gospodarowanie odpadami komunalnymi - odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gmin Powiatu Namysłowskiego	ok. 3,7 mln	ok. 3,7 mln	ok. 3,7 mln	ok. 3,7 mln	ok. 14,8 mln
	Gmina Domaszowice, Gmina Świerczów	Budżet Gminy	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)	100 000	-	-	-	100 000
	Gmina Pokój	Budżet Gminy	Informacje środowiskowe, segregacja odpadów (w tym odbiór odpadów wielkogabarytowych)	7 200	7 200	7 200	7 200	28 800
	Zarządcy składowisk	Środki własne zarządców składowisk	Monitoring eksploatacyjny i poeksploatacyjny składowisk odpadów, w tym monitoring gruntowo-wodny	35 000	35 000	35 000	35 000	140 000

Szacunkowe koszty realizacji zadań na lata 2015-2018 przedstawiono w oparciu o obowiązującą Wieloletnią Prognozę Finansową Powiatu Namysłowskiego oraz gmin z terenu Powiatu Namysłowskiego.

*wydatki na poszczególne zadania będą szczegółowo opracowywane w uchwałach budżetowych.

11. SPOSÓB KONTROLI ORAZ DOKUMENTOWANIA REALIZACJI PROGRAMU.

Monitoring prowadzonej polityki ochrony środowiska oznacza, że realizacja Programu będzie podlegała ocenie w zakresie:

1. stopnia wykonania przyjętych zadań,
2. stopnia realizacji założonych celów
3. analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

Wyniki oceny stanowiąc będą podstawę kolejnej aktualizacji programu.

System oceny realizacji programu powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach pozwalających kompleksowo ocenić i opisać zagadnienia skuteczności i realizacji programu ochrony środowiska.

Do określenia powyższych wskaźników wykorzystywane są przede wszystkim informacje Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz dane własne Starostwa Powiatowego w Namysłowie. Listę proponowanych wskaźników dla Powiatu Namysłowskiego przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 62. Wskaźniki efektywności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska Powiatu Namysłowskiego.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
Ochrona przyrody i krajobrazu			
1.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)	ha	Utrzymanie i zachowanie stanu istniejącego – obejmowanie ochroną ważnych obiektów w postaci np. pomników przyrody, użytków ekologicznych)
2.	Obszary NATURA 2000	szt.	
3.	Parki Krajobrazowe	ha	
4.	Rezerваты	ha	
5.	Obszary chronionego krajobrazu	ha	
6.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	ha	
7.	Użytki ekologiczne	ha	
8.	Pomniki przyrody	szt.	
Lasy			
9.	Lesistość powiatu	%	Wg Krajowego Programu Zwiększania lesistości oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Jakość wód podziemnych i powierzchniowych			
10.	Jakość wód podziemnych	Wg obowiązującej klasyfikacji	Osiągnięcie dobrego stanu wód i dobrego potencjału – cele środowiskowe wg planów zagospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy w zakresie Ramowej Dyrektywy Wodnej
11.	Jakość wód powierzchniowych	Wg obowiązującej klasyfikacji	
Gospodarka wodno-ściekowa			
12.	Zwodociągowanie powiatu i poszczególnych gmin	%	Wg celów określonych w KPOŚK
13.	Skanalizowanie powiatu i poszczególnych gmin	%	
14.	Długość kanalizacji sanitarnej	km	
15.	Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków: - biologiczne: - z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt.	
Ochrona powietrza atmosferycznego			
16.	Stężenie średnioroczne NO ₂	µg/m ³	Brak przekroczeń dla substancji
17.	Stężenie średnioroczne SO ₂	µg/m ³	

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość docelowa (do osiągnięcia)	
18.	Stężenie średnioroczne benzenu	µg/m ³		
19.	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego	µg/m ³		
20.	Liczba przekroczeń wartości dopuszczalnej poziomu 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 wynoszącej 50 µg/m ³ .	liczba		
21.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne lub wartości dopuszczalne powiększone o margines tolerancji – klasyfikacja strefy w której leży powiat		A	
22.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	Wartości określone w pozwoleniach na emisję zanieczyszczeń i w pozwoleniach zintegrowanych.	
23.	Emisja zanieczyszczeń gazowych [Mg/rok] z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok		
24.	Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń - pyłowe - gazowe	Mg/rok	Stopień redukcji zanieczyszczeń zgodny z dokumentacją techniczną urządzeń do redukcji zanieczyszczeń	
Ochrona przed hałasem				
25.	Miejsca gdzie poziom hałasu przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami	
Promieniowanie elektromagnetyczne				
26.	Miejsca gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	Lokalizacja wg WIOŚ	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami	
Poważne awarie				
27.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - duże: - średnie: - lokalne: - małe:	szt.	Nie występowanie poważnych awarii i miejscowych zagrożeń	
Gospodarka odpadami				
28.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	%	50 w 2015 r.	
			45 w 2016 r.	
			45 w 2017 r.	
			40 w 2018 r.	
			40 w 2019 r.	
29.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	%	35 w 2020 r.	
			16 w 2015 r.	
			18 w 2016 r.	
			20 w 2017 r.	
			30 w 2018 r.	
30.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%	40 w 2019 r.	
			50 w 2020 r.	
			40 w 2015 r.	
			42 w 2016 r.	
			45 w 2017 r.	
31.	Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska ogółem	zł	50 w 2018 r.	
			60 w 2019 r.	
			70 w 2020 r.	
			Nakłady inwestycyjne na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	
			Poziom nakładów określony w Wieloletniej	

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość docelowa (do osiągnięcia)
	w tym: ochrona powietrza i klimatu	zł	Prognozie Finansowej dla Powiatu i poszczególnych gmin z terenu Powiatu Namysłowskiego.
	w tym: nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód	zł	

Dla prawidłowej realizacji monitoringu wykonalności celów, priorytetów i zadań Programu ochrony środowiska Powiatu Namysłowskiego niezbędna jest okresowa wymiana informacji pomiędzy Starostwem Powiatowym, Urzędami Gmin oraz Urzędem Marszałkowskim i innymi organami i instytucjami, dotycząca stanu komponentów środowiska oraz stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań (w tym w szczególności zadań gmin). Przewiduje się wymianę ww. informacji w sposób zorganizowany – w ustalonej formie pisemnej lub elektronicznej (sprawozdawczość okresowa).

12. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA

Nadzór nad realizacją programu w praktyce oznacza określenie zasad zarządzania nim wraz z ustaleniem mechanizmu monitorowania jego realizacji. Program Ochrony Środowiska Powiatu Namysłowskiego jest dokumentem o charakterze strategicznym. Stanowi instrument wspomagający realizację prawa miejscowego, pozostając w ścisłym związku z planami zagospodarowania przestrzennego, decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania oraz decyzjami związanymi z realizacją przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, rozwojem terenów zielonych i innych. Powiat posiada kompetencje pozwalające mu realizować zawarte w programie cele i zadania. Aby jednak ta realizacja przebiegała spójnie z polityką regionalną konieczne jest przygotowanie struktur administracyjnych do ścisłej współpracy z organami dysponującymi znacznie szerszymi uprawnieniami wynikającymi z ich kompetencji.

Organ wykonawczy powiatu w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządza powiatowy program ochrony środowiska, który podlega zaopiniowaniu poprzez organ wykonawczy województwa.

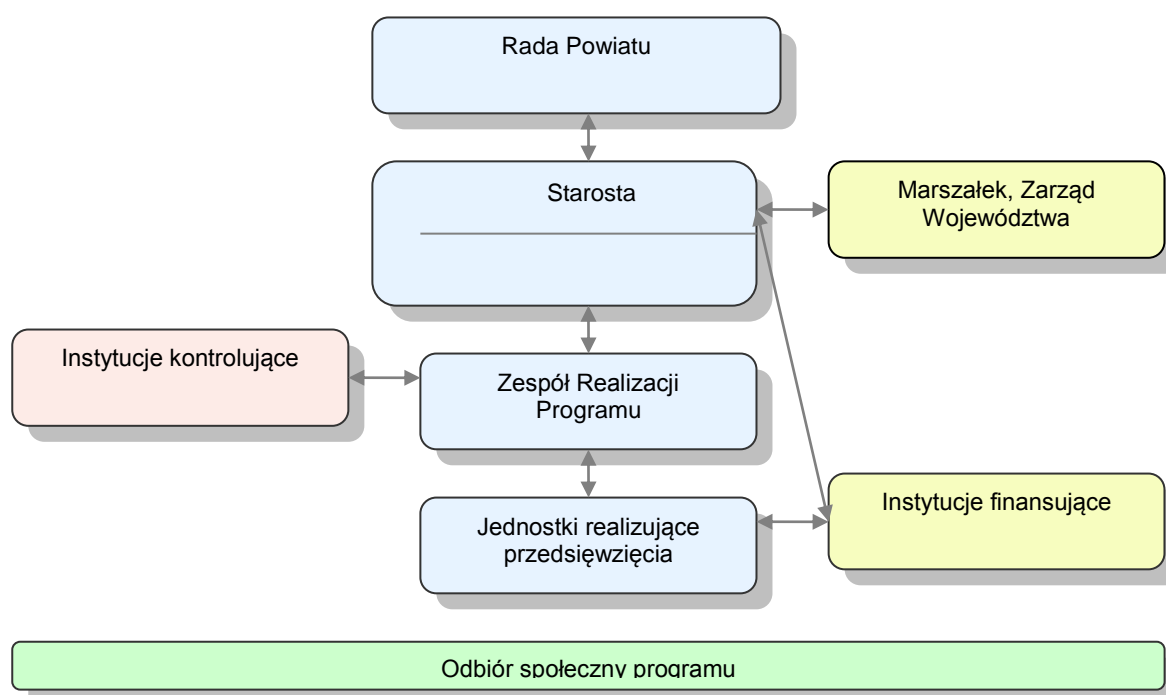
Z punktu widzenia pełnionej roli w realizacji programu można wyodrębnić cztery grupy podmiotów uczestniczących w nim. Są to:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem,
- podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu,
- społeczność powiatu (gmin) jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu.

Główna odpowiedzialność za realizację programu spoczywa na Zarządzie Powiatu, który składa Radzie Powiatu raporty z wykonania programu.

Rada Powiatu współdziała z organami administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz z samorządami gminnymi. Natomiast w dyspozycji Zarządu Województwa znajdują się instrumenty finansowe na realizację zadań programu (poprzez WFOŚiGW). Ponadto Rada Powiatu współdziała z instytucjami administracji rządowej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ), prowadzą monitoring wód (RZGW).

Rysunek 4. Schemat zarządzania programem ochrony środowiska.

**AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU NAMYSŁOWSKIEGO NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022**

Tabela 63. Najważniejsze działania w ramach zarządzania środowiskiem.

Lp.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2015-2018	Instytucje uczestniczące
1.	Wdrażanie programu ochrony środowiska	Raport z wykonania programu (co dwa lata)	Rada Powiatu, Inne jednostki wdrażające Program
		Wspieranie finansowe samorządów, zakładów, instytucji, organizacji wdrażających program	WFOŚiGW, Fundusze celowe, Fundusze UE
2.	Edukacja ekologiczna, Komunikacja ze społeczeństwem, System informacji o środowisku	Rozwój różnorodnych form edukacji ekologicznej w oparciu o instytucje zajmujące się tym zagadnieniem - Realizacja zapisów ustawy dot. dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie. Większe wykorzystanie mediów (prasa, telewizja, internet) w celach informowania społeczeństwa o podejmowanych i planowanych działaniach z zakresu ochrony środowiska, w tym realizacji programów	Rada Powiatu, Zarząd województwa WIOŚ, Organizacje pozarządowe
3.	Systemy zarządzania środowiskiem	Wspieranie i promowanie zakładów / instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Powiat Namysłowski, Wojewoda Fundusze celowe
4.	Monitoring stanu środowiska	Zgodnie z wymaganiami ustawowymi Informacje o stanie środowiska w powiecie	WIOŚ, WSSE, RZGW, Marszałek, Powiat Namysłowski

13. ASPEKTY FINANSOWE REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu wdrażania wymagań ochrony środowiska Unii Europejskiej jest zadaniem trudnym i kosztownym. Trudności wynikać będą nie tylko z problemów technicznych i organizacyjnych, ale także ograniczonej płynności finansowej polskich przedsiębiorstw, co utrudniać będzie pozyskiwanie środków finansowych na niezbędne inwestycje. Znaczna część kosztów dostosowania obciąży samorządy, reszta będzie musiała być poniesiona przez podmioty gospodarcze. W rozdziale tym wskazano możliwości finansowania wskazanych w aktualizacji Programu działań.

Źródła finansowania Programu będą zróżnicowane, w zależności od rodzaju i okresu przewidywanego działania, a przede wszystkim możliwości stosowania instrumentów finansowo – ekonomicznych, zapewnionych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Dostępne na rynku polskim źródła finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska można podzielić na:

- krajowe – pochodzące z budżetu państwa, budżetu powiatu, budżetów gmin, pozabudżetowych instytucji publicznych, udzielane w formie dotacji, grantów i subwencji (np. NFOŚiGW, WFOŚiGW, RPO WO, środki WIOŚ, Projekt GDOŚ, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Priorytetowy Ochrona i Zrównoważony Rozwój Lasów)
- pomocy zagranicznej – Fundusz Spójności, fundusze strukturalne, EFRR, Program Intelligent Energy Europe.

Specyfiką systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce jest to, że większą część wydatków ponoszą przedsiębiorstwa, fundusze ekologiczne i samorządy terytorialne, natomiast udział środków budżetu jest mały.

W zakresie środków krajowych w obszarze ochrony środowiska wykorzystać można m.in. środki: dot. ochrony przyrody:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: celem działań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu, jest czynna ochrona przyrody prowadząca do ograniczenia degradacji środowiska oraz strat zasobów różnorodności biologicznej, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa oraz Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania różnorodności biologicznej.
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu,
- z Projektu Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska związane z:
 - zapewnieniem warunków harmonijnego, zgodnego z zasadami ekorozwoju, rozwoju gmin położonych na terenie obszarów Natura 2000 oraz jasnym określeniem kierunków i zasad tego rozwoju,
 - poszerzeniem stanu wiedzy o obszarach Natura 2000 poprzez analizę wartości przyrodniczych tych obszarów, w tym weryfikacji istniejących opracowań, dokumentacji i prac naukowo-badawczych pod kątem ich przydatności do realizacji celów ochrony,
 - identyfikacją zagrożeń i ich analizą oraz identyfikacją konfliktów (pomiędzy celami ochrony obszaru Natura 2000 a rozwojem gospodarczym regionu,
 - określeniem koniecznych, niezbędnych uzupełnień w zakresie opracowań specjalistycznych, prac naukowo-badawczych – do realizacji w czasie obowiązywania planu zadań ochronnych na potrzeby opracowania planu ochrony,
 - określeniem koniecznych, niezbędnych uzupełnień w zakresie opracowań specjalistycznych, prac naukowo-badawczych – do realizacji w czasie obowiązywania planu zadań ochronnych na potrzeby opracowania planu ochrony,
- Programu Priorytetowego Ochrona i zrównoważony rozwój lasów: celem działań z zakresu ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów jest zachowanie trwałej wielofunkcyjności lasów, zgodnie z Polityką Leśną Państwa.

W zakresie pomocy zagranicznej w okresie programowania 2014-2020 Polska może korzystać ze wsparcia w ramach następujących funduszy unijnych w zakresie ochrony środowiska:

- *Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)* - środki kierowane są w szczególności na finansowanie inwestycji w infrastrukturę i ochronę środowiska, rozwój małych i średnich

przedsiębiorstw, tworzenie nowych miejsc pracy poprzez inwestycje produkcyjne, działalność badawczo-rozwojową.

- *Fundusz Spójności (FS)* - którego głównym celem jest wzmacnianie spójności społecznej i gospodarczej Wspólnoty poprzez finansowanie projektów tworzących spójną całość w zakresie ochrony środowiska oraz infrastruktury transportowej.
- Program Inteligent Energy Europe II finansuje projekty wzmacniające i promujące efektywność energetyczną, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (również w transporcie) oraz dywersyfikację energii.

Ubieganie się o środki Unii Europejskiej wymaga dużego zaangażowania i orientacji wśród procedur i przepisów, które regulują prawidłowe wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego. Obecny okres programowania funduszy strukturalnych jest kolejną szansą rozwoju dla Opolszczyzny i dlatego bardzo ważne jest, aby dokładnie zapoznać się zarówno z szerokimi możliwościami wykorzystania środków, jak i z wszelkimi procedurami, które to umożliwią.

Infrastruktura i Środowisko - to program operacyjny największy nie tylko w Polsce, ale także największy spośród wszystkich dotychczas przygotowanych przez kraje Unii. Zlikwidowanie luki infrastrukturalnej ma kluczowe znaczenie dla rozwijania naszego potencjału gospodarczego i społecznego. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko podchodzi kompleksowo do tego problemu. Dlatego wspiera sześć dziedzin: transport, ochronę środowiska, energetykę, kulturę i zabytki, zdrowie, szkolnictwo wyższe.

Inne fundusze i programy:

Programy krajowe:

Różnorodne przedsięwzięcia mogą liczyć także na dofinansowanie ze źródeł krajowych. Konkursy ogłaszają ministerstwa, samorządy województw, powiaty, gminy, a także organizacje pozarządowe.

Szwajcarsko Polski Program Współpracy:

Szwajcarsko – Polski Program Współpracy jest formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i 9 innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, które wstąpiły do UE 1 maja 2004 r.

CEL PROGRAMU: Zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych istniejących pomiędzy Polską, a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

OKRES REALIZACJI PROGRAMU: W ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy obowiązuje 5-letni okres zaciągania zobowiązań i 10-letni okres wydatkowania, który rozpoczął się 14 czerwca 2007 roku, tj. w dniu przyznania pomocy finansowej Polsce przez Parlament Szwajcarski.

BENEFICJENCI: O dofinansowanie projektów w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy mogą starać się:

- instytucje sektora publicznego,
- instytucje sektora prywatnego,
- organizacje pozarządowe.

PODZIAŁ ŚRODKÓW: Łączna kwota przyznana Polsce, w ramach Programu wynosi 489 mln CHF, czyli około 310 mln euro.

OBSZARY WSPARCIA:

bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform:

- inicjatywy na rzecz rozwoju regionalnego regionów peryferyjnych i słabo rozwiniętych,
- zwiększenie ochrony wschodnich granic Unii Europejskiej,

środowisko i infrastruktura:

- odbudowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury środowiskowej oraz poprawa stanu środowiska,

- bioróżnorodność i ochrona ekosystemów, wsparcie transgranicznych, inicjatyw środowiskowych, poprawa publicznych systemów transportowych,
- sektor prywatny:
 - poprawa środowiska biznesowego i dostępu do kapitału dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP):
 - rozwój sektora prywatnego i promocja eksportu MŚP,
- rozwój społeczny i zasobów ludzkich:
 - ochrona zdrowia,
 - badania i rozwój.

- **Programy wspólnotowe**

- Programy wspólnotowe są jednym z instrumentów realizacji polityki Unii Europejskiej. Służą nawiązywaniu i wzmacnianiu współpracy między państwami w wybranych dziedzinach polityki wspólnotowej. Programy są finansowane ze środków budżetowych UE. Ustanawiane są na wniosek Komisji Europejskiej. Decyzje o powołaniu programu i jego budżecie podejmują wspólnie Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, natomiast nad jego realizacją czuwa odpowiednia Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej.
- Z programów wspólnotowych mogą korzystać przede wszystkim organizacje nie nastawione na osiągnięcie zysku. Możliwości jest wiele, gdyż programy obejmują wiele różnorodnych dziedzin, np. badania i naukę, rolnictwo, media, edukację, ochronę środowiska, energetykę, transport, zdrowie, prawo, bezpieczeństwo, sport.

Tereny przemysłowe

Źródłem finansowania dla działań z zakresu przekształceń terenów przemysłowych jest Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz fundusze UE. Środki finansowe w części mogą pochodzić również od właścicieli terenów zaklasyfikowanych do przekształceń i rekultywacji. Środki unijne mogą być pozyskiwane w ramach RPO WO.

14. LITERATURA

1. Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016” – Warszawa 2008 r.
2. Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku.
3. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Namysłowskiego na lata 2009-2012 z perspektywą na lata 2013-2016
4. Biuletyn Statystyczny Województwa Opolskiego, WUS, Opole.
5. Raport o stanie środowiska w województwie opolskim 2012 roku - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.
6. Centralna baza danych geologicznych - <http://baza.pgi.waw.pl/>.
7. <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/index.php>
8. <http://energetyka.w.polsce.org>
9. <http://www.oze.ranking.pl>
10. <http://www.opole.pios.gov.pl>
11. Studium rozwoju systemów energetycznych w województwie opolskim do 2015r. (Energoprojekt Katowice S.A. 2003.
12. Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy, Siły i środki KSRG na terenie województwa opolskiego.
13. Opracowanie „Parki podworskie w województwie opolskim”.
14. Rejestr form ochrony przyrody, RDOŚ Opole 2014.
15. Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
16. „Plan rozwoju odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim 2010”.
17. Raport „Energia odnawialna Opolszczyzny”.
18. Opracowania Wydziału Monitoringu Środowiska, WIOS, Opole,
19. Sprawozdanie z wykonania Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok 2013 dla województwa opolskiego w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych w dziedzinie gospodarki wodno – ściekowej ujętych w AKPOŚK 2009, WIOŚ Opole.
20. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014.
21. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego na lata 2012-2017.
22. Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami (Szpadt, 2010 r.).
23. Mapa akustyczna dróg krajowych na terenie województwa opolskiego - obszar powiatu namysłowskiego – część opisowa, GDDKiA, Poznań 2012
24. Plan Zarządzania Kryzysowego Powiatu Namysłowskiego.
25. Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych na lata 2015-2017, Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych „EKOWOD” Sp. z o.o.
26. Plan Ochrony Stobrowskiego Parku Krajobrazowego BIOPLAN Krasiejów
27. Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, KZGW